

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Budapest (Köztelek),
Üllői-út 25. szám.**
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Kérelem tagjainkhoz.

Május hó folyamán bátrak voltunk mindazon tagjainkat, akik alapítványi kamattal vagy az évi tagdíjjal hátralékban vannak felkérni, hogy felszólító levelünk értelmében tartozásukat mielőbb kiegyenliteni és azt egyesületünk pénztárának beküldeni ne terheltesse nek. Ez uton is felkérjük tagjainkat, miszerint tartozásaikat kiegyenliteni sziveskedjenek, hogy ezáltal a további felszólításoknak elejét vegyék.

Igazgató.

Abrak-takarmány küldemények kedvezményes szállítása.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 25918/97 szám alatt kelt magas rendeletével az abrak-takarmány (korpa, olajpogácsa, árpadara, kukoricadara, és malomkonkoly) küldemények szállítására nézve díjkedvezményt engedélyezett a gazdáknak, a mely díjkedvezményben gazdasági egyesületek által kiállított igazolványok alapján részesülnek. Felkérem tehát egyesületünk tisztelt tagjait, hogy a mennyiben ily igazolványok mellett való kedvezményes szállításra igényt tartanak, minden esetben forduljanak a titkári hivatalhoz a feladési és leadási állomás, a feladó és címzett nevének közlése és egy 10 kros levélbélyeg mellékelése mellett, a mikor is a szállításhoz szükséges igazolvány postafordultával fog az egyesület tisztelt tagjainak rendelkezésére bocsájtatni.

Igazgató.

1897. május havában befizetett alapítványi kamatok és évdíjak nyugtázása.

I. Alapítványi kamatok.

1897. évre: Beniczky Ferencz, Békésm. gazd. egyesület, Ernusz József a 10 frt 50 kr, gr. Eltz Károly 26 frt 15 kr, gr. Erdődy Sándor 10 frt, id. Fáy Béla 11 frt 03 kr, herényi Gothard Sándor 10 frt 50 kr, Gorove János 11 frt, Markovits Antal 10 frt, báró Nikolits Fedor 10 frt 50 kr, Nyitramegyei gazd. egyes. 10 frt, dr. Okolicsányi László, Perczel Gyula a 10 frt 50 kr, Radó Kálmán 11 frt, Somsich Andor, Szegedi gazd. egyes. a 10 frt, Schweiger Vilmos 10 frt 50 kr, gr. Schönborn-Buchheim Ervln 52 frt 50 kr, gr. Széchenyi Kálmán 52 frt 50 kr, Vizsolyi Ákos, Végh Arthur a 10 frt, Vargits Imre 10 frt 50 kr, Zemplémegei gazd. egyes. 10 frt.

1896. és 1897. évre: Förster Ottó összesen 21 frt.

II. Évdíjak.

1894-1897-re: Fényes Béla és Berzeviczy György 40-40 frt, 1895-1897-re: Kellner Antal 30 frt, 1896-ra: Bárczay Gyula, Fáy András, Radossevits Tódor 10-10 frt, 96. és 97. évre: Huszágh István 5 és 10 frt, Kováts Antal 5 és 5 frt, id. Oeszkay Rudolf 750 és 10 frt, Brachfeld Lajos, Gajary Ödön, Kramer Lipót, Léderer Károly, Lövy Mór, Strasser Vilmos, Szent-Iványi Gyula, dr. Tarajossy Sándor, Vittmann János és ifj. báró Wodianer Albert, mindegyik 10 és 10, azaz 20 frt, 1897. és 1898-ra: Gyömöre János 10 és 5 frt, Lövy Jenő 10 és 10 frt.

1897. e 10-10 frtjával: Almássy Imre, Altörjai László, br. Ambrózy Béla, Abeles Albert, Apt Ödön, Andráskovits József, Alsó-járasi gazdaság, dr. Bauer Gábor, Bauer Mihály, Belesek Andor, Beretvá János, Berger Henrik, ifj. Benedicty Gyula, Bezeredy Andor, Biró Kálmán, báró Berg Gusztáv, Bernrieder József, Bisitz Mór, Bereg m. g. egyes., Beszedits Dezső, Berényi György, Blaskovits Ferencz, Borbély Géza, Bohus László, Böhm Miklós, Biedermann Ottó, Blasko László, Buday Gyula, Bujanovits Gyula, Bornemissza Lajos, Burger Pál, Bernrieder János, Blau Sándor, Braun Gyula, br. Bánffy Ernő, Bartakovits Agost, gr. Batthyányi József, Bogyay Máté, Bokor Gyula, Braun Oszkár, Budapest-köbányai kör, Balásy József, Blau Adolf, Braun Lajos, Basilides János, Csanád m. g. egyes., Cselkó Arpad, Czibur Pál, gróf Czebrían László, Csikós János, Csernyus Allan, Csapkovits György, br. Dittfurth Mór, Dely Imre, Diel Ede, Deutsch Samu, Diószegi czukorgyár, Drassói uradalom, Desbordes Viktor, hatvani Deutsch Sándor, gr. Eszterházy Gyula, Eckstein Fülöp, Eigel Nándor, Empert Ernő, gr. Eszterházy László, Emődy József, Ebers Károly, gr. Eszterházy Sándor, Eiszen Manó, Ebner Jenő, Fölsinger Ferencz, Frankl Samu, Fáy Béla, Feldmann B. Jakab, Fuchs Géza, Faragói gazdaság, Garzó Imre, Günther Agost, Gyulassy

Gyula, Gubányi József, Georgikon hallgatók köre, Gosztonyi Kálmán, Geréby Gyula, Gaál Gaston, Hirsch Alfréd, Horn Lajos, Huchthausen Vilmos, Hidashollósi bér gazdaság, Hitter Lajos, Hornyánszky Pál, Honig József, Hajnal Samu, Hertelendy Gyula, Hoepfner Kálmán, Honig Albert, Hencz Ödön, Hódmező-vásárhelyi g. egyes., Haas Ignác, Hlavathy Gyula, Hofmeister Ignác, Halász Elemér, Honig M., Horváth László, Hajdu István, Herzog Péter, Hegedüs Imre, Heinec Albert, Jászapáti előjárók, Jancsó Kálmán, Jakobovits Zsigmond, Ivánka László, Jakabffy Dezső, Justus Izidor, Kun Frigyes, Kovács Imre, Karsay Lajos, dr. Karsch Lollion, Kherndl Imre, Kiss Károly, Koreck János, madi Kovács János, br. Königswarter Hermann, Kóvér István, Krajesevits Lajos, Kunfy Adolf, Kovács Béla, Körössy József, Kiss Gyula, Koch Viktor, Königsdorffer Frigyes, Kovács Lajos, Kazinczy kör M. Óvár, Kiss Béla, Koller István, Kubini g. egyes., Kégl György, br. Kemény Kálmán, Kosinszky Viktor, Kausser Dezső, Károlyi Endre, Kokas József, Komlós Ede, Körösy Emil József, Lipovniczky Gyula, Libits Adolf, Lamm B. és fiai, Lamberger Gyula, Lamm Armin, Lamm Miksa, Léderer Rudolf, Leidenfrost Ottó, Lukáts Gyula, Leopold Samu, dr. Lengyel Márton, Leveleki Armin, Madarassy Jenő, Magyar-óvári g. akadémiai hallgatók egyesülete, Magyar Andor, Mayerffy György, Merza Márton, Manszbarth Sándor, Mándy Samu, Mihály István, Móre József, Mátray Gyula, Molnár Lajos, Mautner H., Meiler Rudolf, Mojzer József, Madarász Sándor, Mező-szentmártoni gazdaság, Matkovich Zsigmond, dr. Múlek Lajos, Muray Róbert, Mattyasovszky István, Mohl Mihály, Molnár Géza, Mandel József, Mesterházy Gyula, Mándi Béla, Nagy Miklós, ifj. Nagel Vilmos, Nyirbátori birtokossági tanács, Nagy Károly, Nyárádsárdi gazdaság, Návay Emil, Orley Kálmán, Otlik Péter, dr. Perleberg Arthur, Pollák József, Pécsi gazdák tejesarnoka, Petrovits László, Paulinyi János, Perlaky Elek, Poroszkay B., Pottornvay Miklós, Purgly János, Purgly Lajos, Pfeiffer Antal, Pintér Gyula, Pollák Gyula, Petrovay György, Pongrácz Géza, Purgly Pál, Poik Lajos, Purgly László, Péchy Elek, Pogány Lajos, Prenoszil Dózsa, Prónay István, gróf Pongrácz Jenő, Pálmay Emil, Rosenfeld Zsigmond, báró Rajasich György, Racsek János, Redemptus közbirtokosság, Rásky Mihály, Rébay Dezső, Rich Antal, Rosenfeld Henrik, Székér Mihály Szilágyi Ferencz, Sopronmegei gazd. egyes., Somogyi Emil, Steindl Kálmán, Steiner Armin, Stengl József, Steiner Frigyes, Strasser Zsigmond, Szemere Huba, Szarka Mihály, Stern Miksa, láczai Szabó László, Székér Lajos, Svaiczter Aladár, Szilárdy Ödön, Szabadhegyi Kálmán, Szirányi Sándor, Szunyogh Zoltán, Szarvas Lajos, Szöcs Károly, Szűry Kálmán, Sárközy Gyula, Sternthal Arthur, Svastits Aladár, Szilárd Imre, Szőgyényi Marich Ferencz, ifj. Szent-Iványi Farkas, Szücs Zsigmond, Szalay Béla, Turkevei kaszinó, Tully István, Truka József, Tschida Arthur, Tuszkán Valdemár, Tüzes Jenő, Tamássy Kálmán, Tancs-i uradalom, váradi Török Gyula, Tregele Jakab, Tallián Andor, Vertán Zoltán, Vimmer Kálmán, Vimmer Fülöp, Weisz Adolf, br. Weisz Pál, Wolf testvérek, Wertheimstein Alfréd, dr. Wagner Géza, Vissny Kornél, Weiner Jakab, Walla Ignác, Wurm Ignác, Zoltán Sándor, Zsoldos Elek, Zóhls

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám Váci-körút sarok.

Az aratás közeledtével

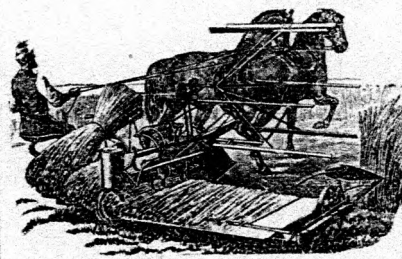
van szerencsénk, mint az „Adriance, Platt & Co.” new-yorki gépgyáros magyarországi képviselői, nevezett gyár kitűnő anyagból készült

Fűkaszáló,

Marokrakó-arató, és

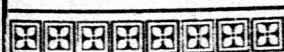
Kéveköto-arató gépeinek

mielőbbi beszerzését ajánlani.

Tekintettel a fenyegető munkásviszonyokra, nehogy a t. czim kellemetlen meglepetéseknek legyen kitéve, ajánljuk a gépeket most beszerezni; másrészt pedig, hogy az aratás kezdetével készen felszerelt gépek álljanak rendelkezésre.

A gép felszereléséhez és a kocsis betanításához szerelőnket odaküldjük és kívánatra képes árjegyzékkel és árajánlattal szivesen szolgálunk.

Több évi számos kitűnő magyar bizonyítvány.

Mai számunk 20 oldal.

József, gr. Zichy Andor, Zathureczky Zsigmond, gr. Zichy Antal.
1897-re 5-5 frjtával: Despinits Kálmán, Fejős János, Haubert Nándor, Horváth Bertalan.

A Bereczki-émlékre

f. é. május havában „A Gyümölcskertész” utolsó gyűjtése gyanánt 20 frt. 50 kr. folyt be az OMGE. pénztárába.

Gyűjtés eredménye máj. 31-én: 1641 frt 08 kr.

Félszázados Köztelek.

A régi Pestnek ötven év előtt még külső telkei között, az Üllő község felé vezető út mentén Károlyi György gróftól vásárolt majorság területén 1847. évi június hó 6-án rakta le az Országos Magyar Gazdasági Egyesület otthonának: a Köztelek palotának alapkövét. Az egyesületnek ezen — részben közadakozásból emelt — székháza az egyesület célzata szerint „az összes mezőgazdák háza és gyűlhelye s az egyesület közmunkálódásainak központja és székhelye”-képpen alkottatott. Ezen magasztos célnak megfelelőleg az alapkövetéssel a legnagyobb ünnepek között ment végbe, amelyen nemcsak az összes mezőgazdák képviselve voltak, hanem megjelentek azon a közélet terén akkor szereplő neves férfiak, sőt a király Ő felsége is képviseltette magát *székhelyi Majláth György* országbíró által.

A Köztelek palota alapkövetélenek ünnepe, amely a keszthelyi *Georgicon* alapítójának *Festetics György* grófnak emlékünnepevel és egy általános gazdasági kiállítással vala egybekötve, valószínűleg nemzeti ünnepévé vált, amelyen a magyar mezőgazdaság érdekeinek előkelőségét és fontosságát a

még akkor ifjú gazdasági egyesület első nagyobb nyilvános fellépésekor a közélet mindent tényezője megerősíteni igyekezett.

Az épület kőfalai egy félszázad viharát sértetlenül állották ki, sőt a palota magasságban, terjedelemben és díszben az idők folyama alatt nyert is, mintegy jelképeül annak, hogy azok az eszmék és törekvések, amelyek a Köztelek alapítóinak keblét egy félszázad előtt hevitették, a letűnt félszáz év alatt erejükből nem veszítettek, a magyar gazdák kebléből ki nem haltak, sőt a folyton súlyosbodó viszonyok között erősödtek, megszokottak és megtisztulva követelik érvényesülésüket a közéletnek mindama terein, amelyekre a dicső alapítók a zsenge egyesületet reávezették. A Köztelek fölött elvonult félszáz év eseményei és eredményei csakugyan megvalósították azt a célt, amelyet a dicső elődök az egyesület törekvései és működése számára megjelöltek.

A korszak, amelyben az épület emeltetett — ugymond a Köztelek talpkövébe helyezett okirat — a magyar nemzet ébredésének korszaka volt. Százados nehéz álom és merev téllenség helyébe önludat és cselekvési ösztön lépett, amidőn a magyar elismervén hátramardásait és fogyatkozásait és érezvén mind hivatását, mind tehetségeit, országszerte élénk szellemi küzdelem és haladási vágy jelentkezett. Megalakult a magyar mezőgazdák egyesülete, hogy közérővel összegyűjtse és szétterjeszse az értelmesebbek s ügyesebbek tapasztalásait, serkentse a szorgalmat, irtsa a tudatlanságot, restséget és balítéleteket, kitüntesse az érdemeiket, új kereseti forrásokat nyis-

son az értelemnek s törekvésnek s a kifejlett szakismeret, tudomány és verseny segítségével állandó alapot vessen a földmívelésnek, hogy az elhanyagolt föld, mely a nemzet millióinak nyújtja a mindennapi kenyeret s legbiztosb vagyonát, rendeltetése szerint, a szaporodó unokáknak s a legkésőbb magyar nemzedékeknek virágzó, becsült és szabad hazául szolgáljon.

A letűnt félszáz év igazolta az alapítók reményeit. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a Köztelek falai között hiven és eredményesen töltötte be hivatását és a legnehezebb viszonyok között sem tért le hivatásának mezejéről: a magyar mezőgazdaságnak fejlesztéséről. A magyar mezőgazdaság érdekeinek érvényesítése volt kitűzött célja, melyért a társadalmi egyesülés minden eszközével működött, tiszteletet, elismerést és tekintélyt szerezve magának. A Köztelek palotának falai között a letűnt félszáz év alatt a közélet minden nemes fia megfordult és tevékenységével, sokszor áldozatkészségével áldozott azon magasztos célnak, mely a magyar nemzet legtermészetesebb ősi alapjának fentartására és fejlesztésére irányul, sőt az abszolutizmus szomorú korszakában a Köztelek képezte azt a semleges teret, ahol a különböző pártállású honfiak szabadon érintkezhettek s nemcsak honfiai keserveiket közölheték egymással, hanem tanácskozásaikkal az áldatlan helyzetből való kibontakozás kellő módjait is előkészíthették.

Az elmúlt idők tanulsága nemcsak hasznos, hanem felemelő is; ez képezi alapját a jövő reményének, amelyre a mezőgazdaságnak súlyos helyzetében kétszeres szüksége van. A magyar gazdatársas-

T Á R C Z A.

Marhakereskedésünk szabályozása 1605-ben.

(A Magyar Gazdaságtörténelmi Szemle f. évi áprilisi számából.)

Marhakereskedésünk már a középkorban is nagy volt. Oláh Miklós — ki 1536-ban írta meg könyvét — azt mondja, hogy Debreczen különösen szarvasmarhatenyésztéséről híres, s ő maga is ismert, egy Biró Gáspár nevű gazdag debreczeni polgárt, kinek magának 10,000 eladó ökre volt. A harminczadosoktól (vámszedőktől) pedig sokszor hallotta, hogy Bécsbe a két marhavásárra egyenkint 30,000 ökrönnél többet hajtanak föl, ugyanennyit viszont ki Olaszországba és Morvaországba, sőt még többet is. Herberstein szerint (1556) pedig, évente, Magyarországból, magába Bécsbe 80,000 vágómarhát hajtanak.

Ezek az adatok a levéltári adatokkal is összevágtnak. Az érsek-ujvári hidvámosnak például 1587 december 1-étől 1588 november 30-áig vezetett bevételi naplója, minden marhái beszámol, amiből megtudjuk, hogy azon év leforgása alatt, összesen: 84,282 ökröt hajtottak az érsek-ujvári hidon keresztül. Minden egyes ökröhajtsár név szerint föl van sorolva, s mellette áll annak a helynek neve is, ahonnan az ökrök származnak. Innen tudjuk, hogy azok mind a török hódoltság alatt lévő *Alföldről*

valók. Szám szerint, a legelső helyen áll: Pest vármegye, és pedig első sorban Kecskemét, a honnan a legtöbb ökröt hajtják fel; továbbá Káta, Gyömrő, Abony, Czegléd és Tetétlen. Utána mindjárt Bihar vármegye jön, Debreczenel az élén; továbbá: Nagyvárad, Böszörmény, Marczinháza, Hosszupályi, Kereki stb. *Békés* vármegyéből: Csaba, Csabacsüd, Kétegyház, Szentoronya, Békés, Orosháza, Kigyós, Körösladány, Kerekegyház és Csorvás. *Csongrád* megyéből: Hódmezővásárhely hajt fel sokat; továbbá: Szeged, Szentés, Sövényháza, Dócz és Pusztaszert. *Csanád* megyéből: Földeák, Dombegyház, Fecskés, Tömörkény, Mezőhegyes, Királyhegyes. *Arad* megyéből: Simánd, Nagy-Iratos, Domb-Iratos és Sikló. *Külső-Szolnok* megyéből egymaga Mezőtur szerepel, de nagy számmal. A *Jász-Kunságból*: Halas és Jász-Ápáthi. *Borsod* megyéből: Doroghya és Szederkény. *Baranya* megyéből: Mágócs. *Zaránd* megyéből: Zaránd, Szörény megyéből: Karánsebes. Sőt *Erdély* belsejéből is sok helyet emlegetnek: Kolozsvár, Enyed, Torda városokat, Alparéthet és Kamarást. Emlitenek még néhány Nyitra-, Pozsony-, Komárom- és Esztergom-megyei községet is, de oly csekély számú ökrökkel, hogy azok az alföldi hajtsároké mellett, szót se érdemelnek.

Ugy is nevezték őket, az egész török korszakon keresztül, *alföldieknek* (boum pulsores qui *Alföldy* vocantur), minden hivatalos okiratban. Nagy bátorság kellett akkor ehhez a foglalkozáshoz, mert a török hódítás területén, a közbiztonság legerősebb feltételei is hiányoztak. Sok veszedelemmel járó, hosszú utjakat, csakis fölfegyverkezve, jól szervezett

karavánokban tehették meg, s örökké haramiak közt járva-keelve, olykor maguknak is a haramiak fortélyaival kellett élniök. Az érsekujvári hidhoz igyekeztek karavánjaik, azon kellett áthajtatni minden marhát, amit Ausztriába vagy Morvaországba szántak. Oda azonban csak kevesen jutottak el. Mihelyt ugyanis Érsekujvártól nem messze, a nyítramegyei *Jathó* pusztára (in campo *Jathó*), talán az első biztos pihenőre terelték marhanyájait, már ott várták őket a bel- és külföldi marhakereskedők, vagy mint akkor nevezték: *tözsérek* egész serege. Céljuk pedig, természetesen az volt, hogy, ezt a temérdek küzdelemmel ideszertett marhát, mentül hamarabb összevásárolhassák. Ezt pedig csak úgy tehették, hogy társaságokat szerveztek, melyek a marhákat közös befektetéssel vásárolták össze, és a viszont-eladáson begyűlt nyereségen aztán megosztották. Természetes, hogy a marhavásárokon itt is, Ausztriában is, nem az alföldi ökröhajtsárok, hanem a másod- vagy harmadkézből vevő kereskedők diktálták az árakat, aminek következménye: a husnak általános drágasága lón.

A mészárosok s a közönség sűrű panasza, II. Mátyás király 1605 ápril 1-én, nyílt parancsot (pátenst) bocsátott ki, melylyel az egész marhakereskedést megrendszabályozta. Nem tűrheti — ugymond — hogy a marhakereskedők az ökröhajtsároktól minden marhát mások elől összevásároljanak, hogy aztán másod- vagy harmadkézből mindig nyereséggel eladván, a húst enn, irt megdrágítsák.

1. Mindenekelőtt tehát szigoruan tilt minden marha-elővásárlást, akár nyíltan, akár titkon történne.

dalor
forro
maga
egy
Éz a
lom
dekei
földn
nemz
és sz
telek
évvél
felpez
pang.
szített
minde
biztos
ma a
dekei
Erre
történ
jobbat
azzal,
vetség
egész
pontjára

D
százév
fel, ha
eredm
képezik
hogy a
van a
nemzet
a felt
a magy
egy cs
hanem
együttes
tani. A
Közödni

2.
ezentul s
talán a
átkelni.

3.
Vágon t
hajtsák,
lakosság

4.
maguknak
hajtani
mnczadot

5. A
ketten va
got, mer
sem a mé
hát, igazi
veszteségg
álló társ

6.
szigoru b

7.
társaságok
vagy heti
hatnak ug
ahol az n

8.
bizonyítván
és nem
ökröt vette

9.
A vett
sem átén
sának, s e
mely birsár
a kincstárt

10.
7.
érnek a

dalom törekvései és működése teljesen összeforrottak a Köztelek történetével, úgy, hogy maga az élettelen épülettömeg ma már egy élő eszménynek jelképét képezheti. Ez az eszmény a magyar gazdátársadalom teljes és tökéletes egyesülése és érdekeinek érvényesítése után a magyar földnek megtartása, hogy az a késő nemzedékeknek valóban virágzó, becsült és szabad hazául szolgáljon. Ma, a Köztelek alapkövének letétele után félszázévvvel a közélet terein látszó haladás és felpezsdülés dacára a mezőgazdaság pang. A mezőgazdák milliói a legmegfelelőbb munkálkodásuk dacára a mindennapi kenyér kiküzdésében sem biztosítottak. Kétszeres szükség tehát ma a mezőgazdák egyesülése közös érdekeik megvédelmezésére, előmozdítására. Erre figyelmeztet a félszázéves Köztelek története. Az alapítók nemes intenciója jobban nem teljesedhetett, mint éppen azzal, hogy a gazdasági egyesületek szövetségének létrejöttével a Köztelek az egész magyar gazdátársadalomnak központjává, törekvéseinek vezetőjévé váltott.

De a Köztelek fölött elvonult félszázéves nemcsak küzdelmeket mutat fel, hanem eredményeket is. Ezek az eredmények felemelők és biztos zálogát képezik a jövőnek, mert azt bizonyítják, hogy a magyar gazdátársadalomban megvan az erő, a tehetség és a kitartás nemzeti feladatainak teljesítésére. Mindez a feltétel fokozódni fog akkor, ha a magyar gazda érdekeit nem aránylag egy csekélyebb számú lelkes csapat, hanem az ország egész gazdaközönsége együttes erővel igyekszik előmozdítani. A hatás és az eredmények fokozódni fognak, ha a nagy célok el-

érésére számosabb és hatalmasabb eszköz áll rendelkezésre, melyek a közös egyetértéssel a közös cél megvalósítására irányulnak és nem szétdarabolva hatás nélkül fognak elpusztulni. És erre szükség is van. A magyar gazdaközönség tekintélye s ezzel érdekeinek előbbrevitele az utolsó évtizedekben jelentékenyen csökkent egyedül abból az ckból, mert megfelelő szervezet nélkül minden egyes tagja magára hagyva volt kénytelen boldogulását keresni és soha még pillanatnyilag sem volt képes az egyesülésben rejlő hatalmas erőt érvényesíteni. Ennek a jövőben meg kell változnia és biztos a reményünk, hogy meg is fog változni.

A félszázéves Köztelek tehát nemcsak a mult dicső és hasznos működésének állandó emlékét képezi, hanem jelképezi a jövőnek követendő eszményét is és a jobb reményeknek zálogát nyújtja. A nemes alapítók iránti hála méltán töltheti el keblünket, a midőn a Köztelek alapítására emlékezünk, mert ez az épület állandó figyelmeztetés hazafiúi kötelességeinkre, a melyekkel az édes anyaföldnek tartozunk. Kötelességünkre figyelmeztet a mult, a jelen és a jövő iránt. A multnak a hagyományokért, a jelennek a megélhetésért, a jövőnek a reményért. A multnak nemes hagyományait a jelen biztosítására és a jövő előkészítésére fel kell használnunk. A magyar gazdátársadalomnak megindult szervezkedését be kell fejeznünk és hasznosítanunk kell a magyar mezőgazdaság javára, hogy a költséggel elmondhassuk mi is: Szent hazánk! teljesítők mind, mivel csak tartozánk.

Sz. Z.

2. A marhakereskedőknek nem szabad ezentul sem a jatói pusztára járni, sem egyáltalán a Vág folyón, marhavásárlás céljából, átkelni.

3. Az „alföldi“-ek viszont, marhájukat, a Vágon túl, csakis a rendes marhavásárokra hajtsák, hogy azokat, a dunán-ünneni és tuli lakosság szabadon vásárolhassa.

4. Szabadságukban áll ezen alföldieknek maguknak is, Ausztriába vagy a bécsi vásárra hajtani marhájukat, ha t. i. a szokásos harminczadot és vámot megfizették.

5. A marhakereskedők közül, ezentul csak ketten vagy hárman képezhetnek egy társaságot, mert eddig ha többen voltak, Bécsben sem a mézárosok, sem akárki más, tőlük marhát, igazi áron nem vásárolhatott, csakis nagy veszteséggel. Ennélfogva a király a több tagból álló társaságokat, vagy ezek szövetezését, szigorú büntetés alatt tiltja.

6. A 2—3 tagból álló marhakereskedő társaságok, az alföldiektől, a rendes országos vagy heti vásárokon, marhát szabadon vásárolhatnak ugyan, de a harminczad hivatalától, vagy ahol az nincs, az illető község előljáráóságától bizonyítványt szerezzenek, de csak a maguk és nem másnak nevére, arról, hogy: hány ökröt vettek? kiktől? s hová akarják hajtani? A vett ökröket aztán, egymásnak se eladni, sem átengedni ne merészeljék, azok elkobzásának, s ezenfelül súlyos bírságnak terhe alatt, mely bírság $\frac{1}{3}$ -ada a följelentőt, $\frac{2}{3}$ -ada pedig a kinstárt illeti.

7. Mihelyt a marhakereskedők Bécsbe érnek a felhajtott ökrökről szóló bizonyítvá-

nyaikat, a bécsi handgrófi hivatalban felmutatni tartoznak.

8. Minden marhakereskedő-társaság, tagjainak és feleségeiknek nevét, mind a bécsi handgrófi hivatalban, mind az illő harminczad-hivatalnál bemondani tartozik, hogy azok őket mindenkor nyilvántarthatassák.

9. A nagyszombati marhakereskedők, marháiknak csak kis részét adják el a városban, hanem — ugyszólván — valamennyit, a Fehérhegységen keresztül, Auspitz felé, Morva- és Csehországba hajtják, a mi Nagyszombatnak, s vidékének nagy kárára van, viszont Morva- és Csehország, lengyel ökrökkel bőven el van látva. Ennélfogva a király ezt tiltja, s azt rendeli, hogy marháikat Nagyszombat városában értékesítsék, „vagy ha nekik alkalmasabb a Trösingben most felállított vásárra“ hajtsák, mely a Morva mellett Auspitzből négy mértföldnyire fekszik, s a hol azokat, a morva mézárosok és a Németországban járó marhakereskedők, szabadon megvehetik.

Végül 10. mivel a magyar-óvári heti vásár kedden van, a szempezi vásár ezentul szombaton legyen, hogy onnan a marhát keddre Magyar-Óvárra hajthassák.

II. Ferdinánd király 1622. október 10-én újra kiadta ezt a pátenst, ugyanezzel a szöveggel, kivéven a 9. pontot, mely elmaradt, s ennek helyébe egy új pont van betoldva, mely szerint ezentul az elővásárlásoknál annál sikeresebb megakadályozására, a marhakereskedőknek, az alföldiektől, marhát, az országos vásárokon kívül, csakis két heti-vásáron szabad venniök: a szempezin és magyar-óvárin.

—a—o—.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Őszi borsó mint tarlóvetemény.

☞ Kezelésem alatt levő gazdaságomban az 1896. évben buzatarlóba őszi borsót vettem zöldségtakarmánynak következő eljárással.

Midőn a buzát letakarítottam s keresztetbe raktam, a tarlót azonnal sekélyen lebuktattam. A buktatást 10—25 napig érni hagytam, miközben holdankint 100 mmázsa istállótrágyát adtam. Ismételt szántás után július 20-án őszi borsót vettem és pedig 85 liter magyar holdanként. (1200 □ öl.)

Letakarítása október 20—25 történt és fonyadt állapotban takarmányoztattam fel; pontosan mázsálva az eredmény 40 mmázsa lett magyar holdankint.

Egy hold buzatermő földnek vidékenként és minőség szerint egy évi bérlete 20—25 frt szokott lenni, ebből a borsó terhére a bérlet-összeg $\frac{1}{3}$ részét irhatjuk, ezzel együtt az összkiadás holdankint 28 frt 70 krt tesz ki.

A 40 mmázsa borsót mérsékelt árban véve, miután fonyadtan lett fogyasztva 75 kr-ával mmázsját, kitesz 30 frtot; a többlet tehát 130 kr.

Azonban ezen csekély összeget nem mint tiszta jövedelmet tekintem, hanem a buzatermés javára írom, melyet következőleg számítottam: 1 hold buza évi bérlete . . . 25 frt — kr
2 szántás 6 „ — „
vetése — „ 25 „
180 mmázsa istállótrágya holdankint à 10 kr 18 frt, fele . . . 9 „ — „
mag 70 kg. à 6.50 kr 4 „ 55 „
összesen 45 frt 80 kr

Termett rajta 7.5 mmázsa buza, melyet q-ént 6 frt 50 krral eladva, a bevétel 48 frt 75 kr. A jövedelem tehát 3 frt 95 kr; ehhez hozzáadva a borsótermésnél számitott földbért 8 frt 33 kr és a borsótermés költségtöbbletét 1 frt 30 kr, egy hold földnél 13 frt 50 kr tiszta jövedelmet mutathatunk ki. O. Gy.

Rövid jegyzetek a növénytermelés köréből.

☞ A mult nyáron alkalmam volt az Alföld néhány uradalmát megtekinteni, a midőn is a dohányról, lenről s kenderről a következőket jegyeztem fel.

I. Dohány. Öt uradalomban találtam dohánytermelést; legjobban el van terjedve a szamosháti fajta; Sarkadon a kigyósi „kubát“, Lökösházán a keresztezett „pensylvánit“ termelik. Termelik a dohányt vályogon (Sarkad), agyagos homokon (Lökösházán), televényes agyagon (Harkány) s közép kötött agyagon (Ó-Szanda, Szászberek). A földet már ősszel jól felszántják a gőzekével bíró uradalmakban, tavasszal finoman elaprózzák.

Az ültetes ideje május elejétől (Harkány, Lökösháza, Szászberek) közepéig tart.

A sorok távolsága 50 cm.-től 100 cm.-ig váltakozik, az egyes tövek pedig 40—50 cm.-nyire vannak egymástól.

Háromszor-négyszer kapálunk. Ó-Szandán simán kapálnak, Sarkadon gyengén töltögetnek, míg Szászbereken, Lökösházán, Harkányban feltöltik a dohánytöveket. Az előnövény többnyire kalászos, Sarkadon luczerna; utána mindenütt buza következik. Harkányban direkt a dohány alá trágyáznak. Sarkadon előtte egy évvel, Szandán 3 évvel előbb, Lökösházán az 5-ik évben kapott a föld trágyát. Szászbereken kénsváskálival is trágyáztak alája, de abba hagyták a kísérletet, mert az éghetőséget nagyon csökkentette, Lökösházán ellenben a fejlődést nagyon előmozdította a műtrágya.

A törést mindenütt augusztus elején kezdték meg.

A termésátlagok, Harkányt kivéve, éppen csak közepesek, míg a mázsánkenti ár ott a

legrosszabb. A finomságot azonban a nagy tömeg pótolja. Lökősházán, Szandán fizették legjobban a termés q.-ját. A termés minőségét tekintve azt találjuk pl. 1895-ben az I. osztályu minőségnél, hogy míg Lökősházán a termésnek 61% I. osztályu, sőt ehhez jön 16% válogatott minőség = 77%, addig Harkányban már csak 38% az I. oszt., a válogatottal 42%, a sarkadi uradalomban $28 + 8 = 36\%$ s Ó-Szandán csak 17% az I. osztályunak beváltott dohány. A pénzügyi kormány intenciója néhány év óta az, hogy a dohánytermelés mennyisége csökkentessék, a minőség azonban javíttassék: a felhozott adatokból kitűnik, hogy az ma még csak helyenként állott be.

II. *Len.* Szászbereken a gyeptörések első kihasználásaként eredeti *rigai lent* vetnek. A vetés már február végén megtörténik géppel 4—5 cm.-nyi sortávval, mikor is kat. holdankint 30 liter magot használnak. Kelés idején a vetést könnyen megfogasolják. Az aratás július 20-án áll be s kat. holdanként 450 kg. magot eredményez, melyet q.-ként 11 frtért adtak el.

III. *Kender.* Az áztatás és kenderkikészítők szervezésével az utolsó években emelkedik a hazai kendertermelés, minek nyomait a megtekintett uradalmakban is feltaláltam. Néhol csak kísérleteznek még, de már is sok helyen azt a benyomást tette, hogy a kender sok trágyát, munkát igényel, s hogy az áztató teleptől távolabbi vidéken nagyon kis jövedelmet ad.

A nagy kiterjedésű uradalmak már maguk építenek áztatókat (Zsombolya, Mezőhegyes), hogy az áztatás költségeit megnyerjék, jobban értékesíthessék hazai és külföldi fonógyárakban a fél gyártmányt, sőt ilyenformán a hulladék még helyben is marad. Elővetemény buza, árpa; őszzel meg 200—250 q istállótrágyát szántanak alá. Mezőhegyesen azt a megfigyelést tették, hogy az őszzel alászántott trágya után finomabb rostu kendert s nagyobb termést nyertek. A vetőmag olasz eredetű, melyet minden 2—3 évben felfrissítenek. A vetés géppel történik s kat. holdankint 30 litert április havában vetnek 8—10 cmnyi sorokban, de gyakran szórva is.

A kenderaratás ideje augusztus közepe, midőn is Mezőhegyesen 40 q, Zsombolyán 52 q, Lökősházán 50 q kórót nyerne 1 kat. holdról, amelynek bevásárlási ára 1'50—2'50 frtg váltakozik, sőt a mezőhegyesi uradalomnak köteles a gyár minden 100 kg. beadott kóró után 25 kg. pozdorját visszaadni. A magból kat. holdanként 3—4 q terem.

Az aratást sarlóval végezik s a markokat a munkások oldalt fektetik, melyek a napon fonnyadnak addig, míg a levelek leperegnek: ekkor minden markot egymásra keresztbe fektetnek hosszú sorban, úgy hogy a földön csak a marok vége fekszik, ilyenformán a száradás tökéletesebb, melynek bekövetkezésével 4—5 markot kötnek egy keresztbe s 20—25 kévét egy kupba állítanak össze. Innen a kenderkóró egy heti száradás után egyenest a gyárba kerül feldolgozásra. *Csérer Lajos.*

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: **Monostori Károly.**

Szülési kalamitás kanczánál.

Egyik olvasónk (B. L.) hozzánk intézett hosszú leveléből a tényállást röviden a következőkben foglalhatjuk össze.

Egy értékes kancza, élő csikóját fele részben megszülte úgy, hogy a magzat hátsó testfelével a szülőutban megakadt s dacára az alkalmazott húzásnak, kifejthető nem volt. A meghívott állatorvos akkor érkezett, mikor a csikó már nem élt s bár értesítve volt a

felől, hogy mi a baj, eszközök nélkül állított be. A csikót ő is huzatni kezdte, de hiában. Ekkor kiszedte a csikó beleit s a magzatot ismét huzatta, de megint csak eredmény nélkül. Erre egy előtalált konyhakéssel levágta a magzat kinn levő test felét, a másik felét pedig a méhbe visszatolta. Délutáni 4 órától éjfélutánig igyekezett aztán a visszatolt részt kivenni, de sikertelenül. Ekkor hazament s reggel ismét eszközök nélkül jött, de valami orvossággal, melyet be akart adni a már döglőfélben lévő kanczának. Ennek hiábavalóságára figyelmeztetvén, megint keresgélni kezdett a kancza méhében, ismét eredmény nélkül, mire azután a kancza csakhamar kimúlt.

Már akkor, mikor a szóban forgó állatorvos tehetetlenségét észrevették, más állatorvosokért küldtek, de a küldöncz azzal jött vissza, hogy azok a hizómarharakodással vannak elfoglalva.

Az a kérdés tehát, nincsen-e mód ily esetben a kanczát megmenteni az által, hogy belőle a magzatot darabokban kiszedik s ha van erre mód és eszköz, nem vétkes hanyagság, ha e módot egy állatorvos nem ismeri, vagy ha ismeri, végső szükség esetén nem alkalmazza, s ha ily eszközzel s egyáltalán eszközökkel magát el nem látja?

A mily kategorikus ez a kérdés, oly kategoricze lehet arra azt felelni, hogy: bizony az vétkes hanyagság.

Hanem nekem, a ki 25 esztendeje vagyok az állatorvosi pályán, talán szabad a kérdés első felére bővebben is kiterjeszkedni, nem hogy szépitgessem, hanem hogy felvilágosítsam a dolgot s a kérdéstevőt.

Mint minden szakmának emberei, úgy az állatorvosok között is sajnos vannak egyfelől oly régi emberek, a kik a korrallal haladni kényelmesek voltak; vannak másfelől egyének, a kik bár az állatorvosi tanítás modernebb korából valók, a legújabb állatorvosi szakvívományok és ismeretek elsajátíthatására nem törekszenek, vannak továbbá egyének, a kik mint a kérdésben szóba hozottak, csakugyan vágóhídi és husszemle, marha- és sertésrakodás, védőoltás és zárfeloldás, kupeczkedés és politizálás miatt nem érnek reá a beteg állatok gyógyítására, s ezeknek száma — a gazdák panaszkodásaiból ítélve — légió.

De hát a mondott ügyeket is el kell valakinek látni, s ezen már csak a több állatorvos segít.

Hogy melyik kategóriába tartozik ezek közül a szóba hozott ur, arról sejtelmem sincs, mert nevét nem tudom, s hogy mit ér, meg nem ítélem; de azt cselekedetéből látom, hogy van benne némi kötelességérzet. Mert hiszen ahhoz, hogy valaki 8 és fél óra hosszáig henteregjen a moeskos almon s vajakáljon hónaljig a méhben, több kell, mint kitartás és türelem.

De persze a jóakarát, a kötelesség érzet távolról se elég; mi igenis méltán elvárjuk, megköveteljük, minden állatorvostól, hogy nemcsak ezekkel, hanem tudással és kellő eszközökkel is bírjon, sőt még arra sem adhatunk semmit, hogy az állatgyógyászat egyik másik szakában nem specialista; mert ezen a téren távol állunk még attól, hogy specialistáink lehessenek; nem ítéhetjük hát el eléggé azt az állatorvost — bármely kategóriájába tartozik is az imént jelzetteknek — a ki minden eszköz nélkül jelenik meg egy oly operáció végrehajtására, a melyet megfelelő eszközök nélkül végrehajtani teljes lehetetlenség.

Itt nem mentség, hogy az az eszköz drága, azt a netán rosszul dotált állatorvos be nem szerezheti; mert egy-két horgot, mely a műtétnél szükséges lett volna és egy vésőt, melyet igénybe kellett volna venni, néhány krajczárért be lehet szerezni és egy egész szülészeti eszköz készletet, mely a legszűségesebb instrumentumokat magában foglalja 36 frtért meglehet venni.

S minderről, ha modern ember az illető, tudnia kell, mindezt az állatorvosi akadémián látja, tanulja. Ha pedig régi salabakter, akkor meg még inkább kötelessége lépést tartani a korrallal, mert az a diploma feljogosítja ugyan arra, hogy magát képesnek tartsa, de nem engedi meg, hogy büntetlenül képtelennek bizonyuljon, műhibát műhibára követvén el.

Hogy a csikót maga is huzatta, az nem hiba, de hogy a szülőutat sikamlóssá tenni elmulasztotta, már hiba. Hogy a magzatot kiszigerelte, feltevén, hogy akadályt látott a puffadt hasban az sem hiba, sőt az sem hiba, hogy a vemhet megfelezte; de kardinális hiba, hogy — bizonyosan fordítás czéljából — a hátsó testrészt visszatolta, de meg nem kötvén hatalmából kiadta, hiba azért, mert meg nem kísérelte a szeméremcsonti egyesülésnek vésővel való átvágását, hogy ekként a csikó farának haránt átmérőjét megkisebbitvén, a testrészt esetleg kihuzhatta volna. De már ha fordítás czéljából a lesonkított darabot visszatolta a nélkül, hogy kötelékkel hatalmában megtartotta volna, további tudatlanság, vagy hanyagság volt nem gondolni arra, hogy a fordítás eszköz nélkül nem fog menni.

Oly kevés enyhítő körülmény forog fenn tehát, hogy a legszelidebb kifejezés valóban nem lehet más az állatorvos viselkedésére és tetteire, mint vétkes hanyagság, mely természetesen kivált az eszközök hiányában kulminál, mert nem lehet kizárni, hogy a teendőt tudta talán az illető, de eszközök hiányában annak végrehajtásába nem foghatott.

Persze nincs kimondva sehol, csak magától értetődőnek vesszük, hogy minden orvosnak kellő eszközökkel birnia kell s az állatorvos, a ki ismert műtét végrehajtásához *ismétellen* is eszköz nélkül megy, s még mellé különben is műhibát követ el, jobb ha kupeczkedésre adja magát, ahhoz rendszerint csak egy 2 méteres mérő szalag, és 27 méteres rábeszélő képesség kell.

Ezekből látható tehát, hogy igenis van mód arra, hogy a kanczából a csikót darabokban kiszedjék s van lehetőség arra, hogy így a kancza életét megmentésék, bár igaz, hogy minden oly operáció, a melynek végrehajtására hosszú idő kell, az anya állat életére épügy mint a vehemére, az esetek legnagyobb számában veszélyes.

Nem lehet tehát bizonyosnak mondani, hogy egy képesebb ügyesebb állatorvos *biztosan* megmentette volna a kanczát, de azt lehet mondani, hogy a legnagyobb valószínűséggel.

Sőt én előttem úgy rémlik, hogy a csikó is meg lett volna esetleg menthető.

Az eset ugyanis a leírásból ítélve úgy tűnik fel előttem, hogy ha már a rendszerint legnehezebben megszülető fej akadályok nélkül haladott át a medenczei szűkületeken, áthaladt volna azon a rendszerint könnyebben megszülető far is, ha a szülőutak elég sikamlósak lettek volna.

De a magzatvizek valószínűleg tulkorán folytak el, a szülőutak kiszáradtak, s a vehem — melynek fara bizonyára erős fejlődésű volt — nem volt küljebb tolható vagy huzható, holott esetleg az lett volna, ha a szülőutakba és a magzat testére olaj, arabs gummi oldat vagy szappanos víz vitetett volna.

Nincs kizárva, de a leírásból nem tudható, hogy nem volt-e *abszolúte nagyobb* a csikó fara annál, a mely a szülőuton egyáltalán kiferhetett volna, mert ha az volt, akkor persze az ut sikamlóssá tétele se segített volna, hanem igenis a mondott farátmérő megkisebbités a szeméremcsonti egyesülés átvágásával, vagy pedig a csikó csipő szegeletének bőr alatt való levésése s esetleg a fél kancznak s illetőleg lábának kiüszülésbilitése.

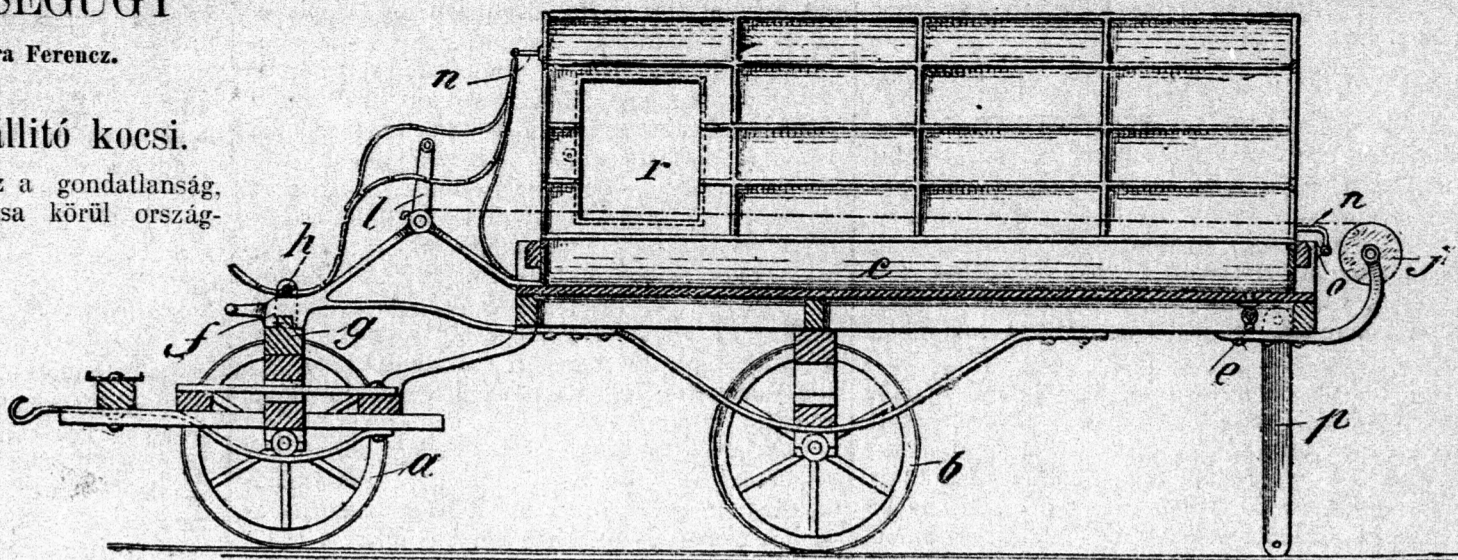
Monostori Károly.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY

Rovatvezető: Dr. Hutya Ferencz.

Állati hullákat szállító kocsi.

Általában ismeretes az a gondatlanság, mely az állati hullák szállítása körül ország-szerint tapasztalható. Alig van város vagy község, melyben a szállítás a köz- és állategészségügy követelményei szerint történék. Ha valamely állat elhull, akkor azt felül-alul nyitott, létrás szekerre vagy kétkerekű talyigára teszik és úgy viszik az elásás helyére. E közben a hulla testének nyílásai-ból természetesen kifolyik a kóros váladék, mely nemcsak a kocsit és az ezen levő tárgyakat, hanem az egész utat is megfertőzi, melyet a hullával megtettek. Még az ország fővárosában Budapesten is így, more patrio szállítja a gyepmester a hullákat és ethikai szempontból is megbotránkoztató látni a gyepmester talyigáját, melynek deszkáján

73. ábra. Hullaszállító kocsik hosszmetsete.

Az ábrákon bemutatott kocsi a leírás szerint egyszerű, könnyen kezelhető, erős és mégis könnyű; reá a 74-ik ábra szerinti állapotában az elől alkalmazott csiga-henger segítségével két ember a legsúlyosabb állati hullát is könnyedén felhuzza. A hullának a teknőalaku és zinkplével burkolt kocsiakra való helyezése után, ez vízszintes helyzetbe hozatik és a mellső részszel igen egyszerű módon (73. ábra f g) összekapcsolatik. Ezzel aztán a hulla minden veszedelem nélkül tovább szállítható.

Városok belterületén, valamint egyebütt is mindenkor használhatjuk, a kocsit két részből álló pléhezett fedelét, melynek részei könnyen

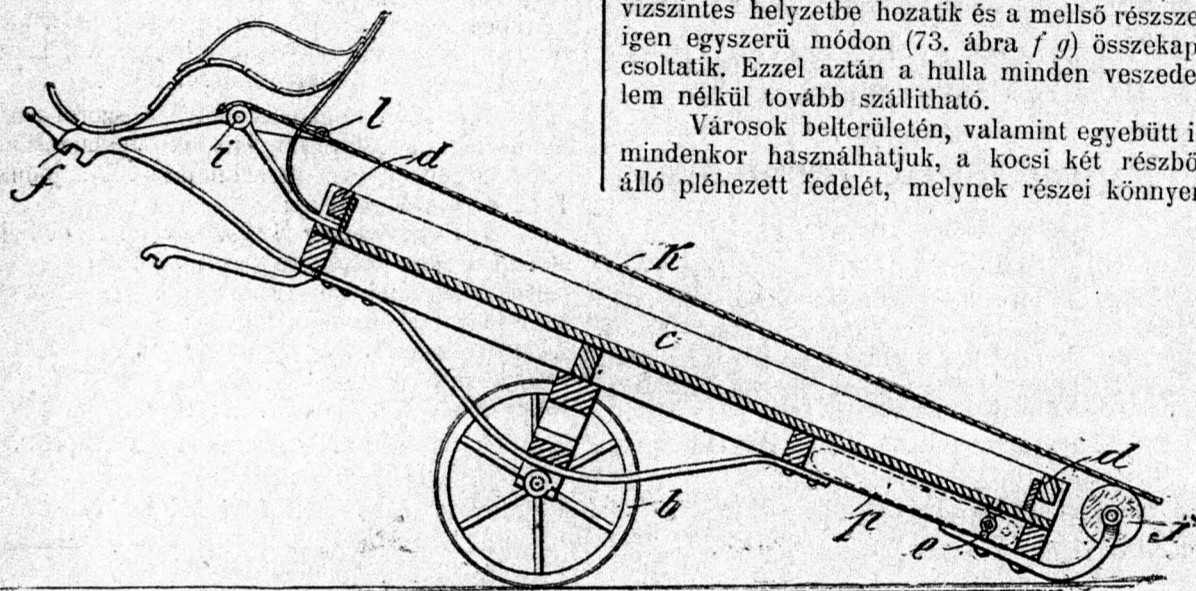
tatni. A kocsi a fedelekkel együtt előlről nézve a 75-ik ábra szerinti formát mutatja, ugyanitt látjuk a kocsit haránt metsetét is.

Ezekből tehát kitetszik, hogy a fedelek felhelyezése után a kocsi teljesen zárt, abból semmi ki nem hullhat, tartalmához illetéktelen egyének nem juthatnak és a reá helyezett hulla napokig is ott tartható anélkül, hogy akár a hullában, akár a hulla által kár vagy veszedelem esnék.

A dögtérre kiszállított hulla a fedelek levétele után a kocsin leborozható és felboncsolható, úgy hogy a hullarészeket egyenesen a kocsiról lehet a gödörbe vagy az égető kementzébe helyezni, sőt még a boncsolás és a kocsi lemosása alatt összegyűlő folyadék is erre készített nyíláson edénybe fogható föl, melyből aztán szintén a hullagödörbe önthető.

A kocsi súlya 205 kg., tehát közönséges lószekérről könnyebb. Keréktávolsága 106 cm. vagyis olyan, mint a legnagyobb gazdasági szekereknél. A keréktalp szélessége 45 cm., az első kerék 65 cm., a hátulso 75 cm. magas.

A kocsit Jakab László állatorvos tervezte és szabadalmaztatta. Megrendelhető nála Kolozsvárt. Ára, a kolozsvári állomáshoz szállítva: 250 ft.

74. ábra. Csigahenger a hullaszállító kocsikhoz.

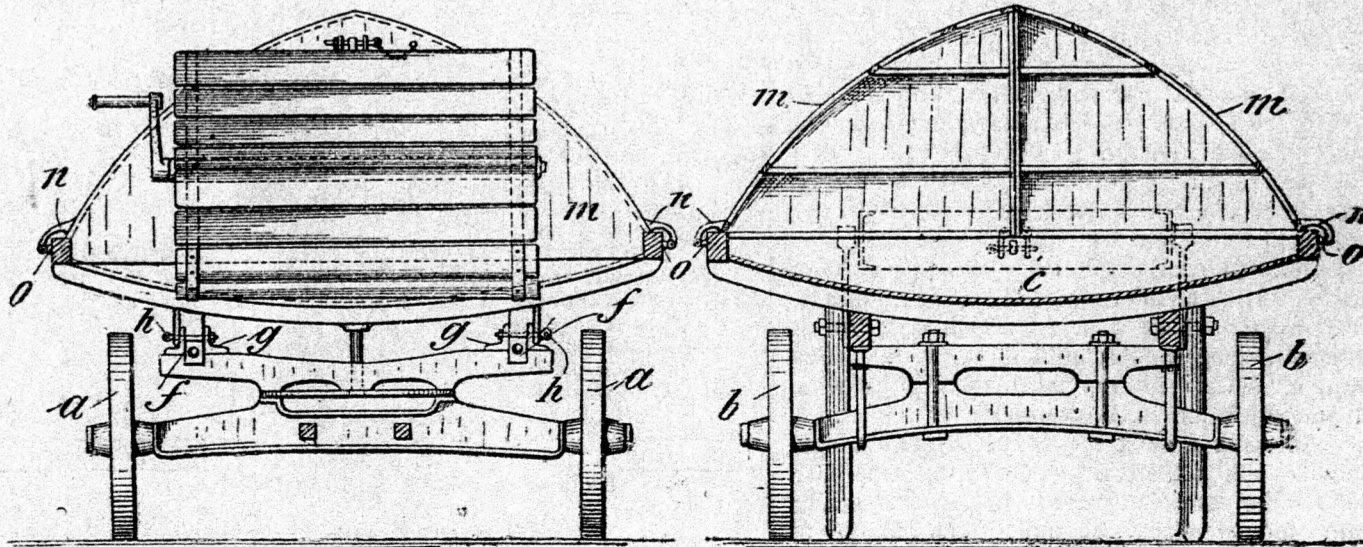
csak piszkos ponyvával hiányosan betakarva fekszik a ló hullája, esetleg a földet fejével surolva, melyből bőven ömlik a kóros váladék az utca kövezetére.

Ezekben az első tekintetre talán mellékeseknek látszó visszasságokban rejlik nem egyszer járványos betegségek fellépésének az oka és nyilvánvaló, hogy akkor, midőn állati járványok ellen védekezni törekszünk, vagy a már fellépetteket elfojtani akarjuk, az állati hullák megfelelő eltakarítására s ezzel kapcsolatban azok alkalmas módon való szállítására is a legnagyobb gondot kell fordítanunk.

Tekintettel a dolognak ezekben röviden jelzett kiváló fontosságára, örömmel üdvözlünk minden olyan törekvést, mely a kérdés megfelelő megoldására az alkalmas eszközök létesítését célozza. Az első ilyen eszköz megfelelően szerkesztett kocsi, melyben állati hullák oly módon legyenek elhelyezhetők, hogy belőlük szállítás közben semmi ki ne juthasson. Egy ennek a czélnak megfelelő új kocsira vonatkozólag rendelkezésünkre álló adatokat közöljük a következőkben, anélkül, hogy a kocsi szerkezetének bírálatába, mielőtt még alkalmaznunk lett volna azt működésben látni, belebocsátkoznánk.

levehető és vissza helyezhető, sőt szükség szerint le is lakatolható, hogy aztán a felhelyezett hullához illetéktelenül ne férközhessen senki.

A 73. ábra a kocsi hosszmetsetét tünteti fel, melyen a jobboldali fedél rajta van. Ezen fedél mellső részén r-nél egy ajtónyílás látható, mely arra szolgál, hogy azon a kisebb állatok hullái a fedél leemelése nélkül is betehetők legyenek; másrészt pedig esetleg veszett, veszettségre gyanus vagy más okból elfogott ebeket is be lehet ott a kocsit fedele alá jut-

Hullaszállító kocsit fedelekkel együtt, előlről nézve.

75. ábra.

Hullaszállító kocsit harántmetsete.

GAZDASÁGI JOG.

Rovatvezető: Dr. Szilárd Ferencz.

Földárja és csapadékvizek.

Egy gazdatársunktól, Pusztasárhalomról a következő kérdést vettük.

A sok eső által okozott kár esetén lehet-e számitani adóelengedésre? Az őszi vetés az abnormis időjárás folytán elpusztul és egyáltalán nem hasznosítható, miután a víz a talaj

ember az illető, orvosos akadémián salabakter, akkor lépést tartani a feljogosítja ugyan arisa, de nem en-képtelennek bizo-övetvén el. huzatta, az nem kamlóssá tenni el-gy a magzatot ki-akadályt látott a-sőt az sem hiba, de kardinális hiba, as czéljából — a meg nem kötvén mert meg nem egyesülésnek véső-ent a csikó fará-isebbitvén, a test-a. De már ha for-a darabot vissza-ekkel hatalmában udatlanság, vag-ni arra, hogy a og menni. mény forog fenn kifejezés valóban viselkedésére és g, mely természé-nyában kulminál, y a teendőt tudta hiányában annak sehol, csak ma-gy minden orvos-kell s az az állat-végrehajtásához egy, s még mellé jobb ha kupez-rendszerint csak és 27 méteres hogy igenis van a csikó darabok-arra, hogy így bár igaz, hogy ek végrehajtására t életére épűy legnagyobb szá-yosnak mondani, állatorvos biztosan át, de azt lehet valószínűséggel-ik, hogy a csikó thető. asból itelve ugy r a rendszereint akadályok nélkül letéken, áthaladt yebben megszű-elég sikamlóság inüleg tulkorán dtak, s a vehem-ös fejlődésű volt vagy huzható, a a szülőutakba bs gummi oldat ina. ból nem tudható, agyobb a csikó uton egyáltalán olt, akkor persze gitett volna, ha-ő megkisebbités vágásával, vagy ének bőr alatt kocznek s ille-ostori Károly.

felületén megáll úgy, hogy júliusban sem lehet rámenni.

Pénzügyi törvényeinket és különösen a miniszteri szabályrendeleteket a legridegebb szűkkeblőség jellemzi, amely sokszor a logikával is ellenkezésbe jut. A főelv a gyakorlatban is az, semmit sem engedni a törvényszavából, de megtoldani a törvényt, ahol csak lehet, rendelettel, vagy gyakorlattal, bármi áron és soha nem engedni, hogy az adózóknak valamiben igazuk lehessen.

Ez a beteges állapot nem mai keletű, mert hisz eredetét mindig a főlebb esigázott igényekben leli, amely igényeket a mindenható állam a polgárokkal szemben támaszt, hogy folyton fokozódó terheit elviselhesse. A magyar ember és különösen a legtöbb oldalról ostromolt magyar gazda, immár bizonyos rezignációval veszi a fináncszellem ezen tulkapásait s fizet abban a meggyőződésben, hogy igazát a mindenható állam ellen ugysen tudja megvédelmezni. Az alkalmat ezekre a reflexiókra, egyik gazdátársunk ama előrebozsátott kérdése nyújtotta, vajjon nyerhet-e ő adóleengedést a folytonos esőzések által okozott károk fejében. Felütöttük a kérdésre vonatkozó, irodalomnak nevezhető adathalmazt s arra a következtetésre jutottunk, hogy az ilyen kérelmet a pénzügyi hatóságok ezidőszert el fogják utasítani, mert utalni fognak az 1879. évi 39.710. sz. p. ü. miniszteri rendeletre, (Pénzügyi Közl. 1879. évi 34. szám.) amely szerint az árviz és a földárja szigoruan megkülönböztetendők a csapadékvizek és esőzések által előidézett vízgyülemlelésektől, míg tehát a két előbbi csapás az 1883. évi XLIV. t.-cz. 49. §-ának a) és aa) pontjai értelmében adóleengedésre nyujt igényt, azon károk fejében, amelyeket az utóbbiak okoztak, adóleengedésnek helyt adni nem szabad.

Szépen meg is magyarázza a rendelet, hogy mi a különbség a földárja és a csapadékvizek között. A földárja ugyanis akként képződik, hogy a talaj alsó rétegében előforduló szivárgó vizek víznyomás, avagy a talaj rendkívüli lazasága folytán felszínre szivárognak, míg a csapadékviz által okozott vízgyülemelés pedig akkor áll elő, ha tartós esőzések következtében a lapályosabb helyekre gyűlt esőt a talaj magába szívni nem képes.

Mindez igen szép és teljesen igaz, de azt kérdelem, vajjon annak az amugy is százféle bajtól környezett gazdának nem teljesen mindegy, hogy alulról avagy felülről gyűlt-e össze az a víz, amely termését elpusztítja és jövedelmét megsemmisíti? Nem egyformán elháríthatlan elemi csapasszámba megy az egyik kalamitás épp úgy, mint a másik?

Ha a törvény azon az elvi alapon áll, hogy el nem hárítható elemi csapások esetén a földadó, vagy annak egy része elengedendő, nem lehet az elemi csapások egyikét vagy másikat a kivételek közé helyezni a rendelet, amely ezt teszi, ellentétbe helyezkedik a törvény céljával. Felhasználva a törvény szavait, megcsontítja annak lényegét. Az adózók jogos igényeit, melyek már a törvény korlátai közt is csak részben érvényesülhetnek, még szűkebb határok közé szorítja.

Pedig ha szigoruan vizsgáljuk a dolgot, igaz, hogy a csapadékvizek se a szorosán vett árviznek, se a föld árjának fogalma alá nem sorozhatók ugyan, de a dolog természetét véve alapul, olyan elemi csapást képeznek, amelyek folytán az adót vagy annak egy részét leengedni még indokoltabbnak tűnik fel, semmint az árviz, avagy talajvizáradás esetén. Megmondjuk azt is, hogy miért.

Árvizek mindig folyóvizek árterében fordulnak elő, a talajvizek pedig oly mélyebb fekvésű helyeket látogatnak, hol időszakontaiként való megjelenésük a mult tapasztalataiból ítélve előre látható. Igen közel fekszik tehát a következtetés, hogy a föld árának alakulása,

sőt a kataszteri tiszta jövedelem megállapítása körül ezen hátrányos viszonyok már érvényesültek. Ellenkezőleg a csapadékvizek bárhol felléphetnek s az általuk okozott kár annál érzékenyebb, mert azt előre látni, vagy számba venni lehetetlen. Ennek okszerű konzekvenziája az volna, hogy a csapadékvizek okozta károkat az adóleengedésnél legalább is oly mértékben vegyék figyelembe, mint azt az árviz, vagy földár által okozott károknál teszik.

Amde a pénzügyi hatóságokra nézve a miniszteri rendelet szövege az irányadó s így bármily igaza legyen a gazdának az anyagi jog szempontjából, adóleengedést ezektől hiába remél.

Három esetben lehet ezen anomálián segíteni: először, ha a miniszter saját hatáskörében megváltoztatja az illető rendeletintézkedését, másodsor, ha a törvényhozás a csapadékvizeket azok közé az elemi csapások közé iktatja, amelyek esetén adóleengedésnek van helye, harmadsor, ha konkrét esetből kiindulva a közigazgatási bíróság, — bírói jogával élve — kimondaná, hogy a miniszteri rendelet törvénybe ütköző s hogy a károsultak ily esetben is igényelhetnek adóleengedést.

1876 óta a volt p. ü. közigazgatási bíróság előtt erre alkalom lett volna elég s ma is módjukban áll az érdekelteknek, hogy a közigazgatási bíróságoktól elvi döntést provokáljanak.

Annai bizonyos, hogy az *idei esztendő* a kérdést nagyon aktuálissá tette. Sz. F.

Magyar gazdák jégbiztosítási szövetsége.

A „Köztelek“ f. évi 27. számában megjelent cikkem következtében a jégszövetség felügyelő bizottságának május hó 8-án tartott ülésében a jégszövetség kezelője: az első magyar általános biztosító társaság igazgatósága bizonyos felvilágosításokat nyujtott, a melyek jegyzőkönyvi kivonat alakjában a jegyzőkönyvek

A magyar gazdák jégbiztosítási szövetségének évi zárszámlája 1895. jan. 1-től 1895. decz. 31-ig.

Kiadás		Bevétel	
Folio		Folio	
7.	1894. évi decz. 31-én kimutatott veszteség ezen összeg utáni 4 1/2% kamat	54.	36.318,757 63 frt kötött biztosítások után bevett díjak és illetékek
	972,810.34		771,097.70
55.	Törlések és gazd. egyleti jutalékok	7.	1887/1894. évi veszteségek
	48,978.87		972,810.34
56.	Kifizetett károk 770,404.12		kamat az 1895. évre 43,776.47
5.	le az 1894. évi függő károk		1895. évi üzleti veszteség
	13,145.06 757,259.06		216,998.78
5.	hozzá az ez évi függő károkat		
	9,918.43		
57.	hozzá a kárfelvételi költségeket		
	31,635.09 798,812.58		
61.	Szerzési költségek		
	32,600.58		
59.	Bélyegilletékek		
	11,228.72		
64.	Bizalmi férfiak tiszteletdíja		
	3,250.—		
60.	Felügyelő-bizottság utiköltsége		
	700.—		
62.	Posta- és vitelberek		
	3604.51		
63.	Kétes követelések		
	152.81 899,328.07		
	Az üzlet vezetése és a közp. igazgatásért az Első magy. ált. bizt. társaságnak megterített 5% de 725,912.26 frt		
	36,295.61		
	A főügynökségi költségek aránylagos része az alapfeltételek 19. §-nak c) pontja értelmében külön kimutatás szerint		
	52,472.80		
	2.004,683.29		2.004,683.29

Budapest, 1895. december 31-én.

Az „Első Magyar Általános Biztosító Társaság“ Igazgatósága

Ormódy s. k.

Jeney s. k.

Szente Károly s. k.,
a központi könyvezés főnöke.

-ben is közzété-

az Első Magyar gazgatósága által megfélelő értékétől első cikkem-gazságot, nehogy az Első Magyar Általános Biztosító Társaság felületes helyes kezelése

mélyes élű támasztottságnak adott biztosító társaság jónak látott, elnem azt, hogy az Első Magyar Általános Biztosító Társaság igazgatósága állításaim felületesen hisz belőlem tehát érdekelt fél ki az érdekeltbb magyar általános biztosítóról van szó, általános biztosító

olvasó a felele-

mindenekelőtt hogy „számadatai” értesítést, meghagyásával koezal tetéz.

véért szóról-szóra az Első Magyar Általános Biztosító Társaság 1895. január

1895. decz. 31-ig.

1895. decz. 31-ig.

1895. decz. 31-ig.

Bevétel

771,097-70

2,810-34
3,776-47 1.016,586-81

216,998-78

2.004,683-29

ly s. k.,
zés főnöke.

tesz ki, az igazgatóság egyszerűen kihagyja és természetesen az általam kimutatott összeg helyett a sokkal kevesebb 140,152 forint 22 kr összköltséget hoz ki.

Azt mondja erre az igazgatóság, hogy a veszteség $4\frac{1}{2}\%$ kamatja a szövetségi mérlegben csupán „elvi” jelentőséggel bír.

Minek hozza akkor, mint könyvelési tétel fel, minek tünteti fel akkor kiadásként ezt a 43,776 frt 47 krt? Ha csak „elvi” jelentőségű e tétel, mért nem sorolta fel a rovat előtt és minek nagyobbítja vele a zárszámadásban kimutatott veszteséget?

Megengedem, hogy „elvből” kell a jégszövetség mérlegének minél nagyobb veszteséggel zárulnia, de nem engedhetem meg, hogy ez az „elv” akként használtassék fel ürügyül, amint arra az első magyar ált. bizt. társaság igazgatóságának éppen szüksége van.

A mérlegben kétszerebevonhatatlanul mint könyvelési tétel ott szerepel ez a 43,776 frt 47 kr és evvel az összeggel tényleg nagyobbodott a jégszövetségi mérleg vesztesége!

Igaz ez vagy nem?

A felvilágosítás a jegyzőkönyv szerint azután így folytatja: „... továbbá a támadó-cikk a teljes összegnél nagyobbat tesz ki, mert a kárvételi költségeket, melyek a kárkiadásokhoz tartoznak s ezenkívül még a törléseket s jutalékokat is mind hozzáadja a szövetség költségeihez.”

Hát a kárfelvételi költségek címén elszámolt 31,635 frt 09 kr, minek fordul elő a jégszövetség zárszámlájában mint terhelő kiadási tétel?

Nem alterálja-e ez a 31,635 frt 09 kr a jégszövetség mérlegét? Nem mutat ennek folytán ez a mérleg 31,635 frt 09 krral nagyobb veszteséget ki — mint kimutatna, ha ez a tétel csak „elvből” szerepelne a zárszámadásban?

Igen, vagy nem?

Ha a kárfelvételi költség nem vétetik kezelési költségnek, hanem kárnak, akkor sokkal célszerűbb volna még egyéb költségeket is a kárösszegbe betudni — mert ilyképp a kár összege még nagyobb lenne, a kezelési költség pedig annál kevesebb.

Igy is ugyanazt a veszteséget mutatná ki a mérleg, csak más neve volna a gyermeknek.

Egyébiránt ennek az elszámolási gyakorlatnak, hogy t. i. a kárfelvételi költség nem mint kezelési költség, hanem mint kár kiváncsítatik elszámoltatni, meg van a maga nyitja.

Igy ugyanis a kárarány mesterségesen rosszabbodik vagyis rá lehet mondani a jégszövetség üzetére — ha az különben a valószínűségnek nem is felel meg — hogy abban a kárarány nagyon nagy. Holott ha ezt a 12 évi kárfelvételi költséget, mint kezelési költséget számoljuk el, akkor a kárarány kedvezőbb és a költségarány kedvezőtlenebb lesz.

Az első magyar általános biztosító társaságnak pedig éppen az az érdeke, hogy a költségarány kedvezőnek lássék, a kárarány pedig minél kedvezőtlenebbnek.

Tegyük fel, hogy a jégszövetség üzlete nem zárult volna veszteséggel, mint a hogy szerintem tényleg nem is zárult azzal, mert meggyőződésem szerint az első magyar általános biztosító társaság egy krajczárt sem fizetett rá a saját zsebéből erre az üzletre, — akkor, ha ezt a 12 évi kárfelvételi költséget, mely kitehetett körülbelül 360,000 frtot (az 1896. évi 37,000 frt volt) a kár összegéből levonjuk, talán le is kellett volna szállítani a jégszövetség díjait.

Miután pedig a díjleszállítás nagyban emelte volna a jégszövetség üzletét, ennek még azon esetre sem lett volna szabad bekövetkeznie, ha annyi nyereség mutatkozott volna évenként, mint a mennyit kitett évenként a kárfelvételi költség.

Hogy én a törléseket is mind hozzá adtam volna a szövetség költségeihez, ez teljes valót-lanság.

Ezt nem cselekedtem; csak ha ezt tettem volna, akkor mondhatnák hogy állításom „ellen-ségesen tendenciózus.”

De legkevésbé sem az; csak tárgyilago-san helyes és mert megdönthetetlenül helyes, azért mulasztották el az ellenkezőjét számadatokkal is bizonyítani.

Én a mérleg törlések és gazdasági egyleti jutalékok 48,978 frt 87 krnyit tételét nem a rovatban, hanem a rovat előtt helyesen hoztam fel és a rovatban a törlések összegét, mely ez esetben tényleg 45,860 frt 45 kr, nem szerepeltetem, miáltal ez a költségek között tényleg nem is fordul elő, erről mindenki meggyőző-dhetik ki cikkemet elolvassa.

Ellenben igenis tény az, hogy midőn én az első magyar általános biztosító társaság mérlege után indultam, mivel ott az, hogy abból az 1,453,578 frt 30 krnyi összegből 77,1097 frt 70 kr. a jégszövetség díjbevitelét képezi meg-említve egyáltalán nincs — azt hittem, hogy ez a társaságnak külön díjbevitel.

Ezt készséggel elismerem. De ha így is van, azért állításomat és következtetésemet ez legkevésbé sem dönti meg, sőt azon egy haj-szálnyit sem változtat.

Mert nézzük csak: ha ez az 1,453,578 frt 30 kr díjbevitel a társaságnak és szövetségnek együtt volt 1895-ben összes díjbevitel és ha erre együtt és összesen tett ki a költség 202,589 forint 04 krt akkor is az arányunk 771,097 frt 70 kr: 682,480 frt 60 kr kellene lennie, mert az együttes díjbevitel 1,453,578 forint 30 kr, a jégszövetségé pedig 771,097 „ 70 „ marad tehát

682,480 forint 60 kr a társasági díjbevitelre.

Már most a jégszövetség felügyelő bizott-ságának adott felvilágosítások szerint a szö-vetség költsége 140,152 frt 22 kr, marad tehát a társasági költségre 62,437 frt 72 kr.

Ha tehát tisztán az első magyar ált. bizt. társaság igazgatójának számítását veszem is alapul és egészen el is tekintek a nagyon is jogosultan ide bevonható 31,635 frt 09 kr. jégszövetségi kárfelvételi költségtől, még így is az a kép tárul elénk, hogy a közönség elis-mert 202,589 frt 94 kr. költségből jutott a szövetségnek 140,152 frt 22 kr, a társaságnak pedig összesen csak 62,437 frt 72 kr.

Megfelelő arány ez? Bizonyára nem.

Akárhogy igyekszik is az első magyar általános biztosító társaság a költségeket a kárarány rovására kevesbiteni: minden elfogu-latlan ember kénytelen látni, hogy a jégszövet-ség az első magyar általános biztosító társaság jégüzletének költségeit segíti viselni, illetve jórészt viseli is.

A közölt jegyzőkönyvi kivonat cikkemnek csak a költségre vonatkozó részével foglalko-zik, avval a részével, melyet én csupán egyik illusztrálására hoztam fel annak, hogy a jég-szövetség nem egyéb, mint az első magyar általános biztosító társaságnak fejős tehene.

A többi — pedig lényegesebb — részével nem foglalkozik, mert cikkemnek többi részét még kevésbé képes megzafolni. Természetes, hogy ezeket a jóval fontosabb, szépen agyon-hallgatott állításaimat is mindenben fentartom.

A jégszövetség felügyelő-bizottságának tagjai pedig szerény véleményem szerint most még behatóbban fognak foglalkozhatni a követ-kező kérdésekkel:

1. Tény-e az, hogy az első magyar álta-lános biztosító társaság a jégszövetség meg-alakulása óta a társasági felek részére a díja-ka a jobbkockázatu vidékeken leszállította, a jégszövetségi tagok díjait pedig nem?

2. Tény-e az, hogy az összes Magyarorszá-gon működő biztosító részvénytársaságok foko-zatosan leszállították a díjakat és valamennyien tetemesen olcsóbban biztosítanak ma saját fe-leiknek, mint biztosít a jégszövetség a saját tagjainak?

3. Nem feltűnő, nem természetellenes-e az, hogy az osztalékra dolgozó részvénytársaságok olcsóbban fogadhatják el a biztosítást, mint a nem nyereszkesre alakult magyar gazdák jégszövetsége? Szönyi Zsigmond.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

265. sz. kérdés. 180 drb 2 és $\frac{1}{2}$ hóna-pos malacunk van, melyek közül 10—15 egy pár napja igen rosszul van, keveset esznek és allandó hasmenésük van. A megbetegedett ma-lacok lábikon csak alig tudnak állani, mindig keresztbe rakják lábaikat. A fejüket lehorgasz-tják, mintha kábultak lennének. Eddig elhullás nem történt, mi baja lehet a malacoknak, miként kellene az egészséges nyájjal és a meg-betegedett malacokkal eljárni, mivel kellene kuráltatni azokat? V. M.

266. sz. kérdés. Tettek-e már kísérletet sertésvész elleni ojtással, Perroncito s a Bruschetti turini tanárok ojtóanyagával s mily eredménnyel s tanácsos-e szép számu süldőimet azzal beojtani? Birda. F. M.

267. sz. kérdés. Malomudvaromban két méter mély és mintegy 800 m³ (köbméter) tartalmu vízhűtő van, a melyet mesterséges haltenyésztésre óhajtanék felhasználni; milyen fajú hal a legalkalmasabb e célra és miként és mivel táplálják azokat? Szabadka. S. F.

268. sz. kérdés. A lépfene, serezőgő üszök és sertésorbáncz elleni védőojtásnál közre-működő állatorvos díjait a földmivelségi m. kir. miniszterium 1894. évi június hó 15-én kibocsájtott 13781/III./8 sz. rendeletével, elte-kintve, hogy azokat az állattulajonos és az ojtóállatorvos közötti szabad egyezsége bizza, következőképp határozza meg:

a) malacoknál, juhoknál és kecskéknél:
a kétszeri ojtásért együttevve 1—100 állatig, állatonként 5 kr
a 100-on felül levő állatokért 500-ig min-den állat után 4 „
az 500-on felül levő állatokért 1000-ig minden állat után 3 „
és az 1000-en felül levő minden egyes állatért 2 „

b) lovaknál és szarvasmarháknál:
kétszeri ojtásért együttevve 1—100-ig mindegyik állatért 20 kr
a 100-on felül levő állatokért 200-ig min-den állat után 15 „
és a 200-on felül levő minden egyes állatért 10 „

Ezen felsorolt díjakat ismerve, melyeket mellesleg mondva azonkívül az ojtó állatorvos levélel is közölt velem — megnyugodtam s összes jószágállományom, mely 1351 drb juh és 339 drb szarvasmarha és lóból áll, be-ajtattam.

Mily nagy volt azonban meglepetésem, a midőn az ojtási díjakat — a ojtóanyagot én fizettem — az állatorvos fokozatosan számította, v. i. 1—100, 100—500 ig stb. a juhoknál s 1—100-ig, 100—200-ig stb. a szarvasmarháknál.

Minthogy ott, a hol nagyobb jószágállo-mány beojtásról van szó, ezen felszámítási módozatot tévesnek tartom, s az szerény fel-fogásom szerint nem más mint a fenti sz. ren-delet helytelen magyarázata, kérdem megfelele az illető állatorvos számítása a földmivelségi miniszterium intenciójának s fent hivatkozott rendeletének, a midőn nagyobb állatlétszám beojtásánál díjait fokozatosan kívánja felszá-mítani?

Szerény nézetem szerint, a midőn a föld-mivelségi miniszterium az ojtási díjakat ren-

deletilig kívánta szabályozni, minden kétséget kizárva, azon jó szellemtől volt áthatva, hogy nagyobb gazdaságok, melyek amugy is minden újításnál az uttörők, tömegesebb ojtásnál jutányosabban ojtathassák be állatállományaikat, mint a kisebb gazdaságok, a hol tekintve az ojtandó jószág kisebb létszámát, az ojtás amugy is kevesebbet jövedelmez az ojtó állatorvosnak, mint a tömegesebb ojtás.

Juliskaháza.

K. J.

269. sz. kérdés. Egy méhkasom az elmúlt nyáron egy rajt sem bocsátott és így mikor az ősz végével eltakartottam, igen erős volt; tavasszal ismét megnéztem és szintén erősnek találtam. Normális-e az, hogy ha máj. 9-én az első rajt bocsátja, négy napra reá ismét rajt adjon. Vagy talán csak a ritkaságok közé tartozik?

Ujfehértó.

G. B.

270. sz. kérdés. Intenzív sertésenyésztés igényeinek megfelelő ólat szándékozván építtetni, kérek tapasztalaton alapuló véleményt arra nézve, vajjon azt a jelen sertésvészesség időben 20 holdnyi nádastavam mellé — ennek csak nagyobb vizállásnál szállítható tükre — emeltessem-e; avagy egész külön területen, vezetékvezél előállított s leereszthető fürdő s itatókkal készítessem-e azt? Utóbbi esetben eseléd s egyéb sertéstől elkülöníthető volna a sajátom.

A.-Hencse.

G. L.

271. sz. kérdés. A Hollingsworth-féle lógereblye ajánlatos-e?

Temes-Topolya.

K. J.

272. sz. kérdés. Lágyfából készült 30 méteres vályu hosszabb ideig való használatra alkalmas-e, ha a vályuban folyton víz van? Nézetem szerint sokkal tartósabb, ha a vályu belől ezinkezett pléhvel ki van bélelve.

Móriczföld-Sóósd.

K. S.

273. sz. kérdés. Elegendő-e egy 4 lőerejű cséplőkészülék olyan birtokra, ahol 220—240 hold vetés és 50 hold luczernamag cséplendő, továbbá 130 drb tehénnek kell szecsakázni, avagy jobb-e egy 6 lőerejűt használni?

Precec.

D. D.

274. sz. kérdés. A H. Bamford & Sons-féle eredeti szabadalmazott „Rapid“ darológép képes-e finom darát előállítani? Mennyi a munkaképessége naponként? Továbbá melyik észszerűbb: lőerőre vagy pedig gőzerőre való hajtásra?

Ó-Moravicza.

O. L.

275. sz. kérdés. Mely gép legcélszerűbb a salétromsónak sorba való szórására, hány sort hint be egyszeri alkalmazásnál, mely gyárnál szerezhető be s mily áron, valamint 10 órai munkaképessége mennyi?

Járóháza.

L. Zs.

276. számú kérdés. Miután azt hallottam, hogy az ürgeket és hörsögöket a legjobb sikerrel lehet szénkénnel irtani kérek pontos utbaigazítást ezen irtási mód felől, és szives tudósítást, hogy honnan és mi áron lehet a szénkénnel beszerezni?

F.

277. sz. kérdés. A mezei rendőrségi törvényben nincs arról szó, hogy ember által okozott roszakaratu kárért mennyi behajtási díj és kárdij számítható fel. Egy embert a csősz rajtakapott, hogy a gazdaságomban kaszált becsülés nélkül, mennyi kárdijt követelhetek?

278. sz. kérdés. Kezelésem alatt lévő majoromban most egy éve, hogy artézi kut furatott, amely tulbően sok vizet ad. Mily módon lehetne a kutat úgy szabályozni, hogy az kevesebb vizet adjon, de bármikor is, szükség esetén a mostani vízmennyiséget ismét megkaphassam?

Ha a vizet 1—2 méterrel följebb vezetem, kevesebbet ad, de ha ezt a 2 méteres csövet bármikor hosszabb idő multán leveszem, megadja-e a mostani vízmennyiséget, különben a víz nem apadna vagy nem veszne el magá-

tól; avagy nem lehetne ezt valami módon szabályozni, anélkül, hogy a káromra válhatnék.

T. S.

Feleletek.

Tejcsepegés. (Felelet a 264. számú kérdésre.) Nem régen borjazott előhasi tehén tejfolyását a csecsbimbó záró izmának gyöngesége vagy annak benuvása okozhatja. Az előbbi esetben a záró izom a tejmedencébe összegyűlt tejnyomásának enged, míg az utóbbi esetben a tej a medencében össze sem gyűlhet, hanem a nyitott csatornán át kifolyik. Ha a gyakori fejés a tejeszteséget nem szünteti meg, akkor a csecsbimbók alapjára húzott és mérsékelt nyomást kifejtő gummigyűrűvel lehet a tej folyását megakadályozni.

Dr. P. B.

Malaczkok tömeges megbetegedése. (Felelet a 265. sz. kérdésre.) A tulróviden ismertett kóros tünetek csak általában valamely heveny bajra, rosszulítre és gyöngeségre utalnak, és azok alapján lehetetlen a betegség természetét közelebbről megjelölni. A néhány darabon észlelhető hasmenés gyanút kelt ugyan a sertésorbánczra vagy a sertésvészre, de azért más alapon is fejlődhetett. Minthogy tehát a közölt adatok éppen nem tájékoztatnak, azért a kezelésre vonatkozólag sem mondhatunk véleményt, hanem szükségesnek tartjuk, hogy szakértő a betegek megvizsgálása, esetleg elhullottak boncolása alapján szabatosabban megállapítsa a betegséget. Minthogy azonban a sertésorbáncz, illetőleg a sertésvész gyanuja fenforog, ajánlatos lesz addig is a járványok fellépése eseteiben alkalmas óvintézkedéseket megtenni s mindenekelőtt a még tökéletesen egészséges malaczkokat más, egészen tiszta helyre áthajtani.

—y—

Perroncító-Bruschettini-féle védőojtások. (Felelet a 266. sz. kérdésre.) A sertésvész elleni védőojtások mai állását a „Köztelek“ f. é. 33. számában ismertettük és ezért ismétlések elkerülése végett, az illető közleményre utalunk. A Perroncító-Bruschettini-féle védőojtások hasznát teljesen meggyőző adatok mindedig nem bizonyítják, de ártalmas hatást sem észleltek meg alkalmaztatásuk után.

—y—

Mesterséges haltenyésztés. (Felelet a 267. sz. kérdésre.) Amint a kérdésből következtetni lehet, a szóban forgó vízűtő kiterjedése mintegy 400 m² (négyyszög méter). Ily kis területen halat tenyészteni nem lehet, miután a rendszeres tenyésztéshez több és meghatározott nagyságu tó szükséges. E fajta kis tavacskákat halászatilag úgy értékesíthetjük, ha hizlalásra helyezünk beléjük egy- vagy kétnyaras halakat. Egynyarasakat akkor, ha nincsenek benne a halak télen át a befulás veszélyének kitéve, azaz bőven jut bele friss víz ekkor is. A kétnyarasakat tavasztól őszig bentartva a lehalászás után mint piacsképes árut forgalomba hozhatjuk.

A behelyezendő halak fajtájára, azok táplálására és ezek alapján a várható haszonra csak az esetben lehetne nyilatkozni, ha körülményesebben ösmertette volna az illető vízűtő viszonyai, nevezetesen talajának minősége, növényzete, vizének hőfoka stb. M.

Ojtási díjak felszámítása tömeges ojtás esetén. (Felelet a 268. számú kérdésre.) Az ojtási díjak a vonatkozó rendelet értelmében ebben az esetben a következő módon számíthatók:

1351 db juh beojtásáért:

100 juh beojtásáért	5 kr	5.— frt.
400 „	4 „	16.— „
500 „	3 „	15.— „
351 „	2 „	7.02 „

Összesen 1351 juh beojtásáért 33 02 frt.

329 db szarvasmarha beojtásáért így:	
100 szarvasmarha beojtásáért	20 kr 20.— frt
100 „	15 „ 15.— „
139 „	10 „ 13.90 „

Összesen 339 szarvasmarha beojtásáért 48.90 frt.

A számításnak ez a módja megfelel a rendelet azon intenziójának, hogy tömegesebb ojtások esetén a díjazás az állattulajdonosra nézve aránylag előnyösebb legyen, mert nyilvánvaló, hogy a fent kiszámított díj jóval alacsonyabb, mintha a juhok ojtásáért dbonkint 5 kr-ával, szarvasmarhák ojtásáért dbonkint 20 kr-ával számíttatnék a díj. Dr. H. F.

Utórajzás. (Felelet a 269. sz. kérdésre.) Nem tartozik a ritkaságok esetéhez, hogy erőteljes törzs, mely előrajt bocsátott, utána 4—5 nap mulva utórajt ereszt, de ez csak akkor következik be, ha az időjárás, akkor a mikor a raj már kész a kivonulásra, néhány napra alkalmatlanná válik a kirajzásra és az utóraj a fiatal anyával együtt ugyszólván az előraj nyakába érik.

Különösen gyakori ezen eset, ha a raj befogásánál bizonyos rendellenességek történnek, mint pl. ha sok méh nem fogatott be, mert azok mind az anyatörzshöz visszarepülnek; ilyenkor miután a rajt eresztett törzs népességben újból gyarapodott, utórajt 3—4 nap mulva ereszt. Binder.

Hely és mód sertésölépítésre. (Felelet a 270. számú kérdésre.) A kérdésből úgy látszik, hogy kérdésttevő világosan látja, miszerint a sertésvész és az egyéb ragadós járványos betegségtől való sikeres védekezés szempontjából határozottan jobb a sertésölát — különösen intenzív tenyésztést üze — külön területen úgy elhelyezni, hogy ott az állatokkal eseléd és mások sertéseivel lehetőleg ne érintkezzenek, s úgy berendezni, hogy a vezetékéből folyton friss vízzel legyen ellátható és hogy a mocsokvíz abból el legyen vezethető.

Hogy a kérdést mégis felteszi, talán onnan van, hogy tudni akarja, vajjon így vélik vagy tudják-e jónak mások is?

Azt hiszem, e felfogás helyessége ellen állategészségtani szempontból nem emelkedhet egyetlen hang sem, de már rentabilitási szempontból nem tudom nem volna-e ép oly indokolt a sertésölát ama nádas tó mellé helyezni, ha különben az a terület a higieniai kívánalmaknak éppúgy megfelel.

Csak sejtteni lehet, hogy kérdésttevő esetében állatait ezen nádas tóba tereltetné hűsölni s fürödni, ellenkező esetben pedig mesterségesen készített fürdőhelyeket rendeztetne be számukra.

Hát ez, mint ő is igen jól fogja tudni, tetemesen drágítja a dolgot, s az állatokat jobban kiforgatja természetes életfeltételi viszonyaik közül: ámde egészségügyileg véve a dolgot nem szabad hinnünk, hogy az a természetesebb moesos sárfürdő, melybe beleejár vad és szomszéd állat, egészséges és beteg sertés, higienailag jobb mint az a mesterséges tartózkodási és fürdőhely, melynek egész minősége ami legjobb tudásunk szerint alkotható meg arra, hogy az állatoknak hátrányára ne váljon.

Hát észrevehető, hogy pénzügyi szempont dönt ugyan, de valószínű, hogy ami az olcsóbb tartózkodási helyen megtérül a réven, elvész a vámon s így — legalább én abban a meggyőződésben vagyok (és a tapasztalás is emellett szól,) hogy ha már tenyésztett állatainkat úgy is kivetkőzte tük régen természetes mivoltukból, bátran részesíthetjük őket, haszonnal kecsgetetően, nem természetes, de egészségtani ismereteinkből folyólag megfelelőnek mondható életfeltételekben, aminő egy modern szempontok alapján készített és berendezett sertés-tartózkodási hely is.

Köbányának mélyen elszomorító sorsát „memento mori“-nak tekinteni nem lehet; ez a hely bár modern berendezésűnek látszott, sok dolgot nélkülözött, ami miatt a bekövetkezett szomorú állapotokat előre meg lehetett

ért így:
kr 20—frt
" 15—
" 13-90
ért 48-90 frt.

megfelel a
Tömegesebb
tulajdonosra
mert nyil-
t jóval ala-
ért dbonkint
rt dbonkint
Dr. H. F.
sz. kérdésre.)
hogy erő-
utána 4—5
csak akkor
a mikor a
napra al-
az utóraj a
az előraj

et, ha a raj
égek történ-
fogatott be,
visszazárul-
ett törzs né-
jt 3—4 nap
Binder.
e. (Felelet a
ugy látszik,
miszerint a
járványos
szempontja-
különösen
n területen
kal eselédek
intkezzenek,
folyton friss
mocsokviz

zi, talán on-
n így vélik
essége ellen
emelkedhetik
politási szem-
ép oly indo-
llé helyezni,
iai kívánal-

désttevő ez-
ereltetné hü-
edig mester-
ndeztetne be
fogja tudni,
llatokat job-
tételi viszo-
véve a dol-
a természete-
belejár vad
beteg sertés,
éséges tartózs-
sz minősége
otható meg
a ne váljon.
yi szempont
ni z olcsóbb
éven, elvész
ban a meg-
lás is emei-
állatainkat
tes mivoltuk-
haszonnal
egészségtani
k mondható
rn szempont-
ezett sertés-

prító sorsát
m lehet; ez
ek látszott,
bekövetke-
geg lehetett

jósolni. Különben is nem tenyészde, hanem hizlalda lévén — ahol országok ezer meg ezer helyéről kellett hogy megforogjon még a sertés — pusztulásának csirait úgy szólván karakterében hordta.

Ha csak nagyon nyomós fináncziális érvek, melyek a mérleget a tó melletti építkezés javára döntenek, benn nem forognak, én tehát a külön (és nem közös) helyen való építésnek vagyok szószólója.

Hollingsworth lógereblye. (Felelet a 271. sz. kérdésre.) A Hollingsworth lógereblye, melyet már a 70-es évek végén megkedveltek gazdáink, fűkaszálok, valamint aratás után a tarlón is megbecsülhetetlen eszköz. Kétféle kivitelben kapható, ugymint 27 és 36 foggal (súlyja körülbelül 160 kg., ára 85—100 frt). A 36 foggal bíró Hollingsworth nagyobb sűrűségénél fogva különösen finom és rövid fűösszegereblyezésére alkalmas. Nagyon sűrű fű- vagy lóherkaszálok, vagy más nehezebb vastagszárú terményekben ajánlatosabb valamely erősebb lógereblyét használni. Ilyen a Clayton-Schutthleworth-féle, szintén kocsisüléssel ellátott RH jegyű lógereblye (súlyja körülbelül 50 kg., ára 135 frt). *Thallmayer Viktor.*

Vályu tartóssá tétele. (Felelet a 272. sz. kérdésre.) Ha a kérdéses vályut még akképpen, mint a dunai halászhók lágyfából való ladikjukat szurokkal kevert kátránnyal jól bemázolják s azonkívül belső oldalát zsinkezett pléhhel lehetőleg vízhatlanul kibádogolják, a vályu tartósságát nagyon emeljék.

Földes János,
m. k. főerdész.

Négy vagy hat lóerős gözcséplő ezélszerűbb-e? (Felelet a 273. sz. kérdésre.) Olyan gazdaságban, hol 240 hold gabona és 50 hold luczerna termésének elcsépléséről van szó évenként s azonkívül télen 130 darab szarvasmarha számára kell takarmányt előkészíteni, a névleg 4 lóerőjű gözcséplőkészlet megfelelő lehet ugyan, de úgy a cséplési munka, mint a takarmányelőkészítés aránylag több időt vesz igénybe.

Cséplésnél ugyanis, ha egy holdnak átlagos termését csak 6 métermázsára vesszük fel, 1440 métermázsra gabonát kell kimunkálni. A névleg 4 lóerős gözcséplőkészlettel átlag naponként 100 métermázsát kicséplve kell 15 munkanap, az esetleges akadályokra, gépállítást, ünnep stb.-re legjobb esetben is 4 napot véve, összesen 19 munkanap.

Takarmánykészítésnél 130 darab szarvasmarha számára, ha szecskát vágnak, darálnak stb., jó munkagépekkel s elegendő munkással kell naponként legalább 3 órai munka kizárólag takarmányelőkészítésre.

A névleg 6 lóerőjű gőzgép megfelelő cséplőszekrényvel e munkákat legalább egy harmad idővel hamarabb végzi el.

Tüzelőanyagszükségletben jelentékeny különbség nincs, aránylag az árban sem, épp úgy kenőanyagban sem, de erőben már igen, amennyiben a névleg 4 lóerős gőzgép legfeljebb 8—10 tényleges lóerőt tud kifejteni, míg a névleg 6 lóerős gőzgép 12—16 lóerőt fejt ki. Már pedig az mindig előnyösebb, ha marad felesleges erő, mint ha a gépet folyton teljes megterheléssel kell jártni.

„Rapid“ darálógépek. (Felelet a 274. sz. kérdésre.) A „Rapid“ darálógépek a mai darálógépek jobbjai közé tartoznak úgy szerkezetük ezélszerűsége, mint anyaguk jósága és kielégítő munkabírásuk következtében. Lehet vele egészen finom darát is előállítani s ha elegendő erős a hajtóerő, a gép nagysága szerint óránként, a szerint, a minő terményt darálnak, 80—600 kg. dara nyerhető.

Lóerőre egyáltalán nem való semmiféle daráló sem, mert a ló a járgányban nem képes annyi erőt kifejteni, a mennyi erő kell a daráló kellő hajtásához. A percenkénti 500 fordulatot (munkaközben is) járgánnyal két lóval sem lehet hosszabb ideig fenntartani. Minden

daráló csak gőz vagy más motorikus erővel, petroleummotor stb. dolgozhat kielégítően.

i. S. P.

Salétrómszóró gép. (Felelet a 275. sz. kérdésre.) A salétrómszóró sorba való szórására a Dobry-féle kézi szórógépet lehet használni, melylyel egyszerre 2 sorra lehet szórni. A gépről, ujdonság lévén, véglegesen még korai lenne ítéletet mondani; egészben *Thallmayer Viktor* urnak a „Köztelek“ 41. számában adott feleletére utalhatok. Szerkezete egyszerű ugyan s a száraz sőt valószínűleg jól hinti, de kivitele, különösen anyaga, jellegzi a cseh gyártmányok általában felületes kidolgozását. Munkabírása naponként állítólag 1.5—2 hold. Ára Budapesten a Bächer és Melichár cégénél 45 frt.

S. P.

Hörszögök és ürgék irtása. (Felelet a 276. számú kérdésre.) A hörszögök és ürgék irtására csakugyan ajánlható a szénkéneg, a mely bármely állami szénkénegraktárból beszerezhető: a kérdéstevő ur lakhelyét nem ismerve, nem mondhatom, hogy hozzá melyik raktár volna a legközelebbi. Legjobb lesz, ha vármegyéjében a kir. szőlészeti és borászati felügyelőhöz fordul, a ki erre nézve a választ szívesen megadja.

A szénkéneg használata a következő:

Az irtandó területen be kell tönni elébb minden lyukat s abba a lyukba, melyet betömés uton néha már 1—2 órával később az állatok kinyitottak, be kell azután önteni 20—25 gramm szénkéneget s a lyukat azonnal ismét betömni. A beöntésre legjobb egy kevésbé hajtott bádageső, melynek egyik vége tölsér alakra van kitégítve. A cső azért szükséges, mert csak úgy öntve a szénkéneget az a cső garatának elején maradna, míg a csővel az jóval mélyebbre vezethető annyira, a mennyire csak a cső beilleszthető a lyukba: a cső tölséres vége azért szükséges, hogy az amugy is drága szénkéneget (métermázsája 15 frt, hozzá a szállítási költség) ne pazaroljuk.

Hogy az irtáshoz mennyi kell az a terület nagyságától és az irtandó állatok számától függ. A szénkéneg kapható 25 kgr. kannákban is, de nem minden raktárba.

Vellay.

Hajtópénz emberek által okozott kár esetén. (Felelet a 277. sz. kérdésre.) Hajtópénz emberek által okozott kár esetén nem követelhető, már csak azért sem, mert behajtani nem embereket, hanem marhákat szokás.

Idegenben való kaszálással okozott kár felbecsülendő, becslés nélkül kárdíjat ez esetben követelni nem lehet.

Artézi kútból kiömlő víz apasztása. (Felelet a 278. sz. kérdésre.) Az artézi kútból kiömlő vízmennyiséget csakis a kiömlő víző magasabbra való helyezésével lehet és szabad apasztani. Az elméletet igazoló tapasztalati tények u. i. azt bizonyítják, hogy minél távolabb van a kiömlési víző a hidrosztatikai nyomás nulla-pontjától, annál nagyobb a kiömlő víz mennyisége. Így pl. a szeged-marstéri artézi kut a felszínen kifolyatva 831,000 liter vizet ad 24 óránként; 0.50 m.-nyire a felszíntől kifolyatva 820,000 litert; 2.90 m. magasságban 604,000 litert; 6.90 m.-nyire 347,000 litert; 11.10 m.-nyire 70,000 litert. A kifolyási víző későbbi lejjebbitésével az előbbeni vízmennyiséget ismét meglehet kapni. A vízmennyiség apasztására más módszert, teszem föl: elzárható csapot nem tanácsos alkalmazni azért, mert a kut könnyen eldugulhat. Magában a furólukban u. i. mindig van lebegő homok, mely azon esetre, ha a víznek a csőben való mozgását megakadályozzuk: a vizet stagnálni kényszerítjük, a fenékre lerakodik s könnyen eldughatja. De stagnálás esetében annyi gáz is gyűlhet össze, hogy feszítő erejénél fogva a kutat fönkre teszi. A víz tehát csak folyjon továbbá is szabadon, de magasabb helyen.

Dr. H. Gy.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Kérelem tagjainkhoz. — Abraktakarmányküldemények kedvezményes szállítása. — 1897. május havában befizetett alapítványi kamatok és évdiak nyugtázása. — A Bereczki-émlék.	797
Félszázados Köztelek.	798
Magyar gazdák jégbiztosítási szövetsége. <i>Szöngyi Zsigmond</i>	802
Táreza. Marhakereskedésünk szabályozása 1805-ben	798
Növénytermelés.	
Őszi borsó, mint tarlóvetemény. <i>Osztróvác György</i>	799
Rövid jegyzetek a növénytermelés köréből. <i>Cs. L.</i>	799
Allattenyésztés.	
Szülési kalamitás kanczánál. <i>Monostori Károly</i> ...	800
Állategészségügy.	
Állati hullákat szállító kocsi.	801
Gazdasági jog.	
Föld árja és csapadékvizek.	801
Levelszekrény.	803
Vegyések.	805
Kereskedelem, tőzsde.	807
Budapesti gabonatőzsde. — Vetőmagvak. — Mütrágyák. — Szeszüzet. — A központi vásárcsarnok árujegyzése a nagyban (en gros) eladott élelmiszerek áráiról. — Állatvásárok: Budapesti gazdasági és tenyészmarhavásár. — Budapesti vágómarhavásár. — Budapesti lóvásár. — Kőbányai sertésvásár. — Budapesti szurómarhavásár. — Ingatlanok árverései (20000 frt becsértéken felül.)	808

Kinevezés. A földművelésügyi m. kir. miniszter *Krezech István* állami faiskolakezelő kertészt, földművelésiskolai kertésztanítóvá nevezte ki és szolgálat-tételre a lugosi földművelésiskolához osztotta be.

Megbízások. A földművelésügyi m. kir. miniszter állandó gazdasági tudósítói tiszttel a következőket bizta meg: *Vissny Kornél* karvai lakost, *Esztergom vármegye párkányi járására* nézve; *Grodik Sándor* buji lakost, *Szabolcs vármegye dadai járására* nézve; *Szász Ferencz* kolozs-bocsi lakost, *Kolozs vármegye kolozsvári járására* nézve; *Cselko Béla* kiszucza-ujhelyi lakost, *Trencsen vármegye kiszucza-ujhelyi járására* nézve; *Roxer Jenő* matyasóci lakost, *Zemplén vármegye varanói járására* nézve.

Az OMGE. igazgató-választmányának ugyis mint a gazdasági egyesületek országos szövetsége végrehajtóbizottságának mult hó 29-én tartott üléséről a tudósítást — nagy terjedelme miatt — némi késedelemmel a „Köztelek“ jövő számában hozzuk.

Puritin kazánköellenes szerrel, melyet már sok helyen a legjobb eredményvel alkalmaztak, a Ganz-féle gyár vasöntődjének udvarán (Buda, Ganz-utca) június hó 5-én d. u. 4 órakor fog egy kazán felbontatni, a mely 3 hónapra keresztül ezen szerrel kezeltetett. A felbontásnál, mely szakértők jelenlétében történik, az érdeklődők is szívesen láttatnak.

Közös agrárprogramm. Megirtuk már, hogy a bécsi cs. kir. gazdasági társaság e hó 24-én tartott ülésén megállapította az osztrák agrárprogramot s egyuttal a Magyarországgal kötendő, vám- és kereskedelmi szerződés tekintetében is kifejtette nézetét. Részünkről örövendve vettük tudomásul az osztrákok programjából, hogy ez ugyanazon sarkalatos elveken nyugszik, a melyeken a miénk s hogy tehát a két államfél mezőgazdái felismerték azokat a közös érdekeket, a melyeknek érvényesítéséért a vám- és kereskedelmi szerződéseknek megkötésénél vállvetve, egyesült erővel kell harczolnunk. A mezőgazdasági érdekek közösségének helyes felismerése tekintetében sem az egyik, sem a másik államfél mezőgazdáinak illetékes tényezői között

félreértés nincsen. Jellemző ezzel szemben, hogy a merkantilisták szöcsövei, élükön a „Pester Lloyd”-dal mily vehemens igyekezetet fejtenek ki az osztrák agrárprogram és egyszersmind azon törekvés indiszkrédítálása céljából, hogy az osztrák és magyar gazdák egyesült erővel való szervezkedésének a kapitalizmus ellen létjogosultsága nincs, mert hisz eltekintve a kapitalizmus áldásaitól, a két fél érdekazonosságának legtermészetesebb feltételei is hiányzanak. Nem csodálkozunk, hogy az az organum, amely az osztrák szabadelvűek romlásán kesereg s a nagy tökérekeinek oly készséges védelmezője, aggódo szemmel nézi, mikor a két államfél mezőgazdái egyesült erővel szándékoznak felvenni a hadat az ő féltékenyen őrzött táborával. Az osztrák agráriusok részéről lovag Simitsch Alfréd redukálta kellő értékére a „P. H.” agályait egy derék közleményben, amelylyel teljesen egyetértünk, különösen arra a passzusára vonatkozólag, hogy az osztrák s magyar agráriusoknak együttesen kell felvenni a harcot, ha azonos gazdasági érdekeiket sikeresen akarják megvédelmezni a ki egyezés miveleténél. Olyan naiv hangulatkeltéseknek, melyeknek az a célja, hogy az osztrák és a magyar mezőgazdák között a közös érintkezési pontok megtalálását s a közös érdekek megvédelmezését lehetetlenné tegyék, nem ülünk fel és nem ismerjük el, hogy ezek a hangulatsínálók a magyar mezőgazdák törekvéseinek, céljainak hivatott képviselői és kifejezői volnának.

Állattenyésztésünk veszedelme. Unostantig alkalmunk van hallani azokat a jó tanácsokat, hogy térjen át a gazda az intenzív gazdálkodásra, fokozza az állattenyésztést s ime megtalálja a boldogulás forrását és nem lesz többé arra utalva, hogy állami intézkedésektől várja sorsának javulását. Kíváncsiak vagyunk, mit szólnak ezek a tanácsosztogatók, ha figyelemmel kísérték az utolsó hetekben a bécsi marhavásár tudósításait. Hasonlítottak ezek a tudósítások vesztett ütközetekről szóló jelentésekhez s a gazdáknak alig lehetett keserűbb olvasmánya, mint ilyen forma vásári jelentések: „Árhanyatlás 1 frt; az irányzat annyira lanyha, hogy az eladók alku nélkül adják állatjaikat; pár száz darab így is eladatlan maradt stb.” Már pedig az egész május folyamán ilyen tudósításokat olvastunk, s ha felgondoljuk, hogy e hó alatt mintegy 180 ezer darab marhát hajtottunk fel a bécsi vásártérre, úgy előtünk áll, hogy azok az egymás után következett 1 frtos áresések milyen óriási kárt jelentenek a magyar állattenyésztő gazdáknak nézve. Az utolsó héten valamit javult ugyan a helyzet, de még mindig kétségbeejtő s nem volna csoda, ha a próbára tett gazda minden reményét elvesztené arra nézve, hogy még jobb időt is ér. Nem elégszünk meg azzal, hogy e balkövetkezmény okául azt az ismert kommentárt fogadják el, hogy a kereslet lanyha, a kínálat nagy. Ez világos, de mi idézte elő ezt a lanyha keresletet. Tessék csak felütni a statisztikai havi közlemények most megjelent füzetét. Látjuk ebből, hogy az 1896-iki év első négy hónapjában a vágó és igásmarhákból behozatalunk 9.101 darab, kivitelünk pedig 304.453 ezer drb volt. Ezzel szemben a folyó év ugyanazon négy első havában behozatalunk 47.640 drb, kivitelünk pedig 213.424 drbot tett ki. Tehát behozatalunk 38.539 drbbal emelkedett, ellenben kivitelünk 91.029 drbbal csökkent. Ez

csak eléggé megmagyarázza a lanyha keresletet. Ennek a statisztikai mozzanatnak oka ismét az az öngyilkos politika, hogy míg mi Kelet felől kaput nyitunk az állatoknak, addig a Nyugat sorompót zár a mi állataink előtt. Szerbiából a f. év első négy havában több mint 38 ezer drb sertés jött be hozzánk, tavaly semmi. Németország állategészségügyi konvencziókat ismétlődő fortélyaival egészen illuzóriussá teszi, egész természetes, hogy ide irányuló állatkivitelünk szomorúan hanyatlik. Ez évi áprilisig Németországgal szemben 1200 drb, Ausztriával szemben körülbelül 3800 drb vágókörrrel és tehénvel csökkent a kivitelünk. Franciaországi juhkivitelünk 81.794-ről négy hó alatt 37.581 drb esett. Ennek is meg van a maga oka, mert tudjuk, hogy a francia kormány az ausztria-magyarországi juhkivitel szigorúan megrendszabályozta a leszuratási kényszerrel, s ez ellen kormányunk fellépése sem érhetett cél. Részünkről egyenesen azt az agrárpolitikát tesszük felelőssé ezekért a következményekért, a mely állategészségügyi egyezményeink megkötésekor érvényesült. A mai kormányzat természetesen nagyjából befejezett tények után állt. Elismerjük, hogy azt a szentesített irányzatot, a melyet a magyar mezőgazdaság érdekeivel szemben való rideg tekintetnélküliség jellemez, egyszerre meg nem változtathatta. Reméljük azonban, hogy most, a szomorú példa nyomán minden kezében lévő eszközt felhasználja arra, hogy állattenyésztésünket a külfölddel szemben védelmébe vegye s addig is, míg ezeket változtatni lehet, legalább meglévő állategészségügyi egyezményeink épségben tartását biztosítani igyekszik. Mert óriási veszteségeinkkel adtuk bizonyítékát, hogy a sablonossá vált jó tanácsok a magyar gazdákon nem segítettek, ellenben rossz szerződések a tönk széle elé állították.

Szövetkezeti tanulmányut. E hó 8—12 napjain Berlinben a Német birodalom vidéki szövetkezeteinek központja nagygyűlést tart, melyen a hitel-, termelési, fogyasztási és értékesítési szövetkezetek továbbfejlesztése és az értékesítés módja lesz a megvitatás tárgya. Egyszersmind a gabonatarház-szövetkezetek továbbfejlesztéséről is lesz szó, melyekre a német birodalmi kormány 3 millió márkát adományozott, s melynek érdekében a szövetség még 2 millió márkát hitelt akar kérni a silos-ok felállítására végett. Az értekezletre a német gazdákon kívül számos külföldit is meghívtak. Tőlünk Károlyi Sándor gróf valóságos belső titkos tanácsos, a Magyar Gazdaszövetség elnöke, Bernát István a szövetség titkárja, Forster Géza az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója és Rubinek Gyula az OMGE. titkárja mennek Berlinbe, hogy a szövetkezetek szervezését és továbbfejlesztését tanulmányozzák.

Osztrák törvény a kartelek ellen. Az osztrák kormány a parlament elé terjesztette végre a kartelekről szóló törvényjavaslatot, a mely lényegében abban áll, hogy a kormány esetéről-esetre felügyeletet fog gyakorolni mindazon kartelek fölött, a melyek fogyasztási adóknak alávetett árukra vonatkoznak s megakadályozza az olyan kartelek létrejövését, a melyek a közérdeket veszélyeztetik. Ellenben a törvényes intézkedés olyan kartelekre, a melyek adó alá nem eső árukra köttetnek, nem terjed ki. Kifejtettük már többször, hogy a kartel esetleg épp oly jogos fegyvere lehet az önvédelemnek, mint a minő veszedelmes eszköze a zsarolásnak, ha az nem önvédelem, hanem a nyereszkesedés céljait szolgálja. Ugyanezen elvi szempont jut kifejezésre az osztrák törvényjavaslatban is, azzal a különbséggel, hogy az olyan kartelekkel, a melyek nem megadóztatott árukkal manővroznak, a melyek tehát a kincstár érdekeit nem érintik, egyelőre nem törődik. Ha eltekintünk e fölött a kis egoizmus fölött, úgy a törvényjavaslat kivihetősége iránt éppen az kelti fel a bizalmat, hogy az állam ugyanakkor, a mikor a közérdeket védi, védel-

mezi a saját pénzügyi érdekeit is, tehát az ellenőrzés szerepében hivatott tényezőként áll előtünk. Ez persze még mindig csak elv és a dolog gyakorlati megoldása esetleg nem válhatik ennek az elvnek diadalára. Mert mint minden törvénynek, úgy ennek fokozott mértékben gyakorlati jelentősége az alkalmazás mékintjétől függ, világosabban szólva attól, hogy a törvény alkalmazásánál kellő szigorral fognak-e eljárni. Ez irányban azonban korai és felesleges volna fejtegetésekbe bocsátkozni mindaddig, míg a most félbeszakadt parlamenti tárgyalások folytatásakor a részletes vita alkalmával közelebbi tájékozást szerzünk az iránt, hogy egy különben helyes elv gyakorlati megvalósításában mennyire ígérkezik célravezetőnek. Az osztrák agráriusok egyelőre megelégedéssel fogadják azt a tényt, hogy ez a várva várt törvény javaslat be nyújtott, amely elől a mi kormányzatunk megannyiszor hallott sürgetéseink s panaszaink dacára oly gondosan elzárkozik.

Az amerikai hus versenye. Németországban az amerikai husárak bevitele, melyet az amerikai termelők az utóbbi időben forsziroznak, erősen növekedik. A németeknek két év előtt hozott rendszabálya, melylyel az amerikai behozatalt tiltotta, tudvalegőleg Cleveland akkori elnököt represszáliakra bírta s a német bevételre az u. n. tonnailletéket szabta ki. Ujjonnan azonban óriási erőfeszítéseket tesznek az amerikai szállítók a hus áru behozatalára. Ez év első negyedében ennek következtében eddig ismeretlen magasságra emelkedett a husbehozatal a német piacokon. Behoztak 10.089.000 fontot a tavalyi 5.787.600 fonttal szemben. Az amerikai szalonna az első negyedben 4.731.000 font volt. Az amerikai zsirbehozatal 1893-ban 23 millió, 1896-ban 35 millió font volt s 1897-ben 40.5 millióra emelkedett. A német gazdák e kipurhatatlan konkurrencziával szemben a legélesebb differenciális tarifákat követelik annál is inkább, mert a szükségletet a belföldi termeléssel is képesek fedezni.

Állatkiviteli tilalom. A szarvasmarhának Németországba való bevitele, a ragadós tüdőlob esetleges behurcolásának veszélye miatt ez időszerint Magyarország következő törvényhatóságaiából tilos: *Arva, Nyitra és Pozsony* vármegyékéből. Megjegyzendő, hogy oly törvényhatóság területéről, melynek területén csak egy községben is ragadós tüdőlob megállapított vagy uralkodik, a miről a szakértők a nekik hetenként megküldött „Földmivelési Értesítő”-ből mindig hiteles tájékozást méríthetnek, szarvasmarhát Németországba szállítani feltétlenül tilos, tekintet nélkül arra, hogy az illető törvényhatóság neve s német kormány által időnként közzétett kimutatásba felvétel-e.

Marharakodó állomások egedélyezése. A földmivelési miniszter a magyar kir. államvasutak alatt álló debreczen—füzes-abonyi h. é. vasut vonalán, Hajdu vármegye területén fekvő Nagy-Major állomást kizárólag Rosinger Lajos csege-nagy-majori lakos élőállat-szállítmányaira és a budapesti helyi érdekű vasutak vonalán, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun vármegye területén fekvő Pomáz állomást marharakodó állomásul engedélyezte.

A bordeauxi keverék hibája. Az idei esős időjárás alatt többen észrevették a bordeauxi keveréknek azt a hibáját, hogy az eső a levélzetről a rézgálicot és a meszet nem arányosan mossa le, hanem első sorban a rézgálicot viszi le és a meszet hagyja hátra. Egészen szembetűnő ez a sajnálatos dolog és bárki megfigyelheti, hogy a permetezés, amikor megszárad, szép kékes színbe játszik; de ha alaposan megmossa az eső, kiférednek a bordeauxi keverék cseppjei világos jelűl annak, hogy az az anyag, ami a levélen az eső után visszamarad már nem olyan összetételű, mint az volt, amelyet a levélzetre rápermeteztünk. A visszamaradó anyag már csak kevés rezet és sok meszet tartalmaz, azért lett a színe olyan fehérré. Ezzel ellentétben azt figyelték meg, hogy a kecskeméti porból készült friss azurinnal való permetezés, vagy a kecskeméti porból nyert azurinnal való permetezés, vagy a burgundi keveréknek együttes alkalmazása azt az előnyt nyújtja, hogy itt a

peronoszpóra tulajdonképpen ellenszere: maga a réz (és nem a mész) tapad makacsul a levélzetre, úgy, hogy habár az eső a rézvegyületeket ez esetben is koptatja a levélzetről, de sokkal kisebb mértékben és ami visszamarad, az éppen olyan arányban tartalmazza a rezet, mint az eredetileg alkalmazott permetezőanyag. Mindenesetre czélzerű lesz ebben az irányban megfigyeléseket tenni, mert ebben a dologban az elméleti okoskodásokra nem sokat adhatunk, hanem csakis a gyakorlati tapasztalatokra lehet támaszkodnunk és megítélnünk, hogy egyenlő körülmények között melyik a hatásosabb, tartósabb és olcsóbb permetező anyag, a bordeauxi keverék-e, a kecskeméti por-e, avagy a kecskeméti por és a burgundi keverék együtt alkalmazva?

**BUDAPESTI
GYAPJU-AUKCZIÓK.**

Az idei gyapjuaukczióknak
első sorozata
július hó 7., 8. és 9-én
tartatik meg.

Az árverésre szánt **küldemények**, melyek „**Gyapjuárverési Vállalat, Budapest, Dunaparti Teherpályaudvar**” czimén adandók vasútra, **a m. kir. államvasutak vonalain díjkedvezményben részesülnek** olyképen, hogy darabáru kután az A) oszt. díjtételei számíttatnak. Minthogy a szükséges raktárakat az államvasutak ingyen bocsátják a vállalat rendelkezésére, **raktár-bér, beraktározás, mérlegelés a beküldők által sem fizetendő.**

**Gyapjuárverési Vállalat,
HELLER M. S TÁRSA**
Budapesten, Erzsébettér 13.

Vese, húgyhólyag, húgydara és köszvény-bántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által

a Lithion-forrás

Salvator

kitűnő sikerrel rendelve lesz.
Húgyhajtó hatású!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!
Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.
A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.
Budapesten, főraktár Edeskaty L. urnál.

Utczai és házi szemétből készült

TRÁGYÁT

peczegődőr tartalommal komposztírozott (tartalomdúsabb az istállótrágyánál) megvételre ajánl a

Budapest-Szt.-Lőrinczi szemétszállító vasut igazgató.

Budapesten, IX., Külső Üllői-ut, a gypmester-telep mellett.

Szakértő szőlőművelésre

tanít, úgy az amerikai, a székéneggel való, mint a homoki termelésnél

BORÁSZATI LAPOK

(Szerkesztő: **Baross Károly**. Társzerkesztő: **Dr. Drucker Jenő**.)
28 év óta fenálló szaklap, megjelen minden Vasárnap. Legálább fél éve új előfizetők ingyen kapják,

olvasmányul az ünnepekre

a „Magyarország szőlőtermelésének multja és jelene” czimű milleniumi diszmuvet (bolti ára 3 frt.), 264 nagy album alakú oldalon, 360 ábra és fényképpel, 3 disz melléklettel. 80 magán-szólótelep tanulságos leírásával. — A „BORÁSZATI LAPOK” kiadóhivatala Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. sz. Előfizetési ára egy évre 5 frt.; félre 2 frt 50 kr.

Chapman Ww.

Live Stock Commission Agent Shipper and Exporter of all kinds of english pedigree Live Stock Houses, Cattle Sheep Pip angolországi képviselelők irodájában Lodon Rawlanze 32. Fitzalan House, Annadel Shew Strand, W. C. England, lapunk bármikor megtekinthető, s lapunk részére megbízásokat elfogad.

**„PURITIN”
kazánkőellenes szert előállító
társaság.**

A „Puritin” egy marósavmentes, főképp növényi anyagokból készített folyékony vegyület, mely alkatrészei következtében semmi ártalmas hatással nem bír a kazán anyagára, sőt ellenkezőleg a rozsdától megóvjja és jó karban tartja.

A „Puritin” állandó alkalmazás mellett a kazánkőképződést teljesen meggátolja s a kazán falain, valamint a csöveken már lerakodott kazánkövet ennek vastagságához s keménységéhez mérten — nagyon rövid idő alatt — átáztatja, úgy hogy a kazánkő szétmállik és saját súlyánál fogva a kazán falairól stb. leválik, lehull.

A „Puritin” használata a fűtőanyagban 10—20% megtakarítást tesz lehetővé és a többnyire igen költséges tatarozást és kőkivágást feleslegessé teszi.

A Puritin a kazán szakadatlan üzemen tartását fokozott biztonság mellett teszi lehetővé; nem kell azt napokig és hetekig az üzemen kívül vesztegeltetni. Meggátolja a kazánlemezek gyorsabb kopását, azok elégsét, kidomborodását, a tüzelemek és csövek szakadását, a szegecskek, álló csavarok meglazulását, a szelepek elromlását, a táp és leeresztő csövek eldugulását stb. stb.

A „Puritin” fogyasztása havonként: Nagy stabilkazán, Bouilleur-kazán és efféle ... 15—16 liter, Locomobilkazán havonként ... 8—10 „ Hajókazán (folyamhajóknál havonként) ... 12—13 „ Vasuti lokomotivkazán ... 10—12 liter.

Ára helyben literenkint 1 frt.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő kedvezmény.

Bővebb felvilágosítást ad a „PURITIN” kazánkőellenes szert előállító társaság.

**BUDAPESTEN,
VIII., József-körút 8. sz.**

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Napi jelentés 1897. június 4.

Készbuza ma jól volt kinalva, a malmok valamivel jobb vételkedvet mutattak és szilárd irányzatnál kb. 20,000 mm. vásároltak. Az árak 5 krral drágábbak.

Eladatott:

Tiszavidéki:	200 mm. 80 kg. á 8:30	frt 3 óra
	100 „ 80 „ „ 8:30	„
	900 „ 80 „ „ 8:50	„ 3 óra
	850 „ 79 „ „ 8:50	„
	700 mm. 79 á kg. 8:50	frt 3 óra
	2000 „ 79 „ „ 8:35	„
Fehérmegyei:	900 „ 75 „ „ 7:85	„
	200 „ 74 „ „ 7:82 1/2	„ 3 óra
Zentai:	5000 „ 75 „ „ 8:—	„
Bánsági:	2500 „ 75 „ „ 7:90	„
	2500 „ 75 „ „ 7:90	„
Raktáráru:	1000 „ 80 „ „ 8:32 1/2	„ 3 óra
	1600 „ 75 „ „ 7:75	„

Készrozs csekély forgalomnál változatlan, 6-10—6-20 frt Pesti paritással kelt. Új rozsert júliusi szállításra 5-85 frt Pest paritással ígérnek.

Árpa csekély forgalomnál tartott.

Tengeri szilárd helyben 3-80 frt kelt el, állomásokon több érhető el.

Zab tartott.

Határidők szilárdan indultak, nagyobb felmondásokra azonban kissé ellanyhult és ismét szilárdan zárult.

Következő kötések történtek.

	Kötetett.	Déli zárlat.
Jun. buza	7-59—7-63—7-61—7-64	7-64—63
Őszi buza	7-38—7-40—7-36—7-39	7-39—40
Junius tengeri	3-65—3-68	3-67—68
Jul.—aug. tengeri	3-75—3-77—3-71—3-73	3-73—74
Aug.—sept. tengeri	—	—
Őszi zab	—	5-15—20
Őszi rozs	5-84—5-79—5-81	5-81—82
Aug.—sept. repce	10-45	10-40—50

Szeszüzlet.

Szesz. (Goldfinger Gábor szeszgyári főtisztviselő tudósítása.)

A szeszüzletben e héten a változatlan szilárd irányzat fenntartotta magát és a szeszarak a multheti zárlatjegyzés szerint záródnak. Finomított szesz iránt az érdeklődés még mindig meglehetősen nagy és az árak azonnali szállításra szilárdan, míg későbbi szállításokra (kötéseknél) csak 25 krral drágább árakat engedélyeznek. Elesztőszesz még mindig gyéren keresve 51-25—51-50 frton jegyeztek.

Mezőgazdasági szeszgyárak által kontingens nyers szesz 15—15-50 frton lett kinalva és ez áron több zárlat is történt azonnal és júniusi szállításra.

Galicziából kontingens nyersszeszt 15—15-25 frton ajánlottak nagyban tartályokban szállítva.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 14-75—15— frt.

Bécsi jegyzés 16-40—16-60 frt kontingens nyersszeszt.

Prágai jegyzés 51-25—51-50 frt adózott burgonyaszeszt.

Trieszti jegyzés 8— frt hektoliterenként 90% magyar kivitelű szeszt.

A kivitel e héten 202 q. finomított szeszt vásárolt.

Vidéki szeszgyárak változatlan szilárdan jegyeznek. Kenyérmező, Lugos, Nagyvárad, Kolozsvár, Benes 25 krral drágábban.

Budapesti zárlatárak e héten: Finomított szesz 52-25—52-50 frt, élesztőszesz 51-25—51-75 frt, nyersszesz adózva 51-50—51-65 frt, nyersszesz adózatlan 12—12-50 frt, denaturált szesz 17—17-25 frt. Kontingens nyersszesz —.

Az árak 10,000 literfokokként hordó nélkül budapesti vasutállomáshoz szállítva készpénzfizetés mellett értendők.

A központi vásárcsarnok árjegyzése nagyban (en gros) eladott élelmicikkek áráiról.

Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetségének jelentése 1897. június hó 4-éről. A közeledő ünnepek a forgalom némi emelkedését eredményezik — a mi különösen a vajkészletek gyorsabb elhelyezhetőségére hat kedvezőbben, bár ez által magasabb árakat nem sikerült elérni.

Új burgonya képezi még mindig az egyedüli tömegáru, de ez minőségileg oly gyenge, hogy az eladások csak sok nehézséggel eszközölhetők. Itt újból átválogatott áruért sem lehet többet elérni mint 3 frt 3 frt 50 krt mm.-ként Száraz, válogatott áruban hiány van és keresett cikket képez.

Kerti termények mindinkább sürűbben érkeznek, salátának való nagyuborka drbnként 8—10 krért, savanyítani való 4—5 krért talál elhelyezést. Saláta igen nagy tömegekben érkezik — minek következtében az árak hanyatlottak. Ma 100 fejenként 30—40 krt jegyez. A baromfi iránt a közeledő ünnepek alkalmából nagyobb az érdeklődés, különösen liba lesz a legkeresettebb ünnepi pecsénye.

Tojás árak emelkedtek, friss válogatott tojás igen keresett.

(A székesfővárosi vásárcsarnok-igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére). Budapest, 1897. június 1-én.

Hus. Marhahus hátulja I. oszt. 1 q frt 50—54, II. oszt. 46—48, III. oszt. 30—40, eleje I. oszt. 46—48, II. oszt. 36—44, III. oszt. 30—40, borjúhús hátulja I. oszt. 50—54, II. oszt. 40—48, eleje I. oszt. 44—45, II. oszt. 35—40, birkahús hátulja I. oszt. 36—40, II. oszt. 30—36, eleje I. oszt. 26—34, II. oszt. 20—28, bárány kifejtve 1 db 1.—1-50, borbén 1-0—2-0, sertéshus magyar szalonnával elsőrendű 1 q 55—56, vidéki —, szalonna nélkül elsőrendű 60—64, vidéki —, sertéshus pörkölt 48—50, sertéshus szerb szalonnával —, szalonna nélkül —, sertéshus füstölt magyar 60—64, idegen (vidéki) —, sonka nyers 1 kg. 50—72, füstölt belf. csonttal 75—90, csont nélkül 0-75—0-80, sonka füstölt külf. csont nélkül 0-90—1—,

szalonna sózott 1 q 47-51,0, füstölt 50-53,5, sertészir hordóval 54,0-54,5, hordónélkül 52,0-52,5, kolbász nyers 1 kg. 58-60, füstölt 55-70, szalámi belföldi 1,30-1,45, külföldi —, malacz szópós élő 1 db —, tisztított —.

Baromfi. a) Élő. Tyúk 1 pár frt 1-1,20, csirke 0,50-1,20, kappan hizott —, sovány 1,50-1,60, récze hizott —, sovány —, lud hizott 4,50-5-5, sovány 2-3-3, pulyka hizott 0-0-0, sovány —. b) Tisztított. Tyúk 1 db frt 0-0-0, csirke 1 db 0,50-1, pulyka 1 db 0-0-0, kappan hizott 1 db 0,80-1,20, 1 kg. —, récze hizott 1 db 1,20-2,50, 1 kg. —, félkővér 1 db 0,80-1, lud hizott 1 db —, 1 kg. 0,50-0,52, félkővér 1 db —, 1 kg. —, pulyka hizott 1 db 2,50-3,50, 1 kg. 45-80, félkővér 1 db 1,50-2,50, 1 kg. 40-50, ludmáj 1 db 30-1, 1 kg. 1-1,40, ludzsír 1 kg. 90-1, idei liba 1 db 2,0-2,5.

Hal. Élő. Harsca 1 kg. frt 0,80-1,20, csuka 1-1,30, ponty (dunai) 0,80-1, süllő —, kecsge —, márna —, czompó 0,40-0,60, angolna —, apró kevert 0,20-0,25, lazac —, pisztráng —.

Tej és tejtermékek. Tej 1 lit. frt 0,08-0,09, lefölözött 0,05-0,07, tejszín 0,24-0,36, tejföl 0,26-0,35, tehénvaj (tea) 1 kg. 0,90-1,20, I. rendű 0,70-0,90, II. r. 0,50-0,60, olvasztott 70-100, Margarin I. rendű —, II. rendű 0-0, tehénturó 0,16-0,18, juh-turó 40-60, lipitói 0,50-0,56, juhsajt 0,40-0,48, emmenthali sajt 0,82-1,10, groji sajt 0,70-0,74.

Liszt és kenyéremü. Fehér kenyér 1 kg. frt 0,11-0,15, barna kenyér 0,09-0,11, rozskenyér 0,09-0,09. Buzaliszt 00 sz. 1 q —, 0 —, 1 —, 2 —, 3 —, 4 —, 5 —.

Hüvelyesek. Lencse magyar 1 q frt 7-12 stoke-raui 16-18, borsó héjas magyar 7,5-14, koptatott magyar —, külföldi 16-26, bab fehér apró 7-9, nagy 5-13, szines 8-12.

Tejás. Friss I. o. (1440 db.) 1 láda frt 23,0-24,50, II. oszt. (1440 db.) 22-22,50, meszes —, orosz tojás 100 db —, tea tojás 2,20-2,40, törött tojás 16-16,0.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés frt 0,40-0,60, 1 q 6-12, Petrezselem 100 kötés 0,50-0,70, 1 q 12-18, zeller 100 drb 1-2,50, karalábé 1-2,60, vöröshagyma 100 köt. 0,40-0,60, 1 q 6,0-10, foghagyma 100 köt. 2,0-10,0, 1 q 60-2,60, vörösrépa 100 drb 0,60-1,20, répa fehér —, fejeskáposzta 20-25, kelkáposzta 100 drb 0,80-3,0, vörös káposzta —, fejessaláta 0,40-1,50, kötött saláta 50-60, burgonya, rózsá 1 q 1,40-2, sárga 1,50-1,8, külföldi 8,0-10,0, fekete retek 100 drb 1-1,50, uborka nagy salátának 1 drb 6-10, savanyítani való 100 drb 5-6, savanyított 2-2,20, zöld paprika —, tök főző 0,20-0,50, zöldbab 0,40-0,50, zöldborsó hüvelyes olasz 1 kg. 12-16, fejtett 1 lit. 30-35, tengeri 100 cső —, karfiol 100 db —, paradicsom 1 kg. 0,35-0,35, spárga 0,30-0,70, torma 100 db 8-12.

Gyümölcs. Fajalma 1 q frt —, közönséges alma 12-20, fajkörte —, közönséges körte —, szilva magvaváló —, vörös —, aszalt 12-28, cseresnye olasz 18-40, közönséges —, barack kaj-szin —, ősz —, dinnye görög nagy 100 drb —, görög kicsi —, közönséges —, közönséges —, szőlő 1 q —, csemege —, dió (faj, papírhéjú) 24-32, közönséges 16-22, mogyoró 26-56, gesztenye magyar —, olasz —, narancs messina 100 drb 1,80-2,50, pugliai —, mandarin 0-0-0, citrom 1,00-1,20, füge, hordós 1 q 15-18, koszorus 17,50-20, datolya 42-54, Mazsolaszőlő 44-60 Egres 1 lit. 5-7 kr, Eper 1 kg 60-1.

Fűszerek és italok. Paprika I. rendű 1 q. frt 30-80, II. rendű 18-25, csöves —, (szá-ritott) —, köménymag —, borsókamag —, mák 1 q. frt —, méz csurgatott 0,32-0,50, sejtékben 1 kg. 1-1, szappan szin 24-25, közönséges —, fehérbor asztali palaczkban 1 lit. 0,40-0,60, vörös asztali palaczkban 0,55-0,85, házi pálinka palaczkban 0-0,00, ásványvíz palaczkban —.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-utca, 1897. június 4. A székesfőv. vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott a szokott községekben 130 szekér réti széna, 21 szekér muhar, 30 zsupszalma, 12 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 10 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbükköny, köles stb.), 1200 zsák szecska. A forgalom élénk. Árak q-ként a következők: réti széna 240-280, muhar új 220-270, zsupszalma 1100-1300, alomszalma 140-160, egyéb takarmány —, lóhere 240-260, takarmány-szalma —, tengeriszár —, luczerna —, sarju —, szalmaszecska 190-220, széna —, új —, zabosbükköny —. Összes koccsizám 215, súly 172000 kg.

Állatvásárok.

Budapesti gazdasági és tenyészmahavásár. 1897 június hó 3-án. (A budapesti közigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhaj-tatott: 48 db, ugymint: jármos ökör elsőminőségű — db, közép 20 db, alárendelt 1 db. Fejőstehén: fehér — db, tarka — db, bonyhádi — db, tarka ökör —

db, üsző — db, jármosbivaly — db, hizalni való fehér ökör 27 db.

A gazdasági mahavásár lassu irányzat mellett folyt le.

Következő árak jegyeztettek: Elsőrendű jármos ökör —, középminőségű jármos ökör —153, alárendelt minőségű jármos ökör —, hizalni való — forintig páronkint. Jármosbivaly — jobb minőségű jármos ökör —19, tarka beköttni való ökör — frtig mm-kint é. s. Fejőstehenekért és pedig: Fehérszörű magyar tehén —, tarka kevert származásu tehén —, bonyhádi tehén — frtig, bika — frtig páronkint.

Budapesti vágómarhavasár. 1897. június hó 3-án. (A budapesti közigazgatóság és mahavásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhajtatott: 2636 db nagy vágómarha, nevezetesen: 1610 db magyar és tarka ökör, 648 db magyar és tarka tehén, 187 db szerbiai ökör, — db boszniai ökör, 45 db szerbiai tehén, 117 db bika és 29 db bivaly.

Minőség szerint: 1026 db elsőrendű hizott, 1357 db középminőségű és 253 db alárendelt mi-nőségű, — db elsőrendű hizott ökör, — db közép-minőségű ökör és — db alárendelt min.

A mai vágómarhavasáron, minthogy külföldiek elegen voltak jelen, a jó minőségű marhakat változat-lan árak mellett adták el, általában azonban a vásár forgalma ismét lanyha volt s a többi minőségűnél 1/2-1 frt áresökkenés észlelhető.

Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 26-29, kivételesen 30-33, hizott magyar ökör középminőségű 24-25,75, alá-rendelt minőségű magyar ökör 19-23,50, jobb min-őségű magyar és tarka tehén 26-29, kivételesen tarka tehén 32-, magyar tehén középminőségű, 21-25-, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 21-25-, szerbiai ökör jobb minőségű 25-30-, kivé-telesen —, szerbiai ökör középminőségű 20-24, szerbiai ökör alárendelt minőségű 20-24, szerbiai bika 22-29-, kivételesen —, szerbiai bivaly 16-21- frtig métermázsánkint élősulyban.

Budapesti lóvásár. Budapest, 1897. június 3. (A budapesti vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

A vásár igen élénk, a felhajtás mennyiségileg és minőségileg is kielégítő volt.

Felhajtatott összesen 911 db. Eladatott 420 db. Jobb minőségű lovakból háttas 30 db, eladatott 12 db 105-250 frtért, könnyebb kocsiló (jukker stb.) 45 db, eladatott 20 db 160-235 frtért, nehezebb kocsiló (hintós) 60 db, eladatott 26 db 120-185 frtért, igás kocsiló (nehéz nyugoti faj) 50 db, eladatott 30 db 90-150 frtért, ponya 6 db, eladatott 3 db 40-80 frtért; közép minőségű lovakból: nehezebb félék (fuváros ló stb.) 120 db, eladatott 52 db 50-90 frtért, könnyebb félék (parasztló stb.) 270 db, eladatott 120 db 30-70 frtért; alárendelt minőségű lovakból 330 db, eladatott 157 db 12-25 frtért. Bécsi vágóra vásároltatott 46 db, az állatkert és kutyák részére vásároltatott 5 db, tu-lajdonjogra gyanus ló lefoglaltatott — db, ragályos be-tegségre gyanus ló lefoglaltatott — db, takonykór miatt a gyepestérhez küldetett — db.

Köbányai sertésvásár. 1897. június 4. (Első magyar sertésüzlet-részvénytársaság telefon-jelentése a „Köztelek” részére.) Az üzlet lanyha volt. Heti átlag-árak: Magyar válogatott 320-380 kg. nehéz — kr, 280-300 kg. nehéz — kr, öreg 300 kgontuli — kr, vidéki sertés könnyű — krajczár. Szerb 50-53. — kr. Román — tiszta klg. páronkint 45 klg. élet-súlylevonás és 40% engedmény szokásos. — Elestg-árak: Tengeri ó 4- — frt, árpa 5,20 frt Köbányán átvéve. Helyi állomány: május 28. maradt 32132 drb. Felhajtás: Belföldről 2012 drb, Szerbiából 2974 darab, Romániából — drb, egyéb államokból — darab. Összesen 4986 db. Főösszeg 37118 db. Állomány és felhajtás együtt — drb. Elhajtás: budapesti fo-gyasztra (I-X. kerület) 2147 drb, belföldre Budapest környékére 536 drb, Bécsbe 230 drb, Csehországba, Morvaország és Sziléziába — drb, Ausztriába 361 db, Német birodalomba — drb, egyéb országokba — db. A szappangyárakban feldolgoztott: a szállásokban el-hullott 2, vasuti kocsiokból kirakott hulla 9, borsókásnak találtatott 42, összesen 53 drb. Összes elhajtás — darab. Maradt állomány 33791 drb. A részvény-szállá-sokban 10029 drb van elhelyezve. Az egészség-és tran-zitőszállásokban maradt 3327 drb. Felhajtás: Szerbiá-ból 2974 drb, Romániából — drb, összesen 10983 drb. Elhajtás: 3045 drb, maradt állomány 7938 drb és pedig 7938 drb szerb és — db román. Az egészségügyi szemlénél jan. 1-től máig 595 drb a fogyasztás alól ki-ronatott és technikai czélokra feldolgoztott.

Budapesti szurómarhavasár. Június hó 3-án A székesfővárosi közigazgatóság és mahavásár igazgatóság jelentése.

Felhajtatott: 1542 drb belföldi, — drb galicziai, — drb tiroli, 40 drb növendék élő borju, 155 drb élő bárány, — drb belföldi, — drb galicziai, — drb tiroli, — drb bécsi, — drb növendék borju, — drb öltött bárány, — drb élő kecske.

A borju- és bárányvásár lassu lefolyásu volt. Árak a következők: Élő borjuk: belföldi 15-30 frtig, kivételesen — frtig dbonkint, 28-40 frtig, kivé-

telesen 43 frtig súlyra, növendék borju — frtig, kivételesen — frtig dbonkint, 20-25 frtig súlyra. Öltött borju: belföldi —, kiv. —, tiroli — frtig, gali-cziai — frtig, növendék borju — frtig ddkint, öltött bárány — frtig, bécsi — frtig súlyra. Élő bárány — frtig, kivételesen 0- frtig páronkint. Élő kecske — frtig páronkint. Hizalt ürü —

Ingatlanok árverései (20000 frt becserítéken felül.)

(Kivonat a hivatalos lapból.)

Június 8	Budapesti kir. a tkvi ha-törvényszék tóság	Helfer Jakab	76877
Június 9	Budapesti kir. a tkvi ha-törvényszék tóság	Fürst Dávidné	21859
Június 10	Kisvárdai kir. a tkvi ha-járásbírótság tóság	Okolicsányi Meny-hértné	112883-64
Június 11	Budapesti kir. a tkvi ha-törvényszék tóság	Deutsch Imre	63994
Június 11	Gálszécsi kir. a tkvi ha-járásbírótság tóság	Benczur Aba	24000
Június 15	Köszegi kir. a tkvi ha-járásbírótság tóság	Chernel Antal és György	63472
Június 18	Paksi kir. a tkvi ha-járásbírótság tóság	Folkmann Jánosné	22176
Június 22	Kismartoni kir. jbiróság tóság	Schmoll Lajos	23188
Június 25	Budapesti kir. a tkvi ha-törvényszék tóság	Gromon Mórné	137562
Június 26	Veszprémi kir. tvszék tóság	Dr. Csekő Imre	29284
Június 28	Temes-rékási kir. jbiróság tóság	Langfelder Koh Jeanette	57388
Június 30	Szegedi kir. a tkvi ha-törvényszék tóság	Magyar ken-der- és lenipar r.-t.	260599
Július 8	Bazini kir. a tkvi ha-járásbírótság tóság	Lohrer Antonia	25341
Július 19	Kisvárdai kir. a tkvi ha-járásbírótság tóság	Ferenczy Emil	102546
Aug. 16	Nyiregyházi kir. tvszék tóság	özv. Fráter Sándorné	36793
Aug. 23	Király-helme-czi k. jbiróság tóság	Pilisy Ferdinánd	32907
Szept. 15	Duna-Abonyi kir. jbiróság tóság	Rózsa Mihály	83091

Az Orsz. magy. gazd. egyesület tulajdona.

Lapfelügyelő-bizottság: Gróf Desseffy Anrél, Bernát István, dr. Darányi Gyula, Forster Géza, Galgóczy Károly, dr. Hagara Viktor. — Főszerkesztő és kiad-ásért felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója. — Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztő-titkára. — Társ-szerkesztő: Buday Barnabás.

Advertisement for 'Gőzcséplőink' (Steam Engines) by the 'Első magyar gazdasági gépgyár részvény-társulat' (First Hungarian Industrial Machinery Share Company). The ad highlights their expertise in steam engines, their status as the largest and most complete in Hungary, and their commitment to providing detailed technical information and services. It lists their address in Budapest and encourages potential customers to contact them for more information.

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Hnök: TELEKI Géza gróf. Alelnök: CSÁVOSSY Béla.

Igazgatósági tagok:

ANDRÁSSY GÉZA gróf. BUJANOVICS SÁNDOR, DESSEWFY ARISTID, KONJÁTHY BÉLA, PECHY TAMÁS, PÜSPÖKY EMIL, RUBINEK GYULA, SZENTKIRÁLYI KÁLMÁN, SZILASSY ZOLTÁN, SZÖNYI ZSIGMOND, SZTÁRAY ISTVÁN gróf, TELEKI SÁNDOR gróf.

Vezérigazgató: SZÖNYI Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vivta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A szövetkezet a folyó évben életbe léptette a **több éves**

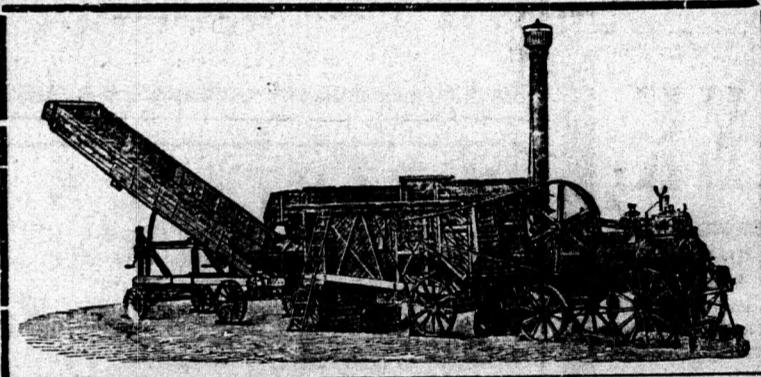
Jégbiztosításokat

is; hat évre szóló jégbiztosításnál 10%, a tizenkét évesnél 20% díjengedményben részesíti tagjait. — A díjengedmény már a kötvényben beszámítatik, a biztosított gazda ennélfogva évenként ezzel kevesebb díjat fizet. — Több évre szóló biztosításnál sem vesztí el a fél az esetleges díjleszállítás előnyeit, mert az évenkénti megújításnál mindig csak az illető folyó évre megállapított díjszabály alapján számított ki a díj és ebből vonatik le a 10%, illetőleg 20%-os díjengedmény. — A többévsésség daczára a biztosított fél a szövetkezet által nyújtott előnyök élvezetében marad.

Gazdasági egysületli tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kiszágnak, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlatl terményeket biztosítják, 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapesten, (József-körut 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek. 3019

UMRATH és TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPESTEN,

V., Váci-körut 60. szám.

Kedvező árak és fizetési feltételek mellett szállítanak kitűnően működő és több fontos ujitással bíró

gőzcséplőkészleteket

valamint kazalozókat

minden nagyságban a legmesszebbmenő jótállás mellett.

Ugyanott a tavaszi idényre egyetemes és többvasu ekék, boronák, hengerek, trieurök, vetőgépek, kaszáló- és aratógépek, lógereblyék, rendkívüli nagy választékban, a legjobb szerkezetben olcsó árakon beszerezhetők.

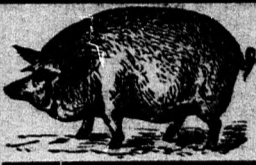
Képes árjegyzék összes gazdasági gépekről kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Vintschgauai hasas tehének tejelési képesség

2500—3000 liter,

melyet több oldali bizonylatokkal igazolhatok.

Pick Oswald,
VIII., Külső Kerepesi-ut 1. sz.

Csemiczky és Társa

BUDAPEST,

I. ker., Városmajor-u. 57. szám.

A t. gazdaközönség, figyelmébe ajánljuk törvényesen védett állatgyógyászati készítményeinket:

PORCEIN

biztos óv- és gyógyszer sertésvész ellen

	10	25	50	darab sertés számára szolgáló
adagokban ára	3.—	7.50	15.—	forint

Kehe-por, lovak, juhok, kutyák és szarvasmarhák számára.
Egy kis doboz 75 kr; egy nagy doboz 1 frt 40 kr.

Kötika-cseppek lovak számára. Egy üveg 60 kr.

Seb-olaj a legkittűnőbb szer mindennemű nyitott állati sebek és fistulák gyógyítására. Egy üveg 1 frt.

Restitutions-fluid (Üdítő szesz) lovak számára. Egy üveg 1 frt.

Receptek az első permetezéshez.

I. 100 liter vízben oldjunk föl egy csomag kecskeméti port és keverjünk hozzá mindaddig oltott meszet (körülbelül 1/2 kiló), míg a kecskeméti portnak eredetileg halvány zöld színű és szagtalan oldata azuriszínre (égszínkére) nem változik és rajta az ammoniak szag érzhetővé nem válik. Költség 20 kr.

II. készítsünk 1 percentes burgundi keveréket, — 100 liter vízben föloldván 1 kiló rézgáliczt és 1 1/4 kiló jegeces szódát — adjunk ehhez egy csomag kecskeméti port és keverjünk az egészhez mindaddig oltott meszet (körülbelül 1/2 kiló) míg az ammoniak szag érzhetővé nem válik.

Megjegyzés. Minthogy egy 600 grammos csomag kecskeméti porból (melynek az ára 20 kr.) 1/2 kiló oltott mészt hozzáadására 250 gramm vegyítiszta azurin keletkezik, ennél fogva ha az I. recept szerint permetezünk, akkor olyan erős-ségű azurinoldattal védekezünk, amely — a köztapasztalat szerint — az első permetezésnek tökéletesen megfelelő és amely egyuttal látható nyomatokat is hagy a szőlőn.

Ha a II. recept szerint permetezünk, akkor szinte tulságosan is védelme-zünk a peronospora ellen, mert hiszen az annyi, mintha egyszer azurinoldattal — mi a levelek likaiba is behatol — egyszer pedig burgundi keverékkel permeteznék meg a szőlőt. Ennek daczára a költség mégis kisebb, mintha a szoká-sos 2 percentes keveréket alkalmaznók.

A kecskeméti por Kecskeméten

Mayerfi Zoltántól

szerezhető be. 3714

HIRDETÉSEK

felvétetnek a kiadóhivatalban

BUDAPEST,

Üllői-ut 25-ik szám.

MAUTHNER-féle

elpusztíthatlan „Diadal“ permetező

(Vermorel módszerű), vörösréz puttony-nyal, eddig vagy 8000 darab forgalmaztatott, darabja 14 frt 50 kr.

Rézgálicz, legelső rendű	29	„	„
Azurin, eredeti knittelfeldi	120	„	„
Szóda, legelső rendű	4	„	90
Raffiaháncs, legelső rendű	40	„	„

Mauthner Ödön

magkereskedése

BUDAPESTEN,

Andrássy-ut 23. sz.

Eredeti francia luczerna,
Eredeti magyar luczerna,
Muharmag,
Köles,
Czukorczirok,
Hajdina,
Mustármag,
Spargula,
Székely tengeri,
Alcsuthi tengeri.

KÖSZÉN

összes gazdasági ipari és házi czélokra

legkitűnőbb minőségben legjutányosabban kapható

RADNAY KÁROLY

köszén-nagykereskedőnél,

Budapest, Arany János-utca 34. sz.

A cs. és kir. szab. Hitelintézet köszén-osztályának vezérképviselője.

Tokodi, Dorogi és Ebszőny-
Osztraui gyári, dió-, koczka és darabos,
2-szer mosott ostraui Henrikaknai kovácsszén, porosz, szalonszén,
coaks, szobafűtésre és épületek szárítására,

Magy. kir. államvasutak.
3785/A. IV. sz.

Hirdetmény.

Keleti és ostendei expresszvonatoknak ideiglenesen Arad-Predéalon át való közlekedése.
A Páris-Budapest és Konstanza, valamint az Ostende-Budapest és Konstanza között mindkét irányban hetenként egyszer-számított keleti illetve ostendei expresszvonatok, f. évi május hó 28-ától kezdve a román államvasutak Vereiorova-bukaresti vonalán fennálló forgalmi akadály tartama alatt, az indulási és érkezési időknél Budapestben való változatlan fenntartása mellett, Budapest és Bukarest között Szolnok-Arad-Predéalon át fognak közlekedni.
Ezen utirányon át az első keleti expresszvonat Budapest nyugati pályaudvarról Constanza felé f. évi május hó 28-án indul és Constanza felől június hó 1-én érkezik, az első ostendei expresszvonat pedig Constanza felé június hó 2-án indul és Constanza felől június hó 6-án érkezik.
Ezen expresszvonatokat az utazó közönség a budapest-arad-predéali vonalon Szolnok, Csaba, Arad, Gyulafehérvár, Segesvár és Brassó állomásokon is igénybe veheti, a rendes gyorsvonalú menetjegyek váltása és az előírt pótdíj lefizetése mellett.
A Vereiorován át fennálló közvetlen menetjegyek a predéali utirányra is érvényesek.
Budapest, 1897. május hó 26-án.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik).

Eladó

szeszgyár berendezés,
napi 4 hliter üzem-
képesseggel, legjobb
féle szerkezet és ki-
tűnő állapotban, az
üzemnek nagyobb sza-
básura való fordítása
miatt legjutányosab-
ban megvehető és
megtekinthető

Margulit Gyula
földbirtokosnál,
Utaspuszta, u. p. Ajnácskő.
3912

Osztr.-magyar szabad. 36095. — Német birodalmi
szabadalom 46021.

Carbolineum

— AVENARIUS szabadalma. —
**Biztos óvszer a farothadás,
gomba és fülledés ellen.**

Egyszerű alkalmazás. Csinos barna szín.

Jobb és hathatósabb mint a kátrány és olajfesték.
Csak az egyedül valódi, szabadalmazott
Carbolineum bizonyult jónak 20 évi gyakorlat alatt.

— Utánzásoktól óvakodjunk. —

AVENARIUS R. Carbolineumgyára.

Iroda: BUDAPEST,

VII. kerület, Csömöri-ut 16. szám.

SZIVATTYUK | MÉRLEGEK,

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazda-
sági és iparczéllokra.
BOWER-BARFF-féle szabadalmazott inoxidálás
módszer szerint inoxidált szivattyúk rozsdá
ellen védve.

legújabb javított rendszerű tizedes, száza-
dos és hídmérlegek fából és vasból, kereskedelmi,
közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra.
Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommér-
gek. Commandit-társaság szivattyú- és mérleggyártásra.

Arjegyzékek
ingyen és bérmentve.

1806

W. GARVENS, Wien, I., Wallfischgasse 14. sz.
Schwarzenbergstrasse 6.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemez-gyár, malomépítész
Budapesten, V., Külső váczi-ut 46.

Marshall Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérigazgatója ajánl utolérhetlen szerkezetű és minőségű Marshal-féle

gőzmozgonyokat és gőzcséplőgépeket,
szabadalmazott

**kombinált gabona- és
lőhere-cséplőgépeket két cséplődobbal,**

szabadalmazott gabonacséplőgépeket kombinálva kukoriczamorzsolóval, — Gibás-féle
szabadalmazott kazalozó készüléket (golyát), Harrison-féle „Albion“ őrlőgépeket.

Malomépítészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas-, félmagas-
és vāmörló-malmok teljes berendezését és takarmánykamrák felállítását.

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

M. BARTHEL & Co

Wien, X., Keplergasse 20.

legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás a következő
cikkekre:

ANTIMERULION lakások házigombája ellen.
BOROSTYÁN PADLÓLAG 6 színben.
FEDÉLMEZ, tűzmentes, 4-féle vastagságban. 3661-1
FERROXYDFESTÉK, legjobb rozsdacellenes szer.
ELSZIGETELŐ-LEMEZ, a talaj nedvessége ellen.
GÉPOLAJ és zsiradék minden fajtában. Minták és árjegy
zék bérmentve
VIZMENTES PONYVÁK.

Hi iszik

Kathreiner-féle

Kneipp-maláta-kávét?

Mindenki

a ki igazán jó kávét szeret, a ki
félti az egészségét és takarékos.

BARANYAY I.,

turfatermékek és szabadalmazott
önműködő turfahintó-closetek,

valamint

árnyékszék-berendezési

és

felszerelési tárgyak vállalata

BUDAPEST,

II., Lánchíd-utca 2.

Arjegyzékek
kivánatra

bérmentesen
küldetnek.

Az első sorvetőgépet Magyarországon

KÜHNE E.

legrégibb gazdasági gépgyára készítő
(1856.) MOSONBAN. (1856.)

A jelen évadra ajánlja mivelő eszközeit, lókapait, töltőgépet, répagyomlólókat.

Uj! „COLUMBIA“ cultivator!

D. M. Osborne és Társa hirnemes fűkaszállóit,

arató és kéveköteget.

A szombathelyi versenyen az első díjjal kitéve.
Hollingsworth, Heureka és Kedvencz szénagereblyéket, szénaforgatókat legjobb kivitelben.
Kézicséplők, 2-4 löceregű jargány cséplő-készletek, rosták, konkolyozók, czirok-cséplők, Hungaria és Mosoni Drill sorvetőgépek stb.

FŐRAKTÁR:

Budapest, VI., Váci-körut 57/a.

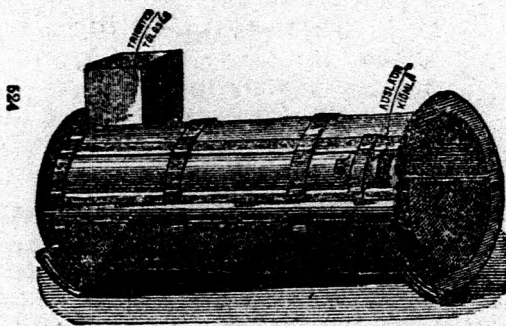

HIRDETMÉNY.

Fejérmegyében Ivánesa község határában a pesti ev. ref. főiskola tulajdonát képező 1200 □-örelvel 318 hold 135 □-ölet kitevő szántóföld, kaszáló és legelőből álló birtok épületekkel együtt 1898. évi szeptember hó 29-től kezdve további 12 évre 1910. évi szeptember hó 29-ig írásbeli és szóbeli ajánlati tárgyalás útján **haszonbérbe adatik**. A haszonbérleti szerződési feltételek 1897. évi június hó 19-ik napjáig **Stand Lajos** egyházközségi vagyonkezelő irodájában (Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 11. sz., I. emelet, 11. ajtó) délelőttönként 9-12 óráig megtekinthetők. A zárt írásbeli ajánlatok ugyanott adandók be **június 19-a déli 12 óráig**. A netalán később beadott, avagy postán a fent jelzett időn túl beérkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Szóbeli ajánlati tárgyalásra határidőül **1897. évi június hó 21. napjának d. e. 11 órája** a budapesti ev. ref. főgymnásium kistermébe (Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 4. sz., II. emelet) kitétetik a mindenekelőtt a szóbeli ajánlatok vétetnek jegyzőkönyvbe s csak ezek megtörténte után fog az írásba foglalt ajánlatok felbontása eszközöltetni. Az ajánlatok elfogadása vagy visszautasítása, esetleg újabb tárgyalás tartása tekintetében a dunamelléki ev. ref. egyházközség nagyméltósága és méltóságos elnöksége dönt.

GRAEPEL HUGÓ

szabadalm. lóhere-tokászoló készüléke

minden cséplőgéphez alkalmazható, 25 százalékkal nagyobb munkaképesség, mint bármely más készüléknél.
Legkitűnőbb szerkezet legolcsóbb árban

GRAEPEL HUGÓ gépgyárosnál Budapesten,
V., Külső Váci-ut 46. sz.

Szabadalmazott

tíz évig is eltartó kévekötelek

4 1/2 m/m vastag, 150 c/m hosszú egy próba postacsomag 200 drb-al 1 frt 60 kr 1000 drbot 7 frtért Ugyaníly

portiókötelek

6 m/m vastag, 200 c/m hosszú, egy posta csomag 100 drb 1 frt 60 kr. 1000 darab 15 forintért szállít utárvét mellett; ugyyszintén más gazdasági kötélmeleket ajánl legjutányosabb árakon

Bellán Mátyás,
Bács-Cséb. 3033

A „Miskolczi hitelintézet“ áru és terményraktárában az ez idei

V-ik ÉVI GYAPJU VÁSÁR

beraktározással egybekötve

1897. évi június hó 16-ik napján tartatik.

Részletes felvilágosítással szívesen szolgál

a „Miskolczi hitelintézet“ részvénytársaság igazgatósága.

(Utányomat nem díjaztatik.)

3710

Fairbanks mérlegek

a legtekéletesebb mérlegszerkezetek.

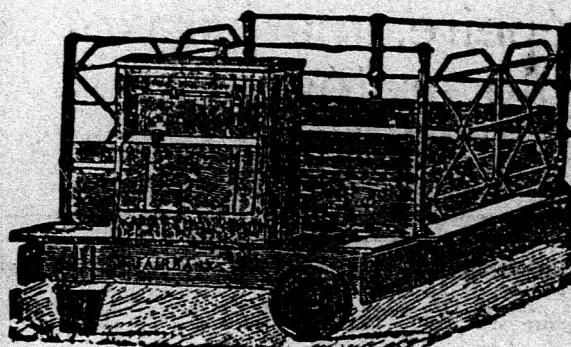
A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, tolosúlyos fémmérőkarral bírnak s a hidra tett terhet minden ponton egyenlően mérlegelik.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelésük-nél fogva ugy hazánkban, mint a külföldön a legelső díjat nyert legkitűnőbb mérlegek.

Gazdasági, szekér-, marha-, zsák-,

és raktári mérlegeinket

célszerű és a célnak megfelelő szerkezetük-nél fogva különösen a gazdák, gazdaságok és uradalmak részére a legmelegebben ajánlhatjuk. A jutányos árakban, melyek súlyokkal számított jobb kivitelű tizedes mérlegek árainál nem magasabbak, a hitelesítés, csomagolás és loco vasutra való feladás költségei már befoglaltatnak. — Gazdasági egyesületi tagok árkedvezményben részesülnek. Gyártásunk állami

felügyelet alatt áll. Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrassy-ut 12, ezimzendők. Árjegyzékkel, felvilágosítással szintén központi irodánk szolgál. 5006

FAIRBANKS MÉRLEG ÉS GÉPGYÁR részvény-társaság,
BUDAPEST, Andrassy-ut 14. Gyár: Külső-Váci-ut 156.

Hirdetmény.

Délnémet—osztr.-magy. vasúti kötelek.

Baromfi szállítására az 1896. szeptember hó 1-től érvényes kivételes díjszabáshoz az első pótlék kiadása.

Folyó évi június hó 1-ével a fent említett díjszabáshoz az 1. pótlék lép életbe, mely új állomások felvételét és a fődíjszabás kiegészítését tartalmazza.

Ezen pótlék a részes vasutaknál ingyen kapható.

Budapest, 1897. május hó 22-én.

A magy. kir. Államvasutak igazgatósága, a többi részes vasút nevében is.

(Utányomás nem díjaztatik.)

PICHLER KATONAI-FŐÁLLATORVOS

ÁLLATGYÓGYSZEREI.

Vorarlbergi orrhurut-por megakadályozza és gyógyítja az orrhurutot, (gégésorvadást, egyszerű katharrust), fégeket minden gége és mirigybántalmat, 1 doboz 60 krajczár.

Kólika és felfuvódás elleni balzsam a szarvasmarhánál kólika és felfuvódás ellen gyorsan és biztosan hat, 1 kis palaczkkal 1 frt 20 kr.

Olvasztó szappan, mindennemű kütég és külső baj ellen, nélkülözhetetlen állatorvosok és lótulajdonosoknak, 1 drb 1 frt 20 kr.

Amerikai farmer-fluid 1 üvegesével 60 kr. **Seb-balzsam** 1 üvegesével 1 frt.

Nagybani eladás **Ludvig Ertl** vegyész és drogistánál **Dornbirn** Vorarlberg Oesterreich.

Raktár: **BUDAPESTEN, Török József** gyógyszerárán, VI., Király-utca 12. szám.

! ? Miért veszekedik a Carbolineum a Carbolineummal ? !

!!! Folyósított kátrány hulladékért !!!

Egy próba a szabadalmazott

EXSICCATOR-ral

elégséges.

3709

— Nincs többé fagomba és nedvesség. —

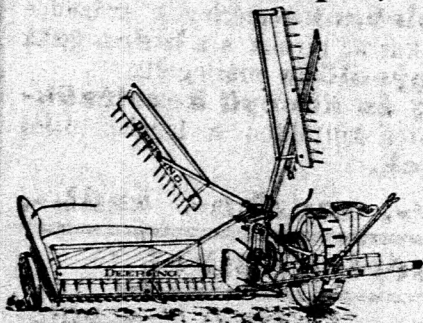
Iroda: WIEN, IV., Hauptstrasse. 36.

Leírások ingyen.

Propper Samu

mezőgazdasági gépraktára

Budapest, Váci-körút 52.

Deering-féle kévekövetőgép.

Ajánlja
leszállított áron a jelen időnyre

SACK RUDOLF

legújabb rendszerű és a legmesszebb
menő igényeknek is megfelelő

többsoros répakapálógepeit,
eredeti

Sack aczélekeit

és azokra ugy a szőlő, mint burgonya,
kukorica stb. mivélése céljából szerel-
hető készülékeket.

Ez alkalommal különösen felhívja a t. gazdák szíves figyelmét az általa
képviselet **DEERING-féle** a világ legnagyobb amerikai aratógépgyáranak hírneves
fűkaszalógepeire, marokrakó- és
kévekövető aratógepeire,

valamint egészen aczélből készült **SZÉNAGYŰJTŐ** és szénaforgató gépeire, mely
gépeket teljes jóállás mellett szállítja jutányos áron.
Bizonyítványok fenti gépekről, kimerítő árjegyzékek és készleges felvilágosítások.

Die größte und bedeutendste Industrie- und Gewerbe-Zeitung Ungarns in deutscher Sprache
ist die 1851 gegründete, jeden Mittwoch und Samstag in Großfolio erscheinende,
unabhängige, reich illustrierte und elegant angelegte, außerordentlich verbreitete

Wiener Landwirtschaftliche Zeitung.

Großer erlesener Mitarbeiterkreis. Jeder Zweig der Landwirtschaft berücksichtigt.
Reichhaltiger gelehrter Annoncen-Teil. Für Diensthörer Dienstgebühren, für Dienstfuchende
offene Stellen in großer Zahl. Preis vierteljährlich 3,-, für Deutschland 3,-25, für das
übrige Ausland 3,-50. Einbanddecken 1,- Anzeigen 5 kr. pro Spalte und Will-
kür. Hugo S. Dittmann's Verlag, Wien, 1. Dominikanerbastei 5.

Mindennemű tornaszereket

és legjobb minőségű
gazdasági kötelneműeket,

ajánl a

BLEIER és WEISZ,

kötélgyári cég Budapest.

Réktár és iroda: **KÁROLY-KÖRUT 7. SZÁM.**

Gyártelep: **Hajtsár-ut 7307. sz.**

Ajánlásra méltó tárgyak: **torna-eszközök, Cocos futószőnyegek,**
lábtorlók, ruhaszáritó kö-
telek.

halhálók,

készítések stb. továbbá gaz-
dasági cikkek u. m.: **isztráng,**
kötőfék, rudaló gabona-
zsákok, vízhatlan ponyvák,
ítató és tüzi vedrek, kender-
tömlők, hevederek, kender-
kőcz stb. a legjutányosabb eredeti
gyári áron.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.
Képes árjegyzék kívánatra bérmentesen
küldetik.

Olcsó boreladás.

Nagyobb földbirtokosoknak, kik aratóikat borral ellátják, alkalom kínálkozik,
részben hibás természetes borokat, részben jó törkölyborokat olcsó árban be-
szerezni.

Bővebb felvilágosítást ad:

3886

ÁRVAI ADOLF, Pécssett.

Gép-sodrony-szövetek, cinkkezett szűrős kerítés-sodrony.

Kertek, erdőszélek és vadparkok bekerít-
éséhez, ugyazintén mindenféle sodrony
szövetek, baromfi-udvarok, fűszár-
hoz, tűzvédő-, ablak- és rostély-szövetek,
bomok- és kavics-szűrő, sodronyszövetek,
kapuk, sodronykötelek mindenféle
szerkezetben és vaszerkezeteket álta-
lában szállít a legjutányosabban.

Vassodrony és gépsodronyszövet
gyár és épület lakatos-műhely

Franz Schröckenfuchs

Waldhofen a. d. Ybbs.

Bekerítések gépsodrony-szövet-
tel nem kerülnek többbe, mint jobb
anyagból készült fakerítések, e mellett
tartósak és minden téren csinos urias
jellegűek. Költségteljesen ingyen
és bérmentve. 3935

„HAMPSHIRE DOWN“ JUHOK.

Kitünő hús, jó gyapjú, nagy súly.

Ezen kiválóan értékes

Angolországban tenyésztett juhok
bámulatosan korai

fejlettségüknel fogva utolérhetetlenek,

ezen kívül pedig oly erős szervezetűek, hogy

minden éghajlathoz alkalmasak,

és a hús mennyiségét és a viszonylag nagy mennyiségű
sovány húsra való tekintettel egyedül állanak.

A „Great Schmithfield Club“ 1896. decemberi kiállításán
Londonban több „Hampshire Down“ volt kiállítva mint
bármely más fajta. A kiállított 22 csoport bárány élő
súly: a (3 drb minden versalis) átlag nem kevesebb mint
197 fontot tett ki minden bárányál, és ezen a bárányok
egy csoportja a legjobb rövid gyapjasok mesterdíjára
reserváltatott a kiállításban 21 1/2 hónaposak ellenében.
Egy „Hampshire Down“ megnyerte továbbá az első
díjat a levágott állatok versenyében valamennyi más
rövidgyapjas fajok ellenében.

Gazdasági felszerelés

és

ménés árverés.

Bérlet megszűnése folytán következő lovak és
teljesen jókarban levő eszközök és gépek

folyó év június 27-én reggel 9 órakor kezdődő,

Jurenák Sándor Pta.-Ujlaki gazdaságá-
ban (posta és vasuti állomás Pta.-Tenyő) megtar-
tandó **árverésen eladandók:**

- 1 pár kocszi ló,
- 1 „ székely kocszi ló,
- 3 drb. ménes kanca,
- 2 „ 3 éves mén,
- 8 „ 4 „ csikó,
- 7 „ 3 „ csikó,
- 11 „ 2 éves csikó.

Egy Robey-féle gözcseplő-garnitúra, kévekövető,
marokrakó- és vető-gépek, szecska- és répavágó,
krumpli főző, ökör szekerek, ló-kocsik, fageren-
delyű és Sack-rendszerű ekék, boronák, rosták és
trieurók stb. Mindezek előzőleg is megtekinthetők.
Levélben megkeresésre a pusztá-tenyői állomásnál,
bármely vasutnál kocszi rendelkezésre áll. 3926

GÉPOLAJAT,

u. m. valódi tiszta olivajajat, elsőrendű
savtalanított repceolajat stb.

Kocsikenőcsöt, Petroleumot

zsákokat, takaró- és szekrényponyvákat,
kátrányfestékeket, fedőlakot.

KRAMER LIPÓT,

Telefon.

Szalonnát, Fertőtlenítő szereket,

u. m. karbolsav, karbolpor, creolin, zöldgálicz stb.
rézgálicz karbololeumot, keserűsöt csudásot stb.

MŰTRÁGYÁT.

Répák permetezéséhez szükségeltető
98-100%-os Chlorbáriumot,

Szállít: ➔

Luczernát, lóherét, fűmagvakat,

minden célra és minden egyéb gazdasági cikket és
Vetőmagot a legjutányosabb áron és garan-
tált jó minőségben.

Olasz szaponáriát tiszta vastag gyöke-
rekből őrölve.

BUDAPESTEN,

V. ker., Akadémia-utca 10. sz.

Telefon.

Sürgőnyozim: „CERES“ Budapest.
Árjegyzékkel és részletes külön ajánlatokkal kívánatra szolgálók.

Bérelti területtel.

Az egyetem alap. uradalom tulajdonához tartozó Tolnavármegyében fekvő, Dunaföldvár községtől 15.2, Paks községtől 15.2, a budapest-pécsi m. kir. államvasut czecei, vajtai és nagydorogi állomásától 14.9, 13.8 és illetőleg 17.3 kilométer távolságra eső és közigazgatásilag Német-Keér községhez csatolt, két külön tagban fekvő

553¹⁵⁵⁸/₁₆₀₀ katastrális hold kiterjedésü

mivelési ágaira nézve a bérelti feltételekben részletezett németkeéri urad. földbirtok a rajta levő gazdasági épületekkel együtt az alulírott ministerium IX. ügyosztályában,

f. 1897. évi július hó 15-én

tartandó zárt ajánlatu verseny útján 1898. évi október hó 1-től kezdődő

25 évre haszonbérbe fog adatni.

Az 1000 frt bánatpénz letételét igazoló pénztári nyugtával felszerelt s 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok a fent kitett nap délelőtti 10 órájáig a ministerium segédhivatali igazgatóságánál nyújtandók be.

A részletes haszonbéri és versenytárgyalási feltételek a ministerium segédhivatali igazgatóságánál a közalap. gazdasági felügyelőségénél „Szegárdon“ tekinthetők meg.

Budapest, 1897. évi május hó 6-án.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministertől.

3901

OLCSÓ DONT idenyre!

csukorral erjesztett igen jó színű

petiotizált bor,

150 hektoliter

fehérbor hektója 11, vörösbor hektója 15 frtért loco pincze eladó

BAROSS KÁROLY pinczejében

PILIS-SZÁNTÓ (Pestmegye).

Uradalmaknak figyelmébe ajánlva!!

Lapunk kiadóhivatalában megrendelhető:

A sertés javítása és hizlalása

— gazdák és hizlalók használatára. —

Irta K. Ruffy Pál.

Ára portómentes küldéssel 1 forint 10 krajczár.

Gazdáknak különös figyelmébe!

A behordási és cséplési időnyre adok vizmentes takaróponyvát kölcsönbérletre és pedig oly jutányos feltételek mellett, hogy a saját ponyvák megvétele ezután egészen fölösleges. Előjegyzések már most elfogadtnak. Ugyanigy **uj**, egy- és többször használt **gabonás zsákok**, ugyszintén **uj** és használt ponyvák, fehér, fekete vagy sárgák, **csodálatos olcsó áron kaphatók.** — **Repczeponyvák** rézgyűrűkkel 3 frt 20 és 4 frt 50 krért

NAGEL ADOLF-nál

Budapest, Arany János-utca 10. szám.

Az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület által 1000 frt pályadíjjal jutalmazott és még ez év folyamán kiadandó

GAZDASÁGI KÖNYVVITELTAN

alapján összeállított

GAZDASÁGI KÖNYVVITELI NYOMTATVÁNYOKBÓL

sz. nyom.	iv kr.	sz. nyom.	iv kr.	sz. nyom.	iv kr.
1. „Előjegyzési könyv	1 2	14. „Pénztári főkönyv kiadási kimutatás	1 6	28. „Mérleg	1 5
2. „Napszámber és szakmányber kimutatása	1 6	15. „Telekleltár, kül- és beliv	1 6	29. „Próbacséplési jegyzék	1 5
3. „Lezárolási könyv	1 3	16. „Termény és anyag leltár, kül- és beliv	1 6	30. „Vetési és aratási jegyzék	1 5
4. „Szegődmény-táblázat, kül- és beliv	1 6	17. „Letéti napló	1 3	31. „Ellési jegyzék (csikó és borju)	1 5
5. „Szemesgabona kimutatás, kül- és beliv	1 6	18. „Eleven leltár, kül- és beliv	1 6	32. „Termés-kimutalás	1 2
6. „Csépletlen gabona „ „ „	1 6	19. „Szegődmény-levél	1 1	33. „Ellési jegyzék (bárány és malacz)	1 5
7. „Napszamos jegyzék „ „ „	1 4	20. „Ló- és szarvasmarha-kimutatás	1 6	34. „Darálási jegyzék	1 5
8. „Tejeladási jegyzék, kül- és beliv.	1 5	21. „Juh- és sertés-kimutatás	1 6	35. „Fejési napló	1 5
9. „Pénztári napló, kül- és beliv	1 6	22. „Különféle tárgyak kimutatása	1 6	36. „Gazdasági napló	1 5
10. „Pénztári főkönyv, bevételi kimutatás, bel- és küliv	1 6	23. „Fogyasztási anyag	1 6	37. „Trágyázási	1 2
11. „Követelések jegyzéke, bel- és küliv	1 6	24. „Tüzelő anyag	1 6	38. „Cséplési jegyzék	1 5
12. „Gép- és eszközeleltár „ „ „	1 6	25. „Szerszámfa	1 6	39. „Tejelés-kimutatás kül- és beliv	1 2
13. „Épületleltár, kül- és beliv	1 6	26. „Állati termények	1 6	40. „Takarmányozási előirányzat	1 6
		27. „Póttakarmány	1 6	41. „Vetési előirányzat	1 6
				42. „Takarmányozási jegyzék	1 5

állandóan raktárt tartunk.

Összeállította: SUSCHKA RIKÁRD

a magyaróvári gazd. akadémia gazd. intézője.

Az összes nyomtatványokból **mintáívek** az O. M. G. E. tagoknak és a „Köztelek“ előfizetőinek 2 frt 20 kr. előleges beküldése mellett portómentesen küldetnek. — Rövid utmutatás ára 20 kr.

Árjegyzékkel és felvilágosítással készséggel szolgálunk.

Megrendelések

a „KÖZTELEK“ kiadóhivatalához IX. kerület, Üllői-ut 25. sz. küldendők.

FEHÉR MIKLÓS gépgyáros

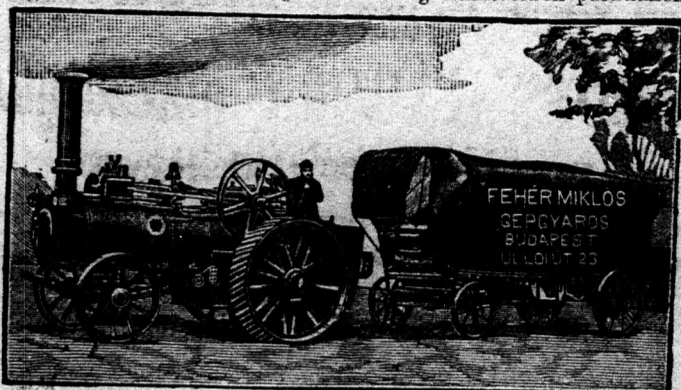
ajánlja a

Magy. királyi államvasutak gőzcséplő-készleteit

valamint a legújabb szerkezetű magajárókat és mindennemű gazdasági gépeket, továbbá a közlegő idényre kitűnő arató-gépeket, a legjobb

„NON PLUS ULTRA” PERONOSPORA FECSKENDŐKET.

Kisebb gazdáknak a kisebb fajta járgányos cséplő-készleteket, melyek nálam 20% árengedménnyel kaphatók 1 évi jótállás mellett. Jóság és tartósság tekintetében páratlanok.

Végül teljesen kijavított GŐZCSÉPLŐ-GARNITURÁKAT

mindenféle lóerőben (u. m. 4-6-8) a legjutányosabb áron jótállás mellett a legkedvezőbb fizetési feltételekkel 3-4 évi részletfizetésre. — Mindenféle gépalkatrészek megrendelése lehetőleg rövid idő alatt szállítatik; cséplési idényre megbízható gépészektől gondoskodva lesz.

Fehér Miklós gépgyáros

BUDAPEST, IX., Üllői-út 23. sz.

3903

MEISSNER és DIETLEIN

BURRELL gőzeke raktára

vezér képriselősége

most Csömöri-út 10. szám a.,

a központi pályaudvar átellenében.

BURRELL-féle gőzekék

a legmunkaképesebbek

Magy. kir. államvasutak.
da 62973/1897. szám.

Hirdetmény.

Áruforgalom egyrészt Románia, másrészt Ausztria-Magyarország és Németország között.
(II. pótléknak érvénybeléptetése a díjszabási I. rész, B. szakaszához.)
F. évi július hó 1-én amennyiben díjmelékek fordulnak elő f. évi augusztus 1-jétől való érvényben a fenti áruforgalomra érvényes díjszabási I. rész B. szakaszához a II. pótlék lép érvénybe, mely bizonyos tárgyak szállítására vonatkozó részletes határozmányok megváltoztatását, az áruosztályozásnak módosítását és kiegészítését és végül a melékilletékek díjazásának módosítását tartalmazza.
A pótléknak példányai rövid idő múlva a részes vasúti igazgatóságoknál lesznek megszereshetők.
Budapest, 1887. május hó 23-án.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága, a többi részes vasutak nevében is.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Magyar tőzeg- és műtrágya-ipar részv.-társ.

ajánlja losonezi gyárából, kitűnő minőségű

faecál ↔ ↔
↔ **trágyáit**

feltárt faecáliák, faecál-superphosphát, tőzegphosphorsav stb. stb.

Részletes árjegyzékkel és felvilágosítással készséggel szolgál

az igazgatóság

3138

Budapest, VI., Andrásy-út 30. szám, II. emelet 8. ajtó.

Védjegy.

Haszonbérlet.

Szilágymegyében, Szilágynagyfalú, kistrészből Szilágy-Somlyó határában fekvő, egy összefüggő tagot alkotó, mintegy 797 kat. hold szántó-föld, 388 kat. hold rét, 257 kat. hold legelő és 48 kat. hold ezidőszerint pusztaszőlőből álló birtokamat

10, esetleg 12 évre haszonbérbe adom.

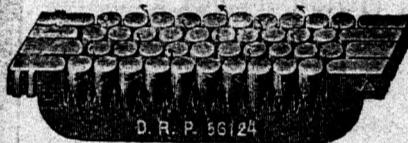
A birtok a Szilágy-somlyói vasúti állomás közvetlen-közlelében jó karban tartott országot mellett fekszik.

A részletes haszonbéri feltételek az alulírt tulajdonosnál Maros-Gersébe u. p. Maros-Ludas és Schmidt Ferencz intéző erdőmesternél, Szász-Régenben tudhatók meg.

Báró BÁNFFY JÁNOS.

Thost Ottó-féle

rostély-öntőde
Paris, Zwickau 1/8
Szent-Pétersvár.

Vezérképviseelő Magyarország részére:

KÜHNEL ADOLF

mérnök

Külső Kerepesi-út 1.

1448

Felvilágosítást és költségvetést ingyen ad fenti Füstemesztő tüzelés, nagy szénmegtakarítás, a legnagyobb tartósság.

12481/97. szhoz.

M. k. államvasutak. Zágrábi üzletvezetőség.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak dugselői állomásán létesítendő magas építmények helyreállítása végett ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdetik.

A tervek, a költségvetés, melyekből a teljesítendő munkákról tájékozás szereshető, a szerződési tervezet és a munkák végrehajtására vonatkozó feltétel füzetek, továbbá az ajánlati minta, a m. k. államvasutak zágrábi üzletvezetőség pályafentartási osztályánál a hivatalos órák alatt folyó évi május hó 22-151 kezdve megtekinthetők, hol egyúttal az ajánlati minta, költségvetési nyomtatvány és a szerződési tervezet 20 krnak lefizetése mellett megszereshetők.

Az ezen építésre teendő ajánlatok a költségvetési úrlapokba sajtókezeléssel beirandó árak jegyzékével felszerelve és kellőképpen bélyegve, legkésőbb folyó évi június hó 10-ének déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőség I. osztályánál (Zágráb, Ferencz-József-ter 19. sz.) lepecsételve és ezen felirattal »Ajánlatok a m. kir. államvasutak Dugoselo állomásán létesítendő magasépítményi munkákra« lesznek benyújtandók.

S. óban forgó munkálatra bántatás gyanánt 900 forint lesz készpénzben, vagy Állami letételekre alkalmas értékpapirokban a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál az ajánlati tárgyalás napját megelőzőleg legalább egy nappal leteendő.

Az értékpapírok a napi árfolyam 90%-ával számítandók és a bántatás befizetését igazoló letétjegy az ajánlatokhoz csatolandó.

Az ajánlatokhoz csatolva volt letétjegyek az ajánlati tárgyalás után, azok tulajdonosai által irásbeli elismervény ellenében azonnal visszavehetőek.

Az esetleg posta útján beküldendő ajánlatok és bántatások tényleg mellett adandók fel. Az üzletvezetőség fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok el, vagy el nem fogadása felett, tekintet nélkül a felejtőlott árakra, egyoldalulag intézkedhessék.

Zágráb, 1897. május hóban.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Az üzletvezetőség.

Az ezredéves kiállításán: az arany érdemkereszttel és a milleniumi nagy éremmel kitüntetve.

WEISER J. C.

gazdasági gépgyára és vasöntődeje

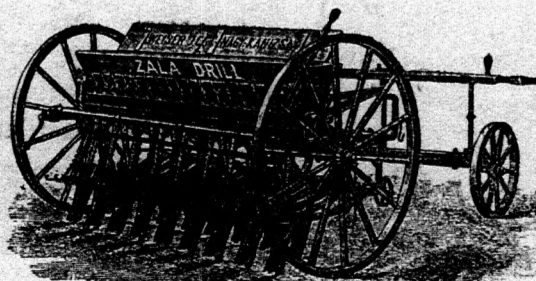
NAGY-KANIZSÁN.

Magyarország legjobb sorvetőgépei:

az összes létező vetőgépek közt legkitűnőbbnek bizonyult

„ZALA DRILL” (szabad. Simplex)

sík és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas sorvetőgép és a merítőkongos rendszerűek közt legkedveltebb

szab. „PERFECTA” sorvetőgép.

Mindgyike a gyakorlatban feltett czélszűrűnek bizonyult

szab. kiváltható kapacitájúkkal van ellátva.

Felülmulhatatlanok:

az egyetemes egyes és két-vasu aczélekék, az egyetemes ekékhez alkalmazható összes felszerelvények, összes talajmivelő-eszközök és egyéb gazdasági gépek.

Képviselet és raktár:

DEBRECZENBEN:
Főpiacz 2146. sz. Szikszay ház

KLEIN JAKAB urnál.

Békés-Csabán: TEVÁN ADOLF urnál.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hirdetési ár 15 szög 30 kr., ezen felül minden szög 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Czim közlésénél minden beiktatásnál 30 kr. bejegyeltek.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetésnyel vételnek fel a kedvezményes rovásban.

Csak oly level kre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Tisztelettel kérjük mindazokat, kik valamely jellegű hirdetésre ajánlatukat kiadói-hivatalkunkba küldik, azokhoz a megfelelő levélbélyeget csatolni sziveskedjenek, mert a kiadói-hivatal azt saját költségén nem továbbíthatja.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Nőtlen, erélyes segéd-tiszt tanintézetet végzett több évi gyakorlati és gazdasági ismeretével a gazdaságban, könyvvitelben tökéletes, magyar, németben szaval és írásban, jártas, július 1-ére felvételt. Évi fizetés 400 frt és teljes ellátás (mosás és ágynemű nélkül). Sajátkezűleg folyamodvány és bizonyítvány másolatát felszerelve a mely vissza nem küldetik a kiadói-hivatalban megtehető címre küldendő. 3925

Pályázati hirdetés.

A pécsi P. Székes káptalan Uradalmában irnoki állásra pályázni óhajtok kérvényeket kéltő adatok felszerelésével a pécsi Székes káptalani javak főkörmányzóságának Pécs - küldjék, vagy személyesen mutassák be. Uradalmi főkörmányzóság. 3914

Szakértő

szorgalmas gazdász kerestetik egy 550 holdas birtokra, ki teljesen korlátlanul képes gazdasági tevényt, a gazdasági instruatáshoz 10 ezer forint köl, ezen összeggel az illető rendelkezik, a mely összeg biztosítva lesz és százalékat huz tőle. A szükséges vetőmagot, takarmányt, ur lakást, tüzelési tulajdonos ad. Termények után perzentet kap egyezség szeriatt. A ki könyvvezetést is érti, előnyben részesül. Czim a kiadói-hivatalban. 3861

Állásnéküli

gazdatisztok, addig is, mig mint ilyenek alkalmazást nyerne, tisztességes keresethez juthatnak. Hol? megtehető a kiadói-hivatalban. 3885

Gazdatiszt,

ki intensívum kezelt gazdaságokban huzamosabb ideig volt, cukoripartermelés, tohenészet és hizlalásban tökéletes jártas-sággal bír, egy 3000 holdas nógárdmezei gazdaságra felvételekre teik. Bizonyítvány másolatokkal ellátott ajánlatot M. Sz. - alatt a lap kiadói-hivatalába intézendők. 3910

Felsőbb

gazdasági iskolát végzett, több évi gyakorlati bíró gazdasági segéd kerestetik aug. elsejére, ki esetleg később önállóan is képes volna gazdaságot kezelni. Fizetés egyelőre 200 frt, ellátás, mosás és takarítás nélkül. Kérvények bizonyítvány másolatokkal a kajdacs uradalmi intézéshez czimzendők Tolna-megyé. 3906

Gépezs-kovács

azonnali belépésre kerestetik Rác-Egeresen u. p. Simony-tornya. Folyamodványok Fantusz Fülöp urhez intézendők. 3902

Gazdatiszt

több évi gyakorlati 700 frt készpénzfizetéssel szabad lakás, tüzelő anyag, kott, 600 ltr. tengeri és 600 ltr. oszú baronfi tartásra, 1 drb. hizott sertés és naponként 3 liternyi tej j randósággal felvételik. Guts-pachtung Drauhöfe, Légrad (Zalaegye). 3923

ÁLLÁST KERESŐK.

Gazdatiszt, 30 éves, nős, izr., ki gazdaságban gyermek kora óta működik jelenleg is egy 4000 holdas birtokon mint ispán van alkalmazva, a gazdasági összes ágában teljesen jártas s kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, állását változtatni óhajta. Czim a kiadói-hivatalban. 3762

Gazdatiszt,

nőtlen, izraelita, ki földműves-iskolát végzett és 7 év óta e téren működik, a gazdaság minden ága vezetését teljesen érti, jó bizonyítványokkal rendelkezik, hasonló állást keres azonnali vagy későbbi belépésre, Czim a kiadói-hivatalban. 3900

Schweitzeros

nős, ki ily minőségben bosszabb idő óta működik, s jó bizonyítványai vannak, állást keres. Czim a kiadói-hivatalban. 3911

Egy

gazdatiszt, 26 éves, róm. kath., nőtlen, katonamentes, beszéli magyarul, németül és kevéssé horvátul, földműves-iskolát végzett, ki több év óta nagyobb béruradalomban működik, a gazdaság minden ágában, ugy-szinte az ipodai teendőkből is j rias, szörény feltételek mellett azonnali vagy későbbi belépésre állást keres. Legjobbban szeretno oly állást elnyerni, hol a tulajdonos keze alatt lehetne. Szives ajánlat „J.” jelleg alatt a kiadói-hivatalba kerestetik. 3918

Gazdaság.

E'méletileg és gyakorlatilag képzett technikai szeszgyárvezető, ki bel- és külföldi nagyobb vállalatoknál működött és szeszgyárakat berendezett; a legjobb eredmény b'ztosítása mellett gazdasági szeszgyárvezetőnek ajánlkodik; ugy-szintén hajlandó a szeszgyárt üzembe hozni. Szives megkeresések Waldmann Dávidhoz, Budapest, VII., Kertész-utca 26 alá czimzendők. 3921

Fejős legény

ajánlkodik gazdaságba, ki már hosszabb idő óta működik, ilyen minőségben nagyobb uradalomban, jó bizonyítványai vannak. Czime a kiadói-hivatalban. 3922

Gazdatiszt,

izr., 38 éves, nőtlen, uradalmi bérlet-küel és mint középirtok bérő 18 évi gyakorlati; működési tere s'k- és hegyes vidék volt, melőbbi alkalmazást keres, akár perzentés, akár fix fizetés mellett. Szives megkeresések „Ispán” czimre a kiadói-hivatalba. 3932

ÁLLATOK.

Olesón eladó,

2 bak és 4 jerecepáva, mind 2 éves, nagyfügedi gazdaságban, u. p. Ludas. 3930

Jukkerló.

Két almásderes lipizzai igen csinos 6 és 7 éves, egyik herélt, másik kanca, a fővárosban használhatók, kitűnő menők, női fogatnak is alkalmasak, eladók.

A lovak megtekinthetők és rögtön átvehetők a „Tattersal”-ban.

Vételre

eredeti Simmenthali tenyész-bika 2-3 éves kerestetik. Ajánlatok kéretnek az ár megjelölésével Uradalmi tisztartóság-hoz Pa.-Szentlőrára, u. p. Kun-Szent-Miklós. 3916

Eladó

tenyésztés megszüntetése folytán több hasas, valamint friss fejős Inthali tehén, 14 1/2 markos ponny fogat, 15 markos négyes, 15 1/2 markos fekete fogat, 15 1/2 markos kettős fogat, olaszuliga kumettal, tejhűtő Zaleski Jenőnél állomás Tót-Györk. 3882

Eladó

egy 3 éves siementhali és több rendbeli 2 és 1 1/2 éves borzderes, kitűnő testalkatu tisztavérü tenyész-bika a Pta Varsányi gazdaságban, posta- és vasutállomás Matvan. 3865

VEGYESEK.

Eladó birtok, közel a székvároshoz, Vácztól 10 kilométerre. A birtok 246 magyar hold, ebből 133 hold buzatermő, 8 hold rét, 10 hold szőlőterület, a melyből 4 hold több év előtt oltványval beállítva, 57 hold lóhas 40 éves erdő, 58 hold legelő, 5 szobás uriak és a hozzávaló gazdasági épületek az összes termésszelegyütt 41 ezer f'rt eladó v. pesti házzal felcserélendő. A teljes instruatóval, a mely áll 20 drb marha és hozzájáruló munkaeszközök s egy 6 lőerejű új csőplőgéből, 47 ezer forintért bármely perczben eladó. Czim a kiadói-hivatalban. 3931

Cs. és kir. osztr. magy. szabadalom.

Wiatschka általánosán elismert legjobb

légy-enyve

a legjobb szér a legyek elpusztítására lakások, istállóokban stb. Kapható szelencékben a 50 kr. 3842 és a 1 frt.

Egy postacsomog 7 szelencze, a 1 frtos, 6 frtért bérmentve küldetik meg.

Wiatschka József VEZ. laboratoriuma Mähr. Schönberg.

Baromfidög ellen

eddig minden esetben meglepő jónak bizonyult, s csakis általam készített.

„VERITAS”

gyógyszer, melyet a legteljesebben ismeretesekben ajánlok a száryas apró jószág közt pusztító betegségek ellen.

Egy adag 50 állatra 70 kr. 100 drbra 1 frt 30 kr. Használati utasítás mellékelve. Megrendelhető utánvétellel, egyedül a készítőnél:

Remetey Dezső

gyógyszerész, Turkevén, (Jász-Nagykun-Szolnokmegye) e Az ezredéves orsz. kiállításón kitüntetve.

Varju és társa

cs. és kir.szab. hangszer-ipar Budapest, VIII., József-körut 20. sz.

Ajánlják saját gyártmányu mindenféle hangszerüket. Javítások elfogadotnak, a legújtanosabb á-on gyorsan s pontosan eszközöltenek. Használt hangszerek becséreltetnek. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Eladó

használt, jó karban levő Baker-rosta löheresztálával és üszög-választóval. Czim a kiadói-hivatalban. 3907

Ricinus-

magból és az aratás befejezése után

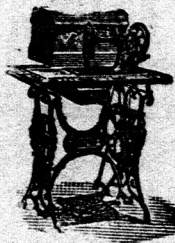
repczéből mintázott ajánlatot kér Wolf Soma

mag-, gabona-, és honi termény ügynöksége Budapest, (gabonacsarnok).

Wertheim

duplatűzű varrógépek-et

első rendű német gyártmány, házi és ipari használatra szálitok ab Wien, Austria-Magyarország minden helyiségébe.

Magaskaru láb gép ... 35.50

kézi gép ... 31.50

Gyűrűhajóju gép ... 49.-

30 napi próbaidő, 5 évi jótállás.

Minden gép, mely a próba idő alatt nem dolgozik jól, saját költségemre készséggel visszaveszem.

Árjegyzék és várási minta kívánatra rendelkezésre áll.

STRAUSS LAJOS

Wien, IV. Margarethenstrasse 12 bt.

Elsmerő irat vevőtől, a köztetés engedélyezése mellett.

T. cz.

Legmélyebb köszönetemet fejezem ki a küldött Wertheim-varrógépért. Mindazok, kik a gépet látták, legnagyobb csodálkozásukat fejezték ki, mert kitűnő szerkezete és izléses kiállításá mellett nagyon olcsó.

Wadowice, (Galicia) 1897. feb. hó.

Bogdany Adam.

Nemesi birtok !!

Emeletes kastély ősi parkkal 1800 hold első rendű szántóföld, 100 hold ré, 750 hold erdei legelő, Dunántul, róna vidéken, közel vasúthoz és cukorgyárhoz, gazdag felszereléssel, terméssel eladó. Közéletben felvilágosított nyujt Österreicher Bernát az első magyar gazdasági gégyir részvény-t. vezetőügnöke Nagy-Kanisán. 3804/c

Haszonbérbe

adandó 600 m. holdas instruat jó birtok 3500 frtért és külön 340 m. holdas instruatlan jó birtok 2000 frtért 10-12 évre, utóbbiban bérlet kivánságához képest egész új lakház építetik. Értkezhetni Szilágy-Somlyón Bartha Istvánnal. 3917

Ausztriával

való kiegyezés előtt és után is a legérdekesebb tanulmányos olvasmány a „Gazdasági válság és a buza árhanatása Magyarországon” című közgazdasági tanulmány, mely mintegy 10 ny. iven 63 fejezetben tárgyalja közgazdaságunk fejlődését 1848-tól a legkülönbébb oldalokról megvilágítva, ugy hogy a mezőgazdaság összességéről és részleteiről is a statisztika feldolgozásával az olvasó hű képet nyer. A mű nagy szorgalommal, világszan, meggyőzően, tömören van írva s valóságos forrásmunka. Ára 2 frt. Megrendelhető a Köztelek kiadói-hivatalánál Budapest, IX., Üllői-ut 25. Köztelek).

(szabadalmilag védve)

szép tölgyfaszínű mázanyag és fatelítő-szer. Különösen gyalult fára mázolva, pompás színt ad. Carbolineumból valamivel lassabban szárad, de a fát sokkal mélyebben és tartósabban conserválja.

Árlapokat, mintákat 3353/b díjmentesen küld

Biehn János

Budapest, IX. ker., Ferencz-körut 46.

Aszfalt- és kátránytermékek vegyi gyára

Eladó

két teljesen jó karban levő csőplőgarnitúra. Bővebbet a kiadói-hivatalban. 3792

Aktuális napikérdések!

Paraszt szocialismus. Ára 1 frt. Kiegyezésünk Ausztriával Ára 1 frt. Mezőgazdasági Érdekképviselet. Ára 50 kr. Irta: Rubinek Gyula, az O. M. G. E. ügyvezető titkára. A három mű egyszerre megrendelve csak 2 frt. Megrendeléseket elfogad a kiadói-hivatal.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Legmagasabb kölcsön a valódi becserkeltatján 20-60 év közt időre lecsészben. Birtokosok mondhat (ármi-pénztárat nem mondhat fel. Csakly kamattal tika is törlesztetik. Lebonnyol-tás 14 nap alatt. Konvertálás belyeg- és illetékmentes. Sommi előleges költségek. Minden felvilágosítás díjmentes. Részletenél csakis a telhkönyvi kivonat, hatásterkép. Czim:

Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,

Budapest, Váci-körut 30. Legnagyobb Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a me-naroklában, egyedül, mely hatóságok és a legteljesebb földbirtokosoktól ajánlat van.

Tokaji bor

kapható herczeg Windisch-Graetz Lajos jószágigazgatójánál Sárospatakon. Valódi-ságáért kezesség vállaltatik. 3837

A magyar

gazdatisztok és erdőtisztok országos egyesülete ajánlja a t. cz. földbirtokos és bérlet uraknak állásközvetítő osztályánál bejelentett tagjait elhelyezésre. Az ez ügyben való felvilágosítások és közvetítések díjmentesek.

Mezőgazd. és erdőszettel foglalkozó nyugdíjintézete. Eszközöl biztosításokat: nyugdíjra, és özevgyi díjra, mezőgazdasági, erdőszeti és ezekkel i rokon foglalkozásu egyének számára a legolcsóbb díjletelekkel, mert nem nyereszkesedésre alakult vállalat. Kivánatra alapszabály díjtáblázattal és bővebb felvilágosítással szolgál az iroda: Budapestben, IX. ker., Köztelek Üllői-ut 25. sz. alatt.

FEHÉR MIKLÓS gépgyárosnál. 393

Megjelent

Rövid utmutatás

a gazdasági könyvvelti nyomtatványokhoz.

Ára 20 kr.

Portómentesen 25 kr.

Megrendelhető a

„KÖZTELEK” kiadói-hivatalánál.

Ő csász. és kir. Fensége József főherczeg és Ő királyi Fensége Fülöp Szász-Coburg-Gothai herczeg udv szállítója

Dr. Lendl Adolf,

tanár 3040 praeparatoriuma és

tanszerkészítő

Intézet BUDAPEST, II. Donáti-u. 7.

Legmagasabb és magas elismerések; aranyérmek, díszoklevél stb. stb. miniszteri ajánlások. 2038

Ajánlkodik emlíősök és madarak természetű, művészi és tartós kitőmesére.

Jutányos árak.

Az állatok friss állapotban előleges praeparatio nélkül küldendők be.

Olesó mezőgazdasági gépek;

10 lőerejű magy. kir. államgépgyári

csőplőgép, mely legett vaske-retből teljesen

ujjonnan lett fel-építve,

jótállással, 1550 frtért eladó; valamint a következő kevéssé használt, teljesen kijavított locomoblok egy évi jótállással, 3-4 évi részletfizetésre kaphatók: Egy 10 lőerejű Marschall locomobil ára ... 2300 frt. Egy 12 lőerejű Hornsby locomobil ára ... 1950 frt. Egy 10 lőerejű Ruston locomobil ára ... 1800 frt. végül Governor és Progress aratógépek 50% árleengedéssel. Fenti gépek megtekinthetők Budapesti, Üllői-ut 23. szám alatt

FEHÉR MIKLÓS gépgyárosnál. 393

Gőzekéket, Gőz-utihengereket

Gőz-utimozdonyokat

a legtekélyesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

John Fowler & Co.

Telefon 92—50.

Budapest—Kelenföld, a vasútállomással szemben,

hol is épített új telepükön gőzeke szerkezeteiről tárlatot rendeztek be. Ugyanott teljesen berendezett tartalékrész-raktárt és javító-műhelyt tartanak fenn.

Budapestről a keleti (központi) pályaudvarról és a déli vasuton Budáról könnyen elérhető.

Az EGERESI MŰTRÁGYA-GYÁR KRAMER J.

Ajánlja kellően száraz és könnyen szórható műtrágyát, nevezetesen magas Csontliszt-Superphosphátot, Párolt Csontlisztet, Trágyagypszet stb. a legjutányosabb árakban. Fölvilágosításokkal, árszabással és ismertető füzetekkel készséggel szolgál a központi iroda:
BUDAPEST, V. kerület, Dorottya-utca 9-dik szám.

12 lóerejű locomobil RUSTON, PROCTOR-féle mindkettő legjobb
8 „ „ GARETT-féle állapotban kapható

SEBES és BECKNÉL

Ruston, Proctor & Co. Limited vezérképviselősége
BUDAPEST,
VI., Nagymező-utca 49. szám.

Mindennemű gép- és műszaki javításokat készítenek és gazdasági ezikkeket raktáron tartanak.

Sangerhauseni gépgyár Magyarországi gyártelepe

BUDAPEST, Külső váczi-ut 1443. sz.

Első és egyedüli magyar special gépgyár.

GYÁRTMÁNYOK:

az összes mezőgazdasági iparágak számára szükséges gépek. Nevezetesen:

Czukorgyárak,
Sörgyárak,
Malátagyárak,
Szeszgyárak } teljes berendezése és átalakítása.

Szaktekintély mezőgazdasági czukorgyárak és szesz-főzdek terén.

Szövetkezeti alapon több mint 100 mezőgazdasági czukorgyárat létesített.

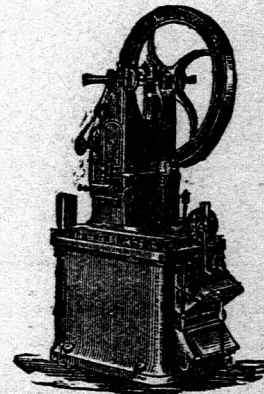
Minden szakkavágó felvilágosítással, tervekkel, költségvetéssel készségesen szolgálunk.

3613

Mezőgazdasági czelokra mint hajtóerő kiváló gyártmánya a

Hoffmeister-gőzmotor

a legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb gőzgép. — Helyettesít minden gőzgépet és locomobilt. Cséplésre és minden egyéb gazdasági gép hajtására a legalkalmasabb. — Fűthető szénnel, fával, cserrel és minden egyéb hulladékkal. Minden nagyságban, 1/2 lóerőtől kezdve egész 30 lóerőig gyártjuk.

Elsőrendű manila kévekötőfonalat

bármily szerkezetű aratógéphez

43 forintért szállít a

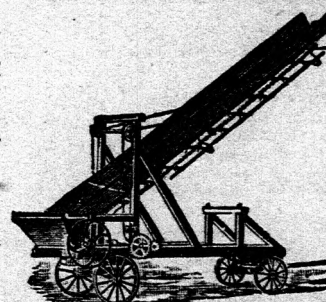
Szegedi kenderfonógyár részv. társaság
SZEGEDEN.

Ugyanitt gazdasági kötélárak a legjobban és legolcsóbban szerkezethetők be. 3541

Friedlaender szabadalmazott szalmakazalozója

(Elevator)

2¹/₂—12 lóerejű gőzcséplő készletekhez a mozgony megterhelése nélkül alkalmazható. Megtakarít a gőzcséplésnél 6—8 embert naponta.

1000 drb.

már üzemben.

Szállítja teljes kezeség és olcsó árak mellett.

FRIEDLAENDER JÓZSEF

mezőgazdasági gépgyára

BUDAPEST, VIII. Külső Kerepesi-út 1.

a központi pályaudvar mellett.

Kimerítő árjegyzékek ingyen és bérmentve.

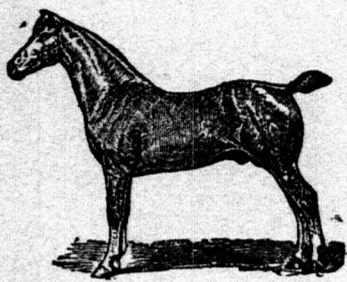
Gróf NÁDASDY FERENCZ

lepsényi (Veszprémm.) ménese felosztatván,

az alanti lovak 1897. június hó 16-án délelőtt 11 órakor a vasuti állomás melletti főmajorban reserv ár fentartása nélkül

nyilvánosan elárvereztetnek.

Az alkalmazott mének származása:

OSSLAN, importált Norman mén.

FUTÓ, angol félvér Anglo-Austrien után.

SORENTO, angol telivér, apja Destournel,

anyja Songstress.

DON, angol telivér, apja Purple, anyja Donna.

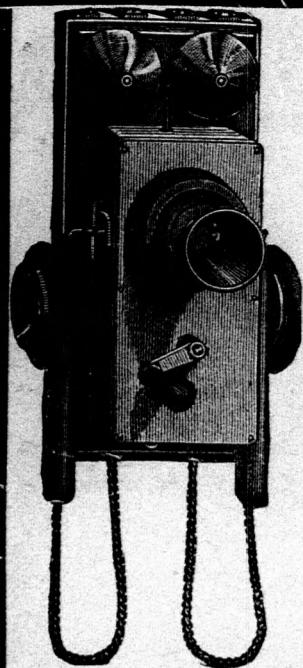
PLONPLON, importált Percheron.

Folyó sz.	NÉV	Apja	Anyja	Fedezte	Születési idő			Neme	Szine	Jegyzet
					év	hó	nap			
1	Certosa	Palmerston	Charantane	Don	.	.	.	kaneza	sötét pej	angol telivér
2	Certosa esikaja	Futó	Certosa	.	1897	Május	2	kaneza	pej	angol félvér
3	Lila	Futó	Luezi	Don	1890	.	.	kaneza	m. pej	angol félvér
4	Lila esikaja	Don	Lila	.	1897	Május	1	kaneza	sárga	angol félvér
5	Felleg	Sorento	Fergeteg	Don	1891	.	.	kaneza	világos pej	angol félvér
6	Felleg esikaja	Don	Felleg	.	1897	Május	3	mén	világos pej	angol félvér
7	Elsbeth	Ossian	Ella	Futó	1897	.	.	kaneza	sárga	angol félvér
8	Elsbeth esikaja	Futó	Elsbeth	.	1897	Január	18	mén	sárga csillagos	angol félvér
9	Luezi	Allami mén	Csinos	Futó	1897	.	.	kaneza	sárga	angol félvér
10	Luezi esikaja	Futó	Luezi	.	1897	Április	11	kaneza	sárga csillagos	angol félvér
11	Teresi	Plonplon	Terka	Futó	1897	.	.	kaneza	pej csillagos	muraközi
12	Teresi esikaja	Futó	Teresi	.	1897	Márczius	7	mén	pej	.
13	Erény	Ossian	Elsbeth	Futó	1897	.	.	kaneza	fekete	angol félvér
14	Erény esikaja	Futó	Erény	.	1897	Február	25	mén	sárga hóka	angol félvér
15	Tüzes	Ossian	Tempo	Futó	1897	.	.	kaneza	pej, hóka, kesely	angol félvér
16	Tüzes esikaja	Futó	Tüzes	.	1897	Február	5	mén	pej	angol félvér
17	Villám	ismeretlen		Futó	.	.	.	kaneza	sötét pej, csillagos	.
18	Villám esikaja	Futó	Villám	.	1897	Márczius	20	kaneza	sárga	.
19	Csángó	Ossian	Csinos	Futó	1897	.	.	kaneza	sötét pej	angol félvér
20	Helka	Ossian	Hegy	Futó	1898	.	.	kaneza	fakó	angol félvér

Folyó sz.	NÉV	Apja	Anyja	Fedezte	Születési idő			Neme	Színe	Jegyzet
		n e v e			év	hó	nap			
21	Lepke	Futó	Luczi	Don	1892	Május	1	kaneza	s. pej	angol félvér
22	Lepke esikaja	Don	Lepke	.	1897	Márzius	24	mén	v. sárga	angol félvér
23	Tempó	Futó	Tempó	Don	1893	Január	31	kaneza	tarka	angol félvér
24	Tempó esikaja	Don	Tempó	.	1897
25	Ella	Futó	Ella	Don	1893	Márzius	22	kaneza	sárga	angol félvér
26	Ella esikaja	Don	Ella	.	1897	angol félvér
27	Luczi	Sorento	Luczi	Futó	1893	.	.	kaneza	s. pej	angol félvér
28	Elsbeth	Futó	Elsbeth	.	1893	Január	27	kaneza	s. pej	angol félvér
29	Elsbeth esikaja	Don	Elsbeth	.	1897	Márzius	30	mén	sárga	angol félvér
30	Jenő	Sorento	ism.	.	1893	.	.	mén	v. pej	angol félvér
31	Csillag	Futó	Csillag	.	1893	Május	2	herélt	v. pej	angol félvér
32	Erény	Futó	Erény	.	1894	Márzius	7	herélt	sárga	angol félvér
33	Dáma	Futó	Dáma	.	1894	Április	13	herélt	s. pej kesely	angol félvér
34	Ibolya	Futó	Ibolya	Don	1894	Április	19	kaneza	v. pej	angol félvér
35	Babám	Futó	Babám	.	1894	Márzius	3	kaneza	vasderes	angol félvér
36	Tündér	Futó	Tündér	Don	1894	Márzius	26	kaneza	v. pej	angol félvér
37	Czili	Futó	Czili	.	1894	Április	29	herélt	v. pej	angol félvér
38	Havas	Futó	Havas	.	1894	Április	26	herélt	v. sárga	angol félvér
39	Csinos	Futó	Csinos	.	1894	Május	27	herélt	fekete	angol félvér
40	Csillag	Futó	Csillag	.	1894	Márzius	31	herélt	v. pej	angol félvér
41	Csicsó	Futó	Csicsó	.	1894	.	.	kaneza	v. pej	angol félvér
42	Fergeteg	Futó	Fergeteg	.	1894	.	.	herélt	s. pej	angol félvér
43	Teresi	Futó	Teresi	Don	1894	Márzius	1	kaneza	v. pej	angol félvér
44	Elsbeth	Futó	Elsbeth	.	1895	Január	27	kaneza	s. pej	angol félvér
45	Babám	Futó	Babám	.	1895	Február	26	kaneza	vörös deres	angol félvér
46	Tündér	Futó	Tündér	.	1895	Április	9	herélt	sárga	angol félvér
47	Csinos	Futó	Csinos	.	1895	Április	10	herélt	fekete	angol félvér
48	Luczi	Futó	Luczi	.	1895	Április	11	herélt	fekete	angol félvér
49	Dáma	Futó	Dáma	.	1895	Márzius	30	kaneza	v. pej	angol félvér
50	Fáncezy	Futó	Fáncezy	.	1895	Április	22	herélt	fekete-tarka	angol félvér
51	Elsbeth	Futó	Elsbeth	.	1896	Február	2	herélt	fekete	angol félvér
52	Teresi	Futó	Teresi	.	1896	Márzius	12	herélt	s. pej	angol félvér
53	Erény	Futó	Erény	.	1896	Márzius	3	kaneza	v. sárga	angol félvér
54	Ibolya	Futó	Ibolya	.	1896	Márzius	12	herélt	s. pej	angol félvér
55	Babám	Futó	Babám	.	1896	Márzius	1	kaneza	s. pej	angol félvér
56	Dáma	Futó	Dáma	.	1896	Márzius	12	kaneza	s. pej	angol félvér
57	Csángó	Futó	Csángó	.	1896	Február	1	herélt	fekete kesely	angol félvér
58	Helka	Futó	Helka	.	1896	Május	9	kaneza	fakó	angol félvér

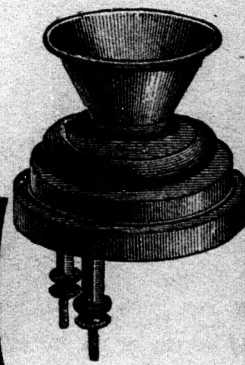
Lepsény, 1897. május 24.

Lintner Sándor,
tisztartó.

Különlegesség a távbeszélés terén.

Hangosan beszélő- GRAFIT-MIKROFON

„Deckert“ szabadalma.

DECKERT és HOMOLKA

elektrotechnikai műintézet

Gyár: Izabella-utca 88. **Budapest**, Raktár: Dorottya-utca 8.

**Cs. és kir. hites
elektro-
Bécs-Prága-**

**becsüsök az
technikában.
Brünn-Páris.**

Hangosanbeszélő-Grafit-Mikrofonunkkal sikerült sok évi tapasztalat, javítás és **gondos szerkezet** által egy oly távbeszélő készüléket előállítani, mely ezen a téren a „legjobb és legtükételesebbet“ képezi.

Ezen mikrofon mindenekelőtt a gondolható **leg-egyszerűbb szerkezet** által tűnik ki, az időjárással szemben érzéketlen, az állandó, kitűnő és hangos működésben meglepő és minden nyilvános kísérleteknél ezen előnyök folytán más készülék által utól nem éretett s túl nem szárnyaltatott.

Hangosanbeszélő-Grafit-Mikrofonunk több európai állam távirat-kezelőse által állandó használatba elfogadtatott; a cs. k. osztr. kereskedelmi miniszteriumnál eszközölt próbák pedig azon eredményre vezettek, hogy a **600 klmtr. hosszú Bécs-Triesti** telefonvonalnál **kizárólag hangosanbeszélő-grafit-mikrofonunk** lett alkalmazva.

Ezen mikrofonnál **Deckert** által az első kísérletnél észleltetett a hangzó (énekítő) hallótelefon tulajdonsága, mely a készülék rendkívüli érzékenységeinek tulajdonítható.

Szakkörökben, szak- és napilapokban ezen érdekes tünemény sokszor megbeszéltetett s itt csak annyit jegyzünk meg, hogy az említett kísérlet más szerkezetű készülékekkel tökéletlenül vagy egyáltalán nem sikerült.

A **vasuti szolgálatnál** ezen mikrofon — a beszélt szónak **hangos, érthető és tiszta visszahangja miatt** — **rendkívüli értékkel bír**; főleg felemlítjük a **vészjelző készüléket**, melynek célja az, hogy a vonal bármely pontjáról a legközelebbi állomással beszélni lehessen. **A magy. kir. államvasutak, a cs. kir. osztr. államvasutak és az arad-csanádi egyesült vasutak** igazgatóságainál ezen készülékeink a gondolható **legjobb sikerrel** használatnak.

Hangosanbeszélő-Grafit-Mikrofonunkkal ellátott — minden czélú telefonberendezésekhez — szerkesztünk és gyártunk készülékeket, különösen:

1. Készülékeket városi hálózatokhoz és hosszú vonalokhoz, egyes városok egymás közötti összeköttetéséhez.
2. Készülékeket a vasuti szolgálathoz mint vészjelző készüléket, melyekkel a volna

bármely pontjáról lehet a vasuti állomással beszélni; továbbá készülékeket a forgalmi és fűtőház-irodák közötti közvetlen érintkezéshez és pályőröknek a kitérők kezelésére és a teherárak jelzésére vonatkozó megbízások adásához.

3. Készülékeket mindennemű gyárak, tűz-őrségek, bányák, pénzügyintézetek, irodák, üzlethelyiségek, szállodák, kórházak és lakások számára.

4. Készülékeket mezőgazdasági és erdészeti czélokra, majorok és erdészlakosságokhoz, uradalmi és erdészeti igazgatóságokkal.

5. Készülékeket katonai czélokra, gyakorlatok, várak, lövöldék, tüzérségi lövőterek stb. számára.

6. Készülékeket zeneátviteli, kémlelő-dési és kísérleti czélokra.

7. Készülékeket minden czélra, pillanatkapcsolóval, központ használata nélkül.

Különösen felemlítjük, hogy hangosanbeszélő-grafit-mikrofonunkkal minden meglévő, bármely szerkezetű telefonállomás, nehézség nélkül, csekély költséggel ellátható.

Különleges telefonárjegyzékünkkel, mely 140 ábrát tartalmaz; tervekkel, rajzokkal, költségvetésekkel és értesítésekkel díjmentesen szolgálunk.

Az általunk felszerelt berendezésekért több évi jótállást vállalunk.

Czégünk által berendezett telefonvonalak és villámhárítók jegyzéke a tulsó oldalon olvasható.

DECKERT ÉS HOMOLKA

CZÉG

Gyár: Izabella-utca 88. sz. **BUDAPEST**, Raktár: Dorottya-utca 8. sz.

által berendezett

telefonvonalak és villámhárítók jegyzéke:

Városok közötti összeköttetés.

Belföldön:

BUDAPEST—Bécs.
BUDAPEST—Arad.
BUDAPEST—Temesvár.
BÉCS—Trieszt.

Külföldön:

LONDON—Manchester.
LONDON—Edinburgh.
LONDON—Dublin.

Főhercegi uradalom, Főherceglak.
" " Márkusfalva.
" " Alesuth.
" " Kis-Jenő.
Koronauradalom, Gödöllő.

Uradalmak:

Herczeg Coburg Gothai uradalom, Sumjac.
Herczeg Eszterházy Földsziget.
Herczeg Hohenlohe, M.-Szt.-János.
Herczeg Odessalchy, Illok.
Herczegi uradalom, Pa-Vacs.
Gróf Andrassy Aladár, Velejte.
Gróf Andrassy Géza, Parnó.
Gróf Apponyi Sándor, Lengyel.
Gróf Barbó Miksa, Bars-Füss.
Gróf Bolza József, T.-Kürt.
Gróf Csekonits Endre, Enying—Zombolya.
Gróf Csáky Zeno, Velbach.
Gróf Dégenfeld, Erdő-Száda.
Gróf Erdődy György, Gyepü-Füzes.
Gróf Eszterházy Miklós, Tata.
Gróf Eszterházy M. Mór, Csákvár.
Gróf Festetics Tasziló, Keszthely.
Gróf Forgách István, N.-Szaláncz.
Gróf Hadik Barkóczy Endre, Tavarna.
Gróf Hunyady Imre, Kéthely.
Gróf Hunyady László, Szikszó.
Gróf Jankovich Aladár, Cabuna.
Gróf Károlyi István, N.-Károly.
Gróf Károlyi Tibor, Bályok.
Gróf Khuen Hédervary Henrik, Nustár.
Gróf Korniss Viktor, Deés.
Gróf Korniss Károly, Szerep.
Gróf Majláth József, Perbenyik.
Gróf Majláth Stefánia, D.-Miholjac.
Gróf Majláth György, Zavar.
Gróf Nádasly Ferencz, Soborsin.
Gróf Nádasly Ferencz, N.-Ladány.
Gróf Nákó Kálmán, N.-Szt.-Miklós.
Gróf Nákó Kálmán, N.-Szt.-Miklós.
Gróf Nemes Vinczéné, Bánhalom.
Gróf Normann Ehrenfels, Bizovác.
Gróf Pejachevich László, Nasic.
Gróf Széchényi Emil, Vajszka—Lábod.
Gróf Széchényi Sándor, N.-Dorogh.
Gróf Sztaray Antal, Nagymihály.
Gróf Teleki László, Hosszúfalva.
Gróf Teleki Miksáné,
Gróf Wenckheim Dénes, Doboz.
Gróf Wenckheim Frigyes, L.-Szt.-Miklós—Borossebes.
Gróf Wenckheim Géza, Gerla.
Gróf Zichy Béla, Lengyelvölgy.
Gróf Zichy Jenő, Pa-Vám.
Gróf Zichy Ödön, Belezna.
Gróf Zichy Rezsóné, Enyicske.
Gróf Zselénszky Róbert, Uj-Arad.
Baró Baich Iván, Bocvár.
Baró Bánffy Ernő, Kolosborsa.
Baró Berg Gusztáv, Kapuvár.
Baró Berg Miksa,
Baró Blomberg Lajos, Gardánfalva.
Br. Edelsheim Gyulay Lipót, Felső-Elfánt.
Baró Fechtig Imre, Tisza-Ugh.
Baró Schossberger Zsigmond, Felső-Iregh.

Baró Springer-féle uradalmak, L.-Bresztovány.

Baró Stummer-féle uradalmak, Nagy-Bodok.

Baró Waldbott Basenheim, Tolcsva.

Baranya Szt.-Lőrinczi uradalom.

Erseki uradalom, Kaloeca.

Mikosdi uradalom, Mikosd.

Nagyvárad káptalan, Nagy-Várad.

Püspöki uradalmak, Nagyvárad.

Theresianumi uradalom, Báltaszék—Lakóca.

Türjei prépostsági uradalom, Mosgó.

Tüköry uradalmak, Daruvár.

Bartal-féle uradalom, Fadd.

Baghi Imre, Pa-Kengyel.

Bischitz János, Török-Becse.

Bischitz Lajos, Tolna-Hidegkút.

Blaskovich Fridolin, Modor.

Boros József, Arad.

Boross Béni Bonczesd.

Budaházy István, Nyir-Csáholly.

Dr. Burián Aladár, Batta.

Csillagh Antal, Tisza-Ugh.

Egyedy Arthur, Egyed.

Elbogen Károly, Bars-Füss.

Floch Reyherberg lovag Szöd.

Fürst Ödön, Nagyhát.

Geiszt Gáspár, Kondoros.

Haas és Deutsch Szerb-Ittebe.

Hellsinger Gedeon, Pa-Alsó-Varsány.

Hegedüs Ferencz, Jász-Kisér.

Hollitscher Béla, Ta.-Szt.-Imre.

Jálics Géza, Pa-Gyál.

Jekei Albert, Pa-Pervát.

Keppich Emil, Tisza-Beó.

Kende Zsigmond, Istvándi.

Klein Nánán, Garam-Szt.-Kereszt.

Kégl Jenő, Pa-Gyálu.

Kobek Kornel, Bátorkesz.

Kövecz Lajos, M.-Kovácsháza.

Kövecz Miklós, Pa-Marifü.

Lederer testvérek, Ta-Kürt.

Lederer László, Pa-Bábozka.

Lederer Sándor, Pa-Özénhalom.

Lichtschein Dezső, B.-Ujváros.

Lovag Biedermann Ottó, Daruvár.

Luczenbacher Pál, Szobh.

Madarasi Sándor, Pa-Bagos.

Mándy Géza, Vállaj.

Dr. Mocsary Sándor, Lápújto.

Moldovány Béla, Bátor.

Nadányi Miklós Ber-Ujfalva.

Nemeskéri Kiss Pálné, Gód.

Ocskay Rezső, N.-Bucsan.

Órley Kálmán, Bánom pusztá.

Rohonczy Gida, T.-Becse.

Schmidt Albertine, Baden.

Schramm Ödön urad., Orahovica.

Schwarz Zsigmond, Sárospatak.

Ifj. Schwab Sándor, B.-Szt.-György.

Sternthal Farkas, N.-Szalonta.

Sztankovszky János, Kajdaes.

Szögyény Marich László, Sz.-Fehérvár.

Tarnay Vilmos, Apostag.

Tisza István, Nagy-Szalonta.

Ugron Gábor, Sz.-Udvarhely.

Urbán Iván, Török-Becse.

Zamattió G., Fiume.

Zombori Rónay Ernő Kis-Zombor.

Nyilvános épületek:

Eszék város székháza.
Győri vezetékek, Győr.
Kisvárdai kórház
Losonc város székháza.
M. k. tébolyda, Nagy-Szeben.
Országos tébolyda, Angyalföld.
Szolnok város székháza.
Zalaegerszegi kórház.

Katonai hatóságok:

Cs. és k. kat. csikótelep N.-Dád, Sári és Lábod.

Cs. és kir. anyagkezelőség.

Cs. és kir. kat. vasut. Banjaluka.

Cs. és kir. kat. lövölde, Orkény.

M. kir. állad. ménesbirtok, Kisbér.

Vasutak, gőzhajózások:

Alföldi gazdasági vasut, Arad.

Arad—csanádi egyes. vasutak, Arad.

Bakocza—Felső-Mindszent—komlói vasut, Magyarország.

Cs. k. szab. déli vasuttárs. Budapest.

Dunagőz. társ. hajógyára, O-Buda.

Gyulafehérvár—zalatnai h. é. vasut.

Kassa—odorbergi vasut.

Kaposvár—fonyódi v. Kaposvár.

Kecskemét—Tisza-Ugh. h. é. v. Kecskemét.

Komárom—dunaszerdahelyi h. é. vasut, Komárom.

Nagykároly—somkúti h. é. vasut, N.-Károly.

N.-Kikinda—n.-becskerek h. é. v. Nagy-Becskerek.

Nógrádi h. é. v. Balassa-Gyarmat.

Olthíd—Verestoronny szoros határszéli h. é. v. N.-Tolmács.

Pancsova—Petrovselo h. é. v. Petrovselo.

Pápa—csornai h. é. v. Pápa.

Szamosvölgyi h. é. v. Deés.

Székely vasutak, Székely-Udvarhely.

Szepes-Béla—podolini h. é. vasut, Podolin.

Szombathely—rumi h. é. v. Szombathely.

Versecz—gattai h. é. v. Versecz.

Zala-Szt.-Gróth—Balaton-Szt.-Györgyi h. é. vasut, B.-Szt.-György.

Folyamszabályozások:

Alsó-fehérvári arm. társ. B.-Gyula.

Alsó-esalló és csil közli társ. Komárom.

Aradmegyei arm. társ. Kis-Jenő.

Bácsi tiszai arm. társ. O-Becse.

Berettyó-körösi társ. Nagyvárad.

Bodrogközi Tiszaszab. társ. Perbenyik.

Csongrád—sövényházi arm. társ. Szeged.

Dömsöd—patai arm. társ. Tass.

Ecsedi lap lecsapoló és Szamos balparti arm. társ. N.-Károly.

Felső-bodrog arm. társ. T.-Terebes.

Feketekörösi arm. társ. Nagyszalonta.

Felső-csallóközi társ. Somorja.

Felső-szabolcsi arm. társ. K.-Várda.

Felső-torontáli arm. társ. Szeged.

Folyamernöki hivatal, Temesvár.

Gombos—vajszkai arm. társ. Bogojeva.

Heves—Szolnok—jászvidéki társ. J.-Kisér.

Hosszúfoki arm. társ. Békés.

Hortobágy Berettyó vidéki arm. t. Karczag.

Közép-tiszai társ. Tisza-Roff.

Középtiszai arm. társ. T.-Roff.

Nádor-csatorna, Sz.-Fehérvár.

Paks—faddi dunavégtát társ. Paks.

Pestmege sarkózi arm. társ. Kaloeca.

Szárzéri arm. társ. Makó.

Szegárd—báttai arm. társ. Szegárd.

Sebeskőrösi arm. társ. Nagyvárad.

Szolnok—Csongrád tiszabalti társ. Czirbakháza.

Sövényház—Szeged arm. társ. Szeged.

Temesbégavölgyi társ. Temesvár.

Tiszahegyes—bocsári társ. Bocvár.

Tisza—köröszugi társ. Szelelvny.

Tiszabalti arm. társ. Czirbakháza.

Titeli Tisza—Duna töltés, Titel.

Törökbecei arm. társ. Törökbece.

Vágbalti arm. társ. Tornócz.

Vág jobbparti arm. társ. Vágselye.

Iparművek:

Anna gözmalom, Igal.

Diószegi cukorgyár.

Erdélyi erdőipar, Kovászna.

Fegyver és gépgyár r. t. Budapest.

Ganz és társa, Budapest.

Groedl testvérek, Marm.-Sziget.

Gőzfűrés, Nasic.

Keszler, Böhm, Bauer, S.-Tarján.

Körmendi gözmalom.

Köszénbánya s téglagyár, Annavölgy.

M. kir. vasgyár, Diósgyőr.

M. kir. vasgyár, Zólyom-Brézó.

M. kir. vasgyár, Vajda-Hunyad.

M. k. gépészeti felügy. Széklakna.

Nadrágyi vasipar, Nadrág.

Seidner Bernát, Berzova.

Soroksári gözmalom.

Sümei mész- és téglagyár.

Szerencsi cukorgyár.

Bányaművek:

Brassói bánya és kohó-r. társ. Ruszkicza.

Coburg kir. herczeg vasbányái, Pohorella.

Cs. k. Dunagőz. társ. köszénbányái, Pécs.

Drenkovi köszénbánya, Berzaska.

Erdővidéki bányagyűlet, Ágostonfalva.

Erdélyi aranybánya, Boicza.

Geramb Józ. Ján.-féle művek.

Köszénbánya társaság, Thalheim.

Köszénbánya r. t. Nagy-Dorogh.

Köszénbánya r. t. Szászvár.

Köszénbánya társ. Nagymányok.

M. kir. bányahivatal, Aranyidka.

Muszári aranybánya, Brád.

Rimamurány-salgótarjáni összes művek.

Rudai 12 apostol bánya, Brád.

Salgótarjáni köszénbánya, S.-Tarján.

Petrozsényi.

Viktória köszénbánya, F.-Kosztolány.

Különféle munkák:

Alispáni hivatal, Ar.-Maróth.

Basch Lajos, Pa-Poó.

Bak Károly, Lásnak.

Bantlin-féle kémiai gyár, Ungvár.

Bayer Gyula, Bocvár.

Basch Simon, Pusztá-Pázmány.

Bártfai fürdőigazgatóság.

Bártfai szállodaépületek.

Deutsch S. Nasic.

Farkas Gyula, Sismánd.

Feldmann és Klein, Nagy-Iklód.

Fischer M. Nasic.

Füchtgott Lipót, Ar.-Maróth.

Főszolgabírói kerület, T.-Becse.

Giffinger és Henn, Vinkovec.

Honig János, Toponár.

Kann Armin és fia, N.-Boly.

Korbuly Géza, M.-Telke.

Köolaj és aszfalt-gyár, M.-Telegd.

Mayer E. flai, Szombathely.

M. kir. selyemtenyészde, Szegzárd.

Molnár Gyula, Titel.

Müller János, Szászrégen.

Orsovai petroleumgyár.

Önk. tüzoltó-egylet, Szegzárd.

Önk. tüzoltó-egylet, Nagybecskerek.

Pető Albert, Ar.-Maróth.

Dr. Pick Gyula, R.-Almás.

Polgár Ignác, F.-Gyarmat.

Probstner Arthur, Markusfalva.

Richter Ede, Nagyszombat.

Rimanóczy Kálmán, H.-Várad.

Rohrlieh & Brecher, Beszterce.

Schapringer J. Pécs.

Sölymos Gusztáv, T.-Becse.

Szénássy Lajos, Jászládány.

Szikszay Gyula, Debreczen.

Városi tűzörség, Nagyszombat.

Wohl Hermann, Losonez.